

fuzinar

Leto XXIII

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1986

Št. 2

Kaj vse je kultura

17. junija 1985 je seja CK ZKS o kulturi ugotovila: kulturna politika se ne sme omejevati le na področje kulturnoumetniške ustvarjalnosti, temveč mora imeti pred očmi vse bistvene sestavine in razsežnosti kulture — tudi kot način življenja, kot način doživljanja sveta, kot sistem vrednot, ki dajejo smisel in smer našemu življenju in delovanju. »Sektor-

sko« pojmovanje kulturne politike se omejuje na osamosvojene kulturne dejavnosti, kot so književnost, gledališče, film, likovna umetnost, glasba, ljubiteljska dejavnost itn. »Nesektorsko« pojmovanje pa šteje h kulturi tudi vzgojo in izobraževanje, znanost, raziskovalno delo, inovativnost, kulturo dela, politično in socialno kulturo vključno s samoupravlja-

njem. Takšno pojmovanje se osvobaja tradicionalne razredne delitve dela na duhovno in materialno, s tem pa tudi predsodkov in utvar, ki iz nje izhajajo. — Zelo podobno je pojmovanje etnologov / antropologov, ki uvrščajo v kulturo posameznega naroda vse, kar človek počne od zibelke do groba.

Ce torej govorimo o februarju kot o mesecu kulture, je to zavestno »sektorsko« poimenovanje, kakor premoremo Slovenci »sektorsko« kakovostne dosežke na svetovni ravni na likovnem, filmskem, gledališkem, glasbenem in književnem področju. V še večjem številu, a enako solidni smo na državni ravni. Res pa spada vsa ta umetnost po zahtevnosti

na t.i. »3. program«, ki nima zelo veliko občinstva. Kakor malo-kdo posluša komorno glasbo, tako večina ljudi ne bere intelektualizirane sodobne književnosti, gledalci pa si prav tako malo vedo pomagati z eksperimentalno gledališko predstavo kot s Formo vivo.

Imamo precej razširjeno in v vrhovih kakovostno ljubiteljsko kulturo. (Kadar v naši občini govorimo o kulturi, žal večinoma mislimo samo to.) Imamo množično kulturo, kamor spada 90 odstotkov programov kinematografov in vsa literatura, ki jo prodajajo kioski. Imamo dokaj razvejene subkulture mladih, ki so včasih avantgardne, pogostejše epigonske, vse pa iz prepričanja ali modnosti v opoziciji z našetimi.

Kdor torej hoče resno razmišljati o kulturi v vsej njeni mnogoterosti, mu bo februar prekratek za to.

Marjan Kolar

Kljub težavam dosegamo uspehe

Pogovor s sekretarjem OK ZKS Ravne Edom Lorberjem

Ob vstopu v leto 1986 smo sekretarja OK ZKS Ravne na Koroškem zaprosili, naj oceni delovanje občinske ZK v preteklem letu, opiše nekatere glavne probleme, ki so jih reševali in pove nekaj tudi o pripravah na kongres ZK. Rade volje je odgovoril na naša vprašanja.

»Prosim, da na kratko ocenite delo OK ZKS Ravne v letu 1985 in navedete nekatere glavne probleme, ki ste jih skupno z osnovnimi organizacijami reševali!«

»Težka gospodarska situacija, v kateri smo, je narekovala enotno akcijo in stalno spremljanje izvajanja in uresničevanja programa dolgoročne ekonomske stabilizacije. To je zahtevalo enoten pristop v slehernem okolju in koordinirano akcijo od občine do organizacije združenega dela. V celoti so bili aktivni komunisti od OO ZK do organov ob sklepih 13. oziroma 16. seje CK ZKJ in ob seji CK v zvezi z naslonitvijo na lastne sile. Ob koncu leta pa smo ocenili delo ZSM v naši občini z vidika odgovornosti mla-

dih komunistov in družbenopolitičnih organizacij naše občine za njihov položaj.«

»Kako ste sodelovali z osnovnimi organizacijami, katerih delovne organizacije ali tozdi so se znašli v težkem gospodarskem položaju?«

»Poleg prej omenjenih nalog smo vložili velike napore v razreševanje problematike tistih tozdov, ki so se znašli v težavah (Tekstilna Prevalje, Rudarski obrati, Grafika). Ob stalnem pritisku v družbi, da smo komunisti za vse odgovorni, se je v okoljih, kjer so slabši gospodarski rezultati, pojavil dodatni nemir. Prepričan sem, da se komunisti hitreje prekaljujejo tudi s takšnim delom. Upam si trditi, da sta OO ZKS v tozdu Konfekcija Prevalje in Rudarski obrati Rudnika svinca in topilnice Mežica med najboljšimi in resnično sodelujeta pri reševanju problemov v svojem okolju. Prav tako smo ves čas prisotni pri re-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Batičeva miniatura spomenika na Poljani — priznanje SO Ravne železarni za prispevek pri akcijah Svobodi in miru v l. 1985

(Nadaljevanje s 1. str.)

ševanju težjega položaja Instalaterja, ki je zaradi ukinitve tozda LTN v Slovenji Gradcu še vedno v težkem položaju in smo pred odgovornimi nalogami.

»Kako se rešuje primer »Integral Prevalje« — spor med Delavnico in Potniškim prometom? Se vam zdi, da je v tem in podobnih primerih odločilno posredovanje OK ZKS ali bi se vendarle morali sporazumeti delavci sprotih strani sami?»

»Menim, da sploh ne morem govoriti o posredovanju OK ZKS. OK ZKS je toliko »močan«, kolikor so močne OO ZKS. Govoriti o primeru Integral Prevalje, ne da bi poznali zgodovino nastanka tozgov, je težko; odnosi med obema so v prvi vrsti posledica nezaupanja iz preteklosti. Dve skupni seji P OK ZKS z obema OO ZKS pa ne pomenita vmešavanja v samoupravljanje, ampak prizadevanje za poenotenje stališč članov ZK obeh kolektivov. Zavedati se moramo, da so o stališčih in sklepih glasovali člani OO ZKS in ne P OK ZKS. Skupna naložba v delavnice je že posledica medsebojnega dogovarjanja. Še nekaj bi rad poudaril, kar včasih pozabljamo, ali pa o tem ne govorimo radi. Vi ste v vprašanju dejali, da gre za spor, sam pa sem se s problemom srečal na popolnoma drug način in pod mnogo hujšim pritiskom.

Lansko zimo so me kot predsednika komiteja za SLO in DS opozorili na vprašanje varnosti prevoza delavcev na delo in dijakov v šolo oz. na nevarnosti, da bodo prevozi moteni. Če bi se to zgodilo, potem ste lahko prepričani, da ne bi čakali, da bi prišlo do sporazumevanja, ampak bi moral posredovati IS SO, pa četudi bi bil uveden ukrep družbenega varstva. Varnost prevoza delavcev na delo in otrok v šolo je tako odgovorna naloga, da ne prenese nobenega omahovanja in besedičenja. Menim, da se verjetno takšna situacija ne bo več ponovila in da bo medsebojno zaupanje raslo tako, da bodo po samoupravnih poti prišli do skupnih rešitev. Odnosi zaupanja in sodelovanja pa morajo roditi uspeh.

»Kako OK ZKS Ravne skrbi za uresničevanje gesla oprimo se na lastne moči v delovnih organizacijah in tozdih naše občine?»

»Res je, da izzveni kot »geslo«, vendar je primernejše, če ga postavimo kot usmeritev. Za to usmeritev lahko rečem, da je v naši občini že dalj časa prisotna in se tudi uresničuje. Vse OZD (gospodarstva in negospodarstva) so že prej izdelale lastne programe. Njihovo izvajanje pa spremljata izvršni svet in KO za uresničevanje programa stabilizacije. V preteklih obdobjih so se pokazali rezultati v povečanju fizičnega obsega proizvodnje, zmanjšanju materialnih stroškov, odpravi ozkih grl v proizvodnji in prenašanju posameznih proizvodov in storitev iz družbenega v zasebni sektor, prestrukturiranje znotraj družbenih dejavnosti ipd. Kjer z doseženimi rezultati nismo bili zadovoljni, smo z obiski delovnih skupin v OO ZK razčistili vzroke neuresničevanja zastavljenih nalog in iskali rešitve. Ob tem pa se kritično vprašamo, ali je opiranje na lastne moči in neprestano iskanje notranjih rezerv vedno stimulativno?! Nekateri

ukrepi ekonomske politike, interventne dopolnitve gospodarskega sistema, indeksiranje to velikokrat negirajo. (Kdor je vsa leta varčeval in iskal notranje rezerve, je odvisen od indeksa rasti dohodka in njegove delitve tako kot tisti, ki notranjih rezerv še ni izkoristil, in sedaj dosega indeksno boljše rezultate.)

Pomemben premik v preteklem obdobju je bil dosežen s krepitvijo izvozne naravnosti ne le Železarne in Rudnika, ampak s postopnim vključevanjem v izvozna prizadevanja tudi drugih OZD v občini (Gradis, Viator, Potniški promet, Instalater). Pri tem v občini ne gre toliko za povečanje fizičnega obsega izvoza, ampak za preseganje kvalitete, izražene v višjih oblikah sodelovanja.

Edo Lorber

Napredek pri združevanju dela in sredstev se kaže v konceptih razvoja OD, enotnejših odločitvah in trdnjših relacijah med tozdi. Na deviznem področju se je v okviru reverzibilne stvari uspešno realizirala kljub napovedanim spremembam v deviznem poslovanju (Železarna Ravne — predelovalna industrija). Vendar menimo, da je devizni zakon korak nazaj, ker med drugim ruši že vpeljano sodelovanje.

V občini smo združevali delo in sredstva za veliko skupnih aktivnosti, npr.:

- za kmetijstvo
- za preskrbo prebivalstva iz blagovnih rezerv in sklada za intervencije v kmetijstvu
- za objekte družbenega standarda, za posodabljanje medicinske opreme v zdravstvu in druge skupne naloge.

Vse kaže, da je odnos do skupnih potreb pozitiven in da v večini primerov ravnamo pozitivno.

»Kaj je OK ZKS Ravne v letu 1985 storil za utrjevanje ugleda ZK med mladimi in za njihov večji interes za vstopanje v organizacijo?»

»Če danes vzamete v roke časopis ali če gledate TV dnevnik, je več kot polovica vsebine namenjena kritični oceni, včasih je vsebina opisana tudi v najbolj temnih barvah. Pri tem pa je izpostavljena odgovornost članov ZK. Zato moram na to vprašanje vendar odgovoriti drugače. Če ob usmeritvi naslonitve na lastne sile smo postavili eno izmed nalog,

da ocenimo položaj ZSMS kot organizacije in mladih v slehernem okolju, od KS do OZD. Mladina je izdelala lastno oceno, ki je bila osnova za razpravo. Temu je sledila seja aktivna komunistov, ki delajo v vzgoji in izobraževanju, in za njo seja OK ZKS, ki je sprejela sklepe, iz katerih je razvidno, kje moramo izboljšati ali delovanje ali položaj mladih v naši občini.

Da bi več mladih stopilo v ZK, poteka marksistični krožek na Srednji šoli TNPU. Vsako leto imajo občinsko mladinsko politično šolo, ki predvsem upošteva njihove interese in izhaja iz kritične ocene naše družbene stvarnosti. Na njej predavajo družbenopolitični delavci iz naše občine. Za vstop mladih v ZK so odgovorne tudi druge DPO v OZD in KS, ki prav tako spremljajo delo mladih v vsakdanjem življenju.

»Kako bodo potekale priprave na 10. kongres ZKS in 13. kongres ZKJ v letu 1986 v naši občini?»

»Priprave so že stekle. Tako smo imeli sejo P OK ZKS, skupno sejo OK ZKS s člani, ki so 40 in več let v zvezi komunistov. Na tej seji smo obravnavali samoupravne družbenoekonomske odnose in razvoj proizvodnih sil iz poročila med obema kongresoma. Moram reči, da so naši komunisti, ki imajo najdaljši staž, zelo kritično ocenili delo ZK ter socialno varnost upokoencev. Stališča smo poslali CK ZKS.

V pripravah na kongres bi želeli, da aktivno sodelujejo tudi občani, zato bomo organizirali

okrogle mize o Družbenopolitičnem sistemu, o Družbenoekonomskem sistemu ter o Inovacijsko znanstvenem raziskovalni dejavnosti, OO ZKS bodo imele skupne sestanke o samoupravnih družbenoekonomskih odnosih in razvoju proizvodnih sil. Aktiv prosvetnih delavcev vzgoje in izobraževanja bo obravnaval družbene dejavnosti, komite za SLO in DS pa splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Smo v časovni stiski, ker morajo biti razprave končane do 15. januarja in bo v prvih dveh tednih januarja še precej dela.

»Kako torej ZK rešuje naloge, ki jih pred njo postavlja današnja življenjska in družbenopolitična situacija?»

»Lahko bi rekel, da so naši delovni ljudje kljub vsem težavam dosegli dokaj lepe rezultate in prebrodili številne težave. V to življenje in delo pa so vpeti člani ZK, ki vsak po svojih močeh in sposobnostih pomagajo premagovati probleme in graditi prihodnost. Kdor danes vstopi v vrste komunistov, ve, da sprejema odgovorno nalogo, kajti pred nami ni čas, ko smo drug drugemu ploskali, ampak čas dela in borbe za samoupravljanje.

Vsem delovnim ljudem in občanom naše občine želim v imenu DPO in DPS — srečno in zdravja ter nadaljnjih delovnih uspehov polno leto 1986.

»Tovariš sekretar, hvala za sodelovanje!»

Mojca Potočnik

POUDARKI S SEJE DELAVSKEGA SVETA SOZDA SLOVENSKE ŽELEZARNE:

Raziskava tržišča, dvig proizvodnje, izvoz

Delavski svet sozda SŽ je na svoji seji 26. 12. 1985 sprejel naslednje sklepe in stališča:

— Ugotovili so, da v vseh delovnih organizacijah v SOZD SŽ referendum za sprejem skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov 1986—1990 že potekajo in da bodo končani predvidoma do 9. 1. 1986. Delegati so menili, da referendum ni primeren oblika za sprejem takih dokumentov, kot so skupni temelji, in da je boljše sprejemanje na zborih delavcev.

— S proizvodnimi rezultati v letu 1985 ne moremo biti zadovoljni. Zaostali bomo za planirano proizvodnjo ali jo le s težavo dosegli, v določeni meri pa bomo zaostajali tudi za proizvodnjo, doseženo v letu 1984. Izstopa le Železarna Ravne, ki je dosegla v letu 1985 dobre proizvodne rezultate. V letu 1986 se je treba vključiti v raziskave in razvoj tržišča in dati poseben poudarek planirani proizvodnji in izvozu.

— Delovne organizacije v sozdu SŽ naj prilagodijo svoje

načrte zunanjetrgovinske menjava zahtevam in možnostim po novi zakonodaji, predvsem pa podatke o konvertibilnem izvozu in uvozu.

— Sprejel je predlagano predračunsko vrednost investicije za izgradnjo I. faze Jeklarne 2 v Železarni Jesenice v vrednosti 49.592 milijonov din, ki je nastala zaradi različnih podražitev pri izvajanju investicije kot posledica visoke stopnje inflacije in močnega padanja tečaja dinarja po letu 1983. Soglašal je z udeležbo združenih sredstev SOZD SŽ v višini 5.100 milijonov dinarjev.

— Strinjal se je z ugotovljeno vrednostjo podražitev investicije Železarne Štore Povečanje kapacitet za proizvodnjo jekla in s tem potrdil novo investicijsko vrednost v višini 3.327.959.000 din, ter sovlaganje finančnih sredstev sozda SŽ prek Interne banke v višini 200.000.000 din.

— Sprejel je predlog o investiciji Žične Celje Proizvodnja krogičnih ležajev. Investicijska

vrednost znaša 1.034.347.000 din od katere so predlagana kot vir financiranja tudi združena sredstva SŽ v IB v višini 200.000.000 din.

— Dr. Rodič je podal informacijo o investiciji Železarne Ravne v modernizacijo valjarne.

— Delavski svet je sprejel sklep o razpisu volitev v organe upravljanja SOZD SŽ za obdobje 1986—1988.

— SOZD SŽ prevzame pokroviteljstvo nad 31. mednarodnim FIS tekmovanjem za svetovni

pokal v smučarskih tekih »Bohinj '86«.

— Podprl je predlog o skupnem nastopu SOZD SŽ pri sodelovanju z INTERTRADOM.

— Sprejel je sklep, s katerim predlaga delavskim svetom železarn Jesenice, Ravne, Štore in del skupnosti SOZD SŽ, da dajo soglasja za pristop sozda k SaS o združevanju dela in sredstev za izgradnjo javnega omrežja za prenos podatkov v SR Sloveniji

(Vir: zapisnik delavskega sveta sozda SŽ in zapiski s seje)

zastoji zaradi mehanskih okvar, saj je delež zastojev narasel od »normalnih« 20,0 odst. na kritičnih 32,0 odst., drugi vzrok pa je visoko legirani asortiment: na srednji 12,0 odst. in na lahki progi 70,0 odst.

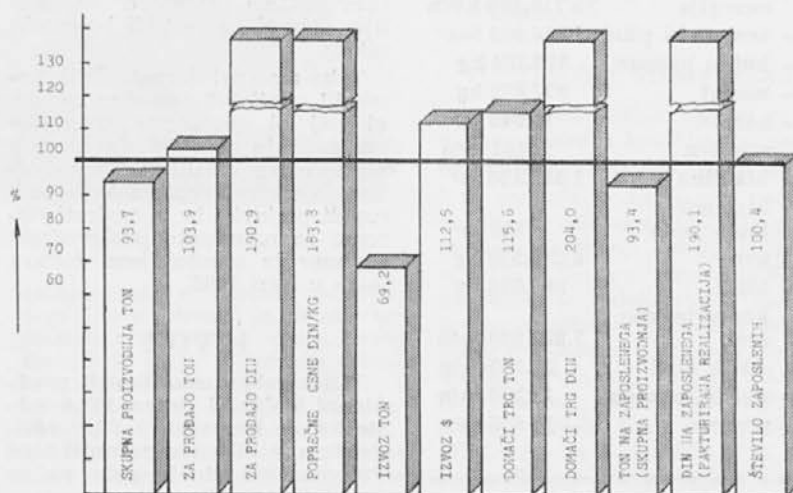
Kovačnica je zaostala za predvidenim planom 6,5 odst., v kumulativu 1,3 odst. predvsem na račun bolj legiranih jekel kot tudi zaradi motene dobave šarž (izpada boforsa in vakuuma v Jeklarni) za avtomatsko kovačnico. Za krčilne odkovke je primanjkovalo naročil, tako da stroji niso delali z vso zmogljivostjo. Izmeček je v decembru nekoliko narasel, bistveno nižja pa je neuspela proizvodnja. Zaskrbljujoče pa je, da je vidno upadanje naročil za krčilne odkovke tudi v bodoče.

Decembrski rezultati v Jeklovleku niso zadovoljivi, saj so plan presegle le pri luščnem jeklu za 6,2 odst. in v kumulativu 8,9 odst., medtem ko je vsa ostala proizvodnja znatno pod pričakovano, saj je bil mesečni plan dosežen le 64,9 odst., v kumulativu 80,8 odst. Vzrok za takšno stanje je slaba oskrba vložka in zastoji pri toplotni obdelavi žice,

»Oko«

DOSEGANJE PLANSKIH OBRZNOJTI V DECEMBRU

Naše delo v decembru

Decembrski plan skupne proizvodnje smo dosegli 93,7 odst., v kumulativu 97,2 odst. Odpremo smo dosegli 103,9 odst., v kumulativu 108,5 odst. Fakturirana realizacija je bila presežena za 90,9 odst., v kumulativu 37,5 odst. Dolarski izvoz smo presegli za 12,5 odst., v kumulativu pa za ostali 6,6 odst. Pri dinarski vrednosti smo mesečni plan presegli za 37,9 odst., v kumulativu 0,6 odst. Prodajo na domačem trgu smo presegli za 104,0 odst., v kumulativu 46,6 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

Predvidenega plana v Jeklarni nismo mogli doseči predvsem zaradi generalnega remonta 35 t el. obločne peči. Zaradi izrednih težav v minulih mesecih pa je tozd zaostal tudi v kumulativu. Nekaj jekla je izpadlo zaradi manjšega odvzema v Jeklovilarni in celotnega izpada ponovne peči. Tudi v decembru so bili zabeleženi dokaj slabi kazalci pri izplenu, porabi elektro energije in elektrod. Tako vedno, kadar peči ne obratujejo normalno, beležimo visoke specifične porabe materialov in energije. Čeprav je bilo vseh materialov dovolj, kvaliteta ni bila najbolj zadovoljiva, predvsem so problematični mokri dodatki in Fe legure. Tu kljub novim in sodobnim skladiščem ni vidnega napredka.

Jeklovilarna je v decembru delala še vedno v pogojih, ki so neugodni zaradi rekonstruk-

cije in nedokončanih investicij. Izredno visok je tudi odstotek odsotnosti zaposlenih in delež tistih zaposlenih, ki imajo iz zdravstvenih razlogov omejene zmožnosti za delo. Zaradi takšnega stanja je ustvarjalo normalne učinke le okoli 80 odst. zaposlenih, kar pa je že pod kritično mejo.

Prav tako kot v prejšnjih mesecih so tudi v decembru delali kakovostno zelo zahteven asortiment. Zaradi vseh teh vzrokov Jeklovilarna ni dosegla planiranega fizičnega obsega proizvodnje, boljše je dosežena realizacija, čeprav tudi tukaj izredno nizke cene v izvozu in namenski proizvodnji vplivajo na slabši rezultat.

V Valjarni so na težki progi dosegli 96,3 odst. skupne proizvodnje, kumulativno 99,1 odst., na srednji progi 93,7 odst., v kumulativu 98,0 odst. in na lahki progi 68,4 odst., v kumulativu 68,1 odst. Na težki progi je prišlo zaradi mehanskih okvar do pretiranih zastojev. Vzrokov za nedoseganje plana na srednji in lahki progi je več, vendar so glavni krivci

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V decembru je znašal izkoristek delovnega časa 82,18 odst., odsotnosti 17,82 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

- letni dopust 9,39 %
- izredno plačani dopust 0,59 %
- službena potovanja 0,25 %
- bolezn 6,74 %
- druge plačane odsotnosti 0,71 %
- neplačane odsotnosti 0,14 %

Ure v podaljšanem delovnem času pa so znašale 1,65 odst.

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURNIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	decemb.	kumul.	decemb.	kumul.	decemb.	kumul.	decemb.	kumul.	decemb.	kumul.	decemb.	kumul.
JEKLARNA	95,6	93,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOVILARNA	87,7	85,2	100,2	91,9	150,7	119,9	264,0	124,8	320,3	134,6	126,4	117,8
VALJARNA	94,5	97,8	112,7	116,6	217,3	151,0	37,2	96,3	104,5	102,7	249,0	164,7
KOVAČNICA	93,5	98,7	90,9	105,8	172,4	144,5	34,8	93,6	102,3	99,3	187,4	154,3
JEKLOVLEK	64,9	80,8	70,4	81,9	145,3	116,5	81,4	82,3	97,5	86,9	153,2	121,4
ORODJARNA	115,7	101,6	115,4	106,0	260,7	175,0	-	-	-	-	227,3	170,7
STROJI IN DELI	83,8	90,1	97,0	92,1	223,4	148,7	115,0	112,1	151,2	121,6	245,7	157,1
- NOŽI, BRZOREZ, OROD.	79,3	78,2	92,4	83,4	161,0	111,3	155,4	32,1	134,3	87,2	146,9	125,3
- GREDICE	77,5	71,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	78,4	74,8	99,4	83,4	165,1	116,0	157,0	35,9	186,7	91,5	152,6	130,3
PNEVMATIČNI STROJI	100,0	95,3	105,9	93,5	212,8	140,9	1953,0	373,3	2327,6	423,06	178,7	156,6
VZMETARNA	82,4	79,1	75,2	79,3	141,7	111,1	137,6	137,2	105,0	98,0	146,5	112,7
T R O	103,9	106,8	171,9	107,0	162,8	118,4	231,5	96,6	275,3	102,7	130,8	122,9
KOVINARSTVO	53,0	87,6	63,4	85,3	95,7	91,4	66,9	58,1	76,0	63,9	96,7	92,8
ARMATURE	133,7	71,4	157,7	62,8	203,5	105,4	11,2	28,0	14,3	33,7	500,3	218,0
BRATSTVO VARVARIN	81,9	81,0	171,7	68,2	352,3	98,0	-	-	-	-	352,8	97,6
KALILNICA	-	-	-	-	308,4	204,1	-	-	-	-	308,4	204,1
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	166,9	111,3	-	-	-	-	164,7	111,1
DELOVNA ORGANIZACIJA	93,7	97,2	103,9	108,5	190,9	137,5	112,5	93,4	137,9	100,6	204,0	146,6

kjer je bilo trenutno vložka dovolj.

Od mehansko predelovalnih tozdov so predvideni plan dosegli ali presegli le: Orodjarna 115,7 odst., Pnevmatični stroji 100 odst., TRO 103,9 odst. in Armature 33,7 odst. Za planom so zaostali Stroji in deli 16,2 odst., Industrijski noži 21,6 odst., Vzmernar 17,6 odst., Kovinarstvo 47,0 odst. in Bratstvo 18,1 odst. Težave iz novembra so se ponavljale tudi v decembru, v Strojih in delih pa še izpad odpreme stiskalnic za Romunijo in kovaško valjarskega stroja v Nemčijo. Pri tem je vzrok prevzemalec in nepopolna pogodba z Nemčijo.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Prodaja na domačem trgu je bila v novembru presežena za 15,6 odst., v kumulativni 15,9 odstotka, vrednostni plan pa za 104,0 odst., v kumulativni 46,6 odst. Za količinskim planom so zaostali Jeklolivarna 20,0 odst., Jeklovlek 31,5 odst., Industrijski noži 15,9 odst., Pnevmatični stroji 11,5 odst., Vzmernar 29,5 odstotka, TRO 14, 8 odst., Kovinarstvo 36,7 odst. Za vrednostnim planom pa je zaostalo le Kovinarstvo 3,3 odst. Še nadalje primanjkuje v nekaterih tozdih ustreznih naročil in vložka.

UVOZ

Aktivnost pospešenega uvoza, s katerim smo pričeli že v novembru zaradi pričakovanja novih predpisov, smo nadaljevali tudi ves december. Uvoz A-materialov je potekal v glavnem skozi kooperacijo S&B in SOZD SZ, izčrpali pa smo tudi možnosti nabave prek maloobmejnega prometa z Italijo in sejemskega kontingenta z Avstrijo. Izpad dobav poljskih elektrod smo v decembru nadomestili z uvozom UCAR elektrod iz Italije, prispel pa je tudi bolgarski nikelj.

Tako smo pri A-materialih ustvarili okoli 2-3 mesečno zalogo, ki naj bi omogočila normalno proizvodnjo ob prehodu na nov zunanje trgovinski in devizni režim. Konec decembra smo tudi uspeli prijaviti in avansirati opremo za namensko proizvodnjo, s čimer je zagotovljena dobava le-te v letu 1986.

IZVOZ

V decembru smo dosegli predvideni dolarški izvoz 112,5 odstotka, v kumulativni 93,4 odst. Pri tem je bil najuspešnejši tozd Pnevmatični stroji, plan pa so

IZ OBČINE IN REGIJE

O JAVNEM REDU IN MIRU

Z odlokom o javnem redu in miru se kot prekršek zoper javni red in mir kaznujejo tista dejanja, s katerimi se na nedovoljen način motita mir in delo občanov, ogroža splošna varnost ljudi in premoženja ali kako drugače moti javni red in mir ter ruši družbeno disciplino.

MOŽNOSTI ZAPOSLOVANJA V LETU 1986

Za obdobje 1981—1985 je bila značilna stalna rast števila zaposlenih, čeprav je bila pod načrtovano. V gospodarstvu se je zaposlilo 486 delavcev, v negospodarstvu pa 49. Za leto 1986 je predvidena zaposlitev 180 delavcev in 300 pripravnikov.

PLAČEVANJE PRISPEVKA

Z odlokom o začasnem financiranju SIS družbenih dejavnosti naj bi zagotovili sredstva za delovanje družbenih dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena: izobraževanje, telesna kultura, zdravstveno varstvo, otroško varstvo, socialno skrbstvo, kultura, zaposlovanje in raziskovalna dejavnost. Prispevek bi plačevali od 1. januarja 1986 do sklenitve SaS o temeljih plana SIS, vendar najdlje do 30. junija 1986.

ZAPOSLOVANJE V OBČINI RAVNE V OBDOBJU 1986—1990

Do leta 1990 bodo skupne kadrovske potrebe v družbenem sektorju 1570 ali 314 novih zaposlitev letno, kar pomeni 1,4% povečanje zaposlovanja (doslej 1,1%). V zasebnem sektorju pa naj bi se zaposlovanje povečalo za 4% letno.

(Vir: Referalne informacije INDOK centra, januar 1986)

OSKRBA Z ENERGIJO

V decembru je bila dobava primarnih energetskih medijev zadovoljiva, redna pa je bila tudi proizvodnja sekundarne energije. Tako so bili vsi porabniki oskrbljeni s primarno in sekundarno energijo.

Poraba energetskih medijev:

— elektro energija	20.710.489 kWh
— zemeljski plin	4.824.033 Sm ³
— butan propan	579.724 kg
— mazut	877.995 kg
— karbid	14.040 kg
— acetilen	462 m ³ n
— hladilna voda	1.522.150 m ³
— higienska topla voda	9.140 m ³
— para	6.290.970 kg
— kisik	566.040 kg
— komprimiran zrak	5.922.900 m ³ n
— dušik čisti	27.660 m ³ n
— dušik tehnični	11.320 m ³ n
— argon	13.655 m ³ n

še presegli tozdi Jeklolivarna, Stroji in deli, Ind. noži, Vzmernar in TRO. V celotni kumulativni smo za planom tako zaostali le 5,9 odst., pri konvertibilnem izvozu 1,5 odst.

Najuspešnejši tozdi v minulem letu so bili: Jeklolivarna, Stroji in deli in Pnevmatični stroji, letnemu planu pa so se še zelo približali Valjarna, Kovačnica in TRO.

NABAVA

Med večje težave, ki so bile prisotne v decembru, lahko šte-

jemo neizdobjo delov zvarjenec za stiskalnice (Zenica). Do teh zakasnitev je prišlo predvsem zaradi neuspešne in nepravčasne oskrbe s pločevino. Za program stiskalnic so bile težave tudi pri dobavah sive in nodule litine.

Iz programa železarne Jesenice je v zaostanku dobava pločevine za krožne žage, primanjkuje tudi nekaterih vrst varilnih elektrod za varjenje cevnic, prav tako so težave tudi pri dobavi debele pločevine.

Od barvnih kovin so dobavitelji v zaostanku z Al ulitki in cevmi, predvsem za pnevmatično orodje. Od orodja primanjkuje na tržišču spiralnih svedrov in navojnega orodja.

Zaloge starega železa smo zmanjšali na optimalno količino. Ponudba in oskrba ferolegur z domačega tržišča se je normalizirala. Problematična pa je še vedno granulacija in kvaliteta Fe Cr carbureja.

ISKRE

Pravzaprav je samo dvojje stvari življenjsko pomembnih: dobra postelja in par poštenih čevljev. Če ne tičimo v prvi, tičimo v drugih.

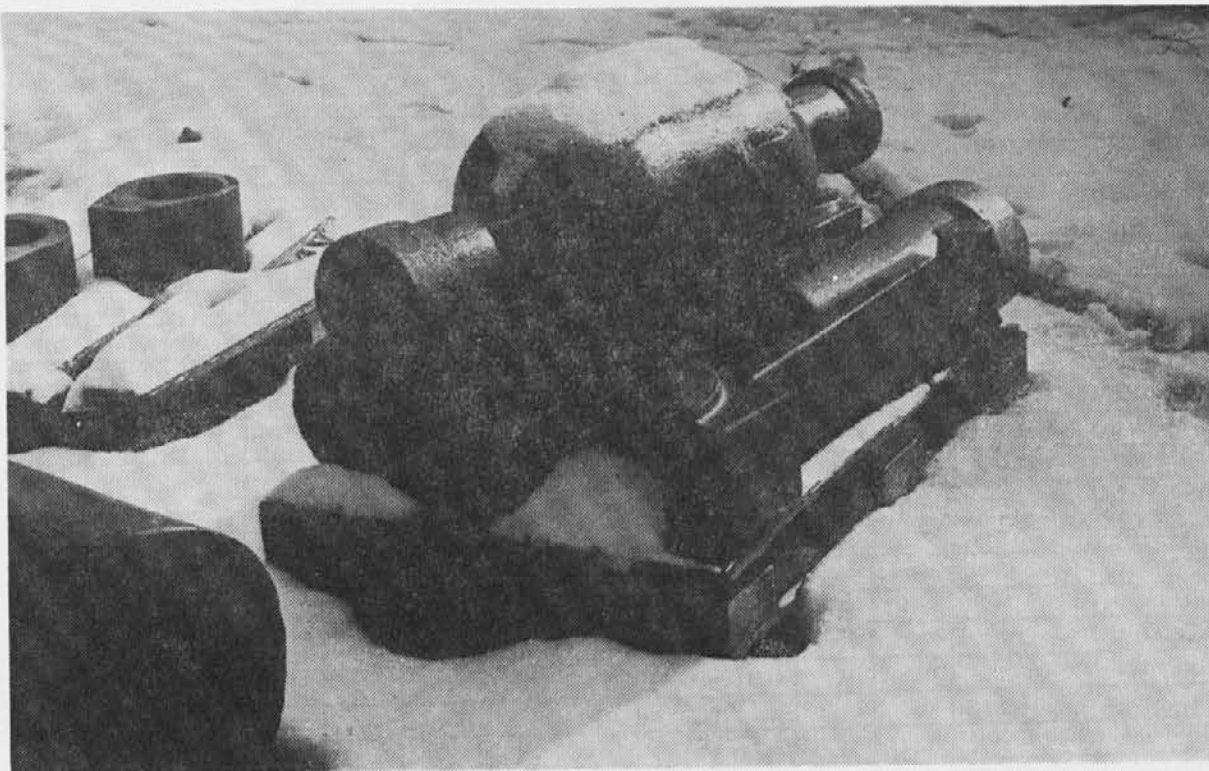
Norveški pregovor

Učen je človek lahko s pametjo drugih, pameten samo z lastno razsodnostjo.

Montaigne

Predsodek je težje zdrobiti kot atom.

Einstein

Snežni oblizi

Iz dela sindikata

EDEN DRUG'MU OGENJ DAJMO, ZA ZNANJE IN DELO, ZA MOČ IN PRIHODNOST, CILJ JE SKUPEN

Na programsko-volilni konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarn Ravne 23. 12. 1985 v Nami na Ravnah po poročilu predsednika 12 razpravljalcev.

Dokaz, da težave izbijajo sedomna, in želja po izboljševanju razmer povsod. Vloga sindikata, v katerem pa smo vsi delavci, je zato velika.

IZ POROČILA PREDSEDNIKA

V svojem poročilu o delu sindikata v preteklem letu je predsednik IO konference OO ZSS Franjo Miklavc naglasil:

Predvsem medsebojne odnose v delovni organizaciji je treba izboljšati.

9. Vse znanje in izkušnje, ki smo jih dobili v dosedanjih prizadevanjih za delitev OD po delu in rezultatih dela, moramo usmeriti v preučitev predlogov, oblikovanih v zadnjih težah o razvoju sistema nagrajevanja pa rezultatih dela in gospodarjenja.

10. Predlogi nam morajo biti predvsem izziv za našo kreativnost in ustvarjalnost.

11. Bistvena vzroka za zastoj v samoupravljanju sta po mnenju sindikata v tem, da odločanje ni preneseno v temeljne organizacije in da pre-

16. Da je sindikat v železarni delaven in prisoten na vseh področjih dela in življenja, dokazujejo mnoge kritike na njegov račun. Toda njegova usmeritev je jasna: sindikat nikdar ne bo ščitil posameznih ali ozkih skupinskih interesov, ampak vedno samo dolgoročne interese delavskega razreda kot celote.

IZ RAZPRAVE

V razpravi po poročilu predsednika so Stanislav Taks, Bojan Ferk in Tomo Stefanovič izpostavili ozke, a ne nepomembne tozdovske probleme, kot so prostorska utesenjenost tozda SGV, kadrovska problematika v tozdu Jeklarna in problematika poslovanja tozda Komerciala.

Večina drugih razpravljalcev pa je vzela širše probleme. Boris Kastivnik iz tozda ETS je med drugim opozoril

skupno dogovorjeno politiko v železarni, in da si zelo prizadeva za še boljše medsebojne odnose med porabniki in izvajalci. Isto je poudaril Boris Fabijan iz tozda Družbeni standard, in opravičil delo rekreatorjev, ki sta v železarni le dva, čeprav mnogi mislijo, da jih je več.

Od gostov je Milojko Milinkovič, predsednik občinskega sindikalnega sveta, ocenil razprave na konferenci kot dobre in kot zelo pozitivne tudi akcije za izboljšanje poslovnih rezultatov v železarni. Po njegovem mnenju so uspehi železarnarje tudi uspehi sindikata železarnarje. Ivan Žagar, član poslovnodnega odbora železarnarje, je kot zadnji razpravljalca na konferenci poudaril, da moramo v množici slabosti poiskati tudi pozitivnosti. To so nadporečni poslovni rezultati, ki jih železarna uspeva dosegati, in zaradi katerih pomembno izstopa. Predstavil je tudi načela dela poslovnodnega odbora, ki mnogokrat naletava na kritiko: ustvariti čimbolj demokratične odnose, vztrajati pri doslednem izvajanju delovnih obveznosti in preganjanju nedela ter poudarjanje vloge poslovnega rezultata, iz katerega izhaja vse drugo. Pozval je prisotne, naj se ne vdajajo pesimizmu. Treba se mu je upreti in tudi ljudem, ki znajo vsako akcijo razvrednotiti, ne upoštevaje, da nam ne smejo biti prvo vodilo kratkoročni, ampak dolgoročni interesi. Take ljudi je treba prevzgojiti. Pri tem ima veliko vlogo tudi sindikat.

VOLILNI DEL KONFERENCE

Programsko volilna konferenca je soglasno potrdila kandidate za organe konference OO ZSS železarnarje:

za predsednika konference ponovno Franja Miklavca, KSZ, za podpredsednika Branka Kakerja iz Industrijskih nožev in za sekretarja Fani-ko Pušnik iz Jeklolarne. V novem izvršnem odboru konference bodo: Stanislav Kompan (Jeklarna), Dušan Stojčič (Valjarna), Boštjan Luter (Stroji in deli), Andrej Kladnik (Pnevmatični stroji), Emil Ramadanovič (TRO), Anton Bertalančič (ETS), Antonija Rožen (SGV), Vilijem Frajzman (PII), Brane Zerdoner (Gospodarjenje) in Vlado Koletnik (TSD).

Konferenca je tudi potrdila svoj nadzorni odbor in komisije (za družbeno-ekonomske odnose, družbeni standard, VPD in socialno problematiko, kadre in priznanja ter tradicije delavskega gibanja) ter predlog kandidatov za organe KOS SOZD.

H. M.

Programsko — volilna konferenca sindikata železarnarje

1. Čeprav konkretne mesečne cilje v Železarni Ravne dobro uresničujemo, in smo trdno odločeni, da si jih vztrajno postavljamo tudi v prihodnje, ne moremo biti zadovoljni, saj ciljev srednjeročnega plana niti tozdi niti delovne skupnosti niso uresničili.

2. V sindikatu železarnarje zahtevamo, da svoje OD postavijo v odvisnost od sprotne rezultate gospodarjenja tudi v vseh drugih okoljih in sploh v družbi.

3. Pri uresničevanju zdajšnjih srednjeročnih načrtov morata ustvarjalno sodelovati ves strokovni kader in vsa poslovodna struktura, zavedajoč se odgovornosti in možnih posledic, če dogovorjenega ne bomo uspeli uresničiti.

4. Ni dovolj samo ugotavljati, kako so stroji in oprema zastareli, in pozabljati, da se jih da nadomestiti predvsem z lastnimi sredstvi. Ker jih ni v izobilju, jih je treba vlagati tja, kjer se bodo najbolj oplemenitila.

5. Ni dovolj samo kazati na preštevilo režij — zahtevamo velike večine poštenih in prizadevnih delavcev, da jo je treba zmanjšati in napraviti učinkovitejšo — je treba začeti uresničevati.

6. Sindikat je odločno proti ukinjanju tozdov.

7. Dolgoročno gledano se sindikat nikakor ne more strinjati z zahtevo izvoznikov, da bi zaradi uspešnosti poslovanja na račun izvoza siromašili preostali del v reprodukciji verigi.

8. Sindikat izreka poslovodnemu odboru Železarnarje vse priznanje za uspešno vodenje dejavnosti za večjo proizvodnjo, hkrati pa ga negativno ocenjuje zaradi stagniranja našega razvoja na področju dohodkovnih in medsebojnih odnosov.

majhno pozornost posvečamo ustvarjanju, preveliko pa delitvi.

12. Pri obravnavi analize o delovanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja bo sindikat odločno opozoril na odklone pri uresničevanju nalog SIS.

13. V železarni smo odločeni krepiti samoupravne in delegatske odnose predvsem z usmeritvijo v celoviti razvoj samoupravnih delovnih skupin.

14. Naš sistem obveščanja je zelo odprt, včasih pa je obveščanje še prepočasno in nepopolno.

15. Sindikat ponovno odločno zahteva, da v železarni takoj odpravimo nekaj najbolj težkih in zdravju škodljivih delovnih mest oz. da jih saniramo.

na neustrezno vrednotenje ustvarjalnega dela v železarni in na naše neustrezne samoupravne odnose, Anton Breznik in tozda Pnevmatični stroji je predstavil nekatera svoja gledanja na sindikat, prav tako Emil Ramadanovič iz tozda TRO. Franjo Kocen se je dotaknil problematike zaposlovanja v železarni in poudaril, da bi po njegovem tudi veliko manj zaposlenih v železarni zmoglo uresničevati zastavljene cilje. Njegovo mnenje je zavrnil gost konference Albert Vodovnik, predsednik medobčinskega sindikalnega sveta, saj ne more biti skladno s politiko zaposlovanja. Ljuba Pavše iz tozda Družbeni standard je spregovorila o problematiki družbenega standarda delavcev. Naglasila je, da tozda po najboljših močeh izvaja

Za spomin na svečano podelitev odlikovanj in priznanj 26. decembra 1985

ŽELEZARNA RAVNE - TOZD MONTER

Decembra lani so trije referendumi (v Monterju za odcepitev od Železarne Jesenice in priključitev k Železarni Ravne ter v železarni za priključitev Monterja) odločili, da je od 1. 1. 1986 IGMD Monter uradno eden od 26 tozdov Železarne Ravne.

Čeprav nam je blizu in najbrž ni človeka, ki ne bi vedel vsaj to, da Monter »nekaj montira«, ga kot novega predstavljamo — predvsem zato, da ne bomo več dvomili v pravilnost odločitve in da bomo natančneje vedeli, koga imamo pod streho.

POMEMBNE LETNICE V ZGODOVINI MONTERJA

1947 — začetek Monterja v kleparski in vodnoinstalaterski dejavnosti Dravograda

1960 — preselitev v lastne prostore na Mariborski cesti v Dravogradu in začetek načrtnega razvijanja izolaterske in ključavničarske dejavnosti; postane Obrtno podjetje Monter Dravograd.

1966 — začetek gradnje proizvodne hale za lastno dejavnost v Otiškem vrhu; kmalu ločitev v obrata JEKO (jeklene konstrukcije) in IZOK (izolaterska in krovna dejavnost)

1967 — sprememba firme v Industrijsko gradbeno montažno podjetje Monter Dravograd — IGMP

1976 — postane tozd Železarne Jesenice kot tozd Industrijska gradbeno montažna dejavnost — IGMD (projektiranje, izdelava in montaža jeklenih konstrukcij, regalov za skladišča, lahkih hal, industrijske in turistične opreme, dvigal, proizvodnja statik nosilcev in opravljanje zaključnih del v gradbeništvu)

1986 — postane tozd Železarne Ravne.

GLAVNI RAZLOGI ZA ZDRUŽITEV Z ŽELEZARNO RAVNE

Po besedah ravnatelja tozda Franca Vreša so vodili k združitvi Monterja z železarno naslednji razlogi:

1. Monter mora spremeniti del svojega proizvodnega programa, saj se je zaradi zmanjšanih vlaganj v gradbene objekte močno zmanjšal obseg Monterjevega proizvodnega programa, vezanega na gradbeništvu (izdelava proizvodnih hal, statik nosilcev in druge industrijske opreme).

Franco Vreš

Novih proizvodnih programov Monter v sklopu Železarne Jesenice ni mogel najti, Železarna Ravne pa ima v pripravi in že tudi v obdelavi nekaj programov (stiskalnice in namenska proizvodnja), primernih za Monterjeve prostore in kadrovske zmogljivosti.

2. Z združitvijo Monterja in Železarne Ravne se začne ureničevati dolgoletna planska postavka Koroške regije, da čim več doma proizvedenega jekla tudi doma izdelamo v končne produkte.

3. Prevozni stroški med Monterjem in železarno bodo majhni, kar v zdajšnjih gospodarskih razmerah ni nepomembno.

4. Dokaj močne kadrovske zmogljivosti železarne bo mogoče uporabiti za razvijanje novih programov in za izpopolnjevanje tehnologij v Monterju ter za usposabljanje delavcev iz Monterja. Ker pa je tudi tozd Monter v zadnjem času precejšnjo pozornost posvečal kadrovski in štipendijski politiki, bodo njegovi strokovnjaki lahko koristni tudi za železarno.

5. Kot tozd Železarne Ravne bo Monter lažje zagotovil potrebne pogoje za razvoj nove proizvodnje. Do zdaj je namreč skoraj vso svojo akumulacijo porabil za investicijsko izgradnjo, kar je v fazi preusmerjanja onemogočalo vlaganja v opremo, nujno potrebno za preusmeritev proizvodnje.

6. Ker je lasten sistem avtomatske obdelave podatkov za tozd, kot je Monter, predrag in prezahteven, ga sam ne bi mogel razviti, skupno z železarno pa ga bo lahko.

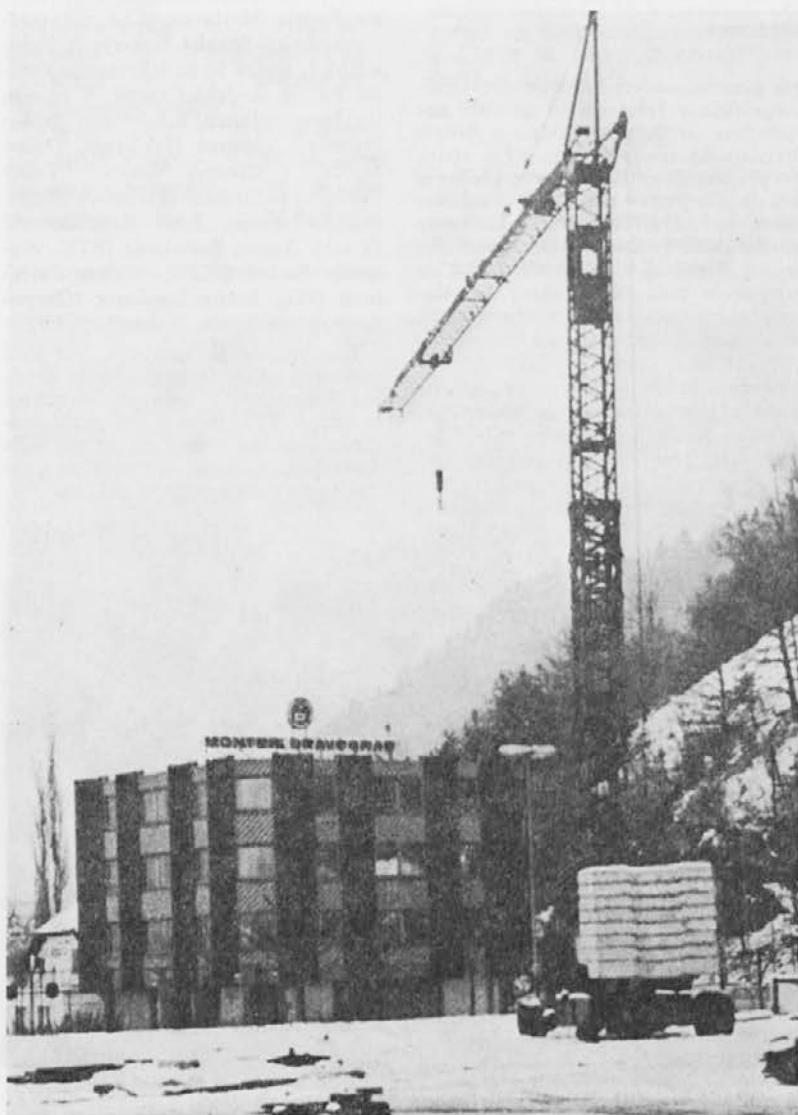
PROGRAM MEDSEBOJNEGA SODELOVANJA

»Po programu medsebojnega sodelovanja Monterja in železarne, sprejetem kot osnova za referendumsko odločanje o združitvi, naj bi bilo v začetku novega planskega obdobja razmerje programa, ki ga tozd Monter vključuje v Železarno Ravne in ohranja svojega, 30:70, proti koncu srednjeročnega obdobja pa 50:50«, je povedal ravnatelj Monterja Franc Vreš. »V tistih 30 oziroma 50% so zajete stiskalnice in namenska proizvodnja, v naših 70 oziroma 50% pa proizvodnja visoko regalnih viličarjev za skladišča in viličarjev posluževalcev (komisionarjev), proizvodnja opreme za rudnike, obdržali pa bomo tudi del uslužnostne kleparske dejavnosti. Visoko regalne viličarje in ogrodja za 5-, 8-, 10-, in 12-tonske viličarje posluževalce izdelujemo zaenkrat v sodelovanju s Smeltom

Milena Gartner-Delopst

iz Ljubljane in z zahodnonemško firmo Jungheinrich, vendar je naša želja, da bi kooperantska dela čimprej nadomestili z lastno opremo, kar bo dalo še primernejše ekonomske učinke. Za izvoz, ki je v letu 1984 znašal okrog 22% celotne proizvodnje, so namenjeni predvsem visoko regalni viličarji, proizvodne hale in tudi visoko regalna skladi-

šča, medtem ko ogrođja poslu-
ževalcev izdelujemo za Litostroj.

V Monterju smo prepričani,
da bo Železarna Ravne odgovor-
no pristopila k realizaciji vseh
skupnih programov in potrdila
veliko zaupanje naših delavcev
vanjo, ki so ga potrdili tudi z
odločitvijo na referendumu.

KADROVSKO-SPLOŠNA PODOBA MONTERJA DANES

Vodja kadrovsko-splošnega
sektorja v Monterju Milena Gar-
tner-Delpost predstavlja organi-
zacijsko in kadrovsko podobo
tozda ter njihov sistem obvešča-
nja.

1. ORGANIZACIJA

»Monter ima 5 sektorjev: teh-
nični (priprava dela, materialna
služba, montaža, kontrola in
vzdrževanje), razvojni, splošno-
kadrovski, komercialni in raču-
novodski. Ocenjujemo, da je tak-
šna organizacija za dislociran
tozda ustrezna, in po vsej verjet-
nosti bo ostala tudi v prihodnje.«

2. KADRI

»Trenutno je v Monterju za-
poslenih 292 delavcev, od tega
53 žensk. Razmerje med proiz-
vodnimi in režijskimi je bilo
30. 9. 1985 214—78. Zavedamo se
da so gotovo še nekatera režijska
dela, ki bi jih bilo treba ukiniti,
in v primerjavi z letom 1984 se
je lani že bolj povečalo število
delavcev v proizvodnji kot v
režiji.

Trenutno se Monter ukvarja z
zelo težko prednostno nalogo:
pridobiti čimveč neposrednih
proizvodnih delavcev (predvsem
varilcev in ključavničarjev) in
visoko strokovnih delavcev, ki bi
bili sposobni prevzeti vodstvena
delovna mesta.

Prvenstveno bomo zaposlovali
lastne štipendiste, da bomo mo-
gli obdržati razmerje med proiz-
vodnimi in neproizvodnimi de-
lavci, pa verjetno tudi ženske,
čeprav so delovna mesta za njih
pri nas zelo omejena.

Zelo omejeno je pri nas tudi
število nadomestnih mest z laž-
jimi deli za invalide, čeprav in-
validska problematika v Mon-
terju ni zaskrbljujoča, saj je le
15 invalidov. Samo omejeno šte-
vilo mest nam povzroča težave.

Problem, vreden omembe pri
kadrih, nastaja v Monterju tudi
zato, ker je večina delavcev vo-
začev iz vseh štirih koroških ob-
čin.

3. SISTEM OBVEŠČANJA

»Za splošno obveščanje imamo
v tozdu razglasno postajo, prek
katere so naši delavci informi-
rani na upravi in v jedilnici, ter
6 oglašnih desk. Posebnega gla-
sila nimamo, razen Novic, ki pri-
našajo predvsem poslovne rezul-
tate, in izhajajo po potrebi. Naj-
širše obveščanje za odločanje, če
izvzamemo delegacije, poteka
predvsem prek delnih zborov de-
lavcev. Zaenkrat imamo tri za

Na osnovi dolgoletnega dela
in izkušenj pri gradnji jeklenih
konstrukcij ter ob vse večjih
zahtevah trga je Monterju uspe-
lo tehnološko in konstrukcijsko
razviti tip hale, katerega gradnja
je lahko tudi serijska. Takšne
proizvodne hale je Monter iz-
delal in montiral v Titovem Ve-
lenju, Celju, Mežici, Sevnici, Za-
grebu, v Železarni Ravne, Me-
talni, Armature Muta, Hypos,
Športna hala Slovenj Gradec, Bi-
hač, Bosanski Petrovac, Livarna
Vuzenica, STTC Dravograd, Av-
toprevoz Dravograd, Tripoli in
Sebha v Libiji.

Z razvojem transporta se je
porajala tudi potreba po regalnih
skladiščih. Do sedaj je Monter
postavil regalna skladišča za Me-
talko v Ljubljni, Mehanotehni-
ko v Izoli, za tovarni zdravil Kr-
ka Novo mesto in Pliva Zagreb,
Belinko, Jeklotehno Maribor,
Kovintehno Celje, Lamo Dekani,
Unis Konjice, Galeniko Beo-
grad, Vršac, Papirnico Vevče,
Vozila Nova Gorica in Tbilisi v
SSSR.

(Vir: 800 let Dravograda, Go-
spodarski razvoj občine)

dopoldansko in popoldansko iz-
meno ter za upravo.

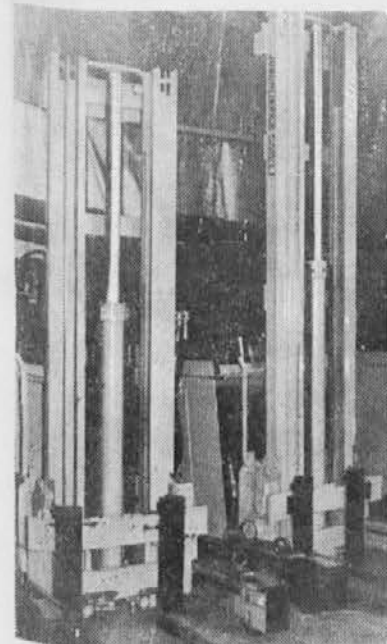
Na koncu bi rada naglasila, da
smo v Monterju izredno zainte-
resirani, da dobimo iz Železarne
Ravne vse, kar je pri vas poziti-
vno. Koordinacija, sestavljena

iz vaših in naših delavcev, se za
to izredno trudi in tudi pri naših
ljudih je opaziti, da so priprav-
ljeni sodelovati v boju za čim-
boljše poslovne rezultate in zato
sprejeti vse aktualne naloge.

H. Merkač

Rezanje na sekatorju v oddelku priprave proizvodnje

Iz prihodnjega proizvodnega programa tozda Monter: visoko regalni
viličarji za skladišča, uslužnostna kleparska dejavnost in oprema za
rudnike

Delo samoupravnih organov delovne organizacije v preteklem obdobju

Samoupravne organe železarne smo izvolili septembra 1984. Enako kot organom tozgov in delovnih skupnosti jim sedaj skrajšujemo mandat, ki bi se sicer iztekel šele letos jeseni. V tem poročilu dajemo nekatere podatke in ugotovitve o njihovem delu, zajeto pa je obdobje september 1984—konec decembra 1985.

sprotnih in nujnih zadev je tolikšen, da z vnaprej zastavljenimi temami pogosto ne pridemo na dnevni red. Od nosilcev nalog pa so glede rokov za pripravo gradiva pogosti pomisleki. S pripravo kasni, v večini primerov tudi opravičljivo, saj so obremenjeni tako z rednimi kot izrednimi nalogami. Ker razumemo

tako ne razpisujejo nadomestnih volitev, če izgubijo posameznega delegata.

Zaradi sorazmerno slabe sklepčnosti na delavskem svetu, razen v enem primeru, ne prakticiramo glasovanja s soglasjem vseh tozgov. V bodoče bodo morali tozdi in delovne skupnosti zagotoviti, da se bo seje vedno

temveč v tem, da gre za pomembna gradiva o vprašanjih, kjer bi bilo potrebno stališče baze. Generalno se ne držimo rokov dostave gradiv. Zaradi vročanja pošte v tozdi, izmenskega dela in podobnega se dogaja, da mnogi delegati ali člani izvršilnih organov dobijo vabilo in gradivo praviloma šele 3—4 dni pred sejo.

Podatki kažejo, da tako delavski svet kot odbori sprejemajo veliko število odločujočih sklepov, medtem ko usklajevalna in delegatska funkcija ni dovolj razvita. Odločujočih sklepov je okrog 2/3, vse ostalo pa so bolj ali manj splošna stališča in mnenja.

Nekateri izvršilni organi so premalo aktivni. Vzrok je med drugim tudi v tem, da nekatere službe premalo skrbijo, da bi svoje analize, poročila in podobno dostavljale tudi tem organom. Tudi na našo iniciativo ni veliko bolje, tako da pogosto iz centra bolj slučajno ugotovimo, da obstajajo materiali s tematiko, primerno za izvršilne organe. Pokazalo pa se je, da znajo nekateri izvršilni organi s kvalitetno kadrovskega zasedbo konstruktivno prispevati k posameznim rešitvam, če so pravočasno vključeni, ne šele v končni fazi formalnega potrjevanja predloga.

Dinamika sestajanja posameznih organov je zelo različna. Odbor za proizvodnjo se sploh ni sestajal, sicer pa smo že ob koncu prejšnjega mandata ugotavljali, da je vprašljiv sedanji način združevanja funkcij pri nekaterih odborih, kjer gre za relacijo poslovanje-proizvodnja-razvoj. To vprašanje bomo v tem letu preučili.

Dnevni redi delavskega sveta so praviloma preobširni, s skrčevanjem pa bi morali glede na sedanjo dinamiko sklicevati skoraj enkrat več sej, za kar pa se spet na splošno ne zavzemamo.

Uvodničarji na sejah so še vedno predolgi; preveč je ustnih interpretacij kljub drugačnim stališčem, kot jih je sprejel delavski svet železarne na okrogli mizi. Predlagatelji v gradivih iz različnih vzrokov ne povedo bistvenega ali pa vsaj ne na tak način, kot nato interpretirajo. Ugotavljamo tudi, da poslovodni or-

PODATKI O DELU SAMOUPRAVNIH ORGANOV DELOVNE ORGANIZACIJE V OBDOBJU SEPTEMBER 1984—DECEMBER 1985

Naziv organa	Štev. sej	Štev. članov organa	Sk.štev. prisot. na sejah	Popr. udel. na sejah	%	Štev. točk d.r.	Štev. gradiv, podanih na seji	Štev. sklepov in stališč	Štev. odločuj. sklepov	Štev. predlogov za DS DO	Štev. predlogov za organe tozgov	Popr.štev. sklepov in stališč na sejo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DS DO	13	66	551	42	64,2	145	15	174	76		7	13,4	
Odbor za informiranje	2	9	14	7	77,8	6		11	2		1	5,5	
Odbor za VPD	4	9	23	6	63,9	18		31	9		2	7,8	
Finančni odbor	12	9	77	6	71,3	82	10	79		5	10	6,6	
Odbor za poslovanje	12	9	84	7	77,8	68	10	64	8	15	8	5,3	
Odbor za razvoj	9	9	62	7	76,5	34	3	68	12	6	2	7,6	
Odbor za družbeni standard	14	9	97	7	78,2	47	6	150	110	5	2	10,7	
Odbor za kadre in splošne zadeve	10	9	66	7	73,3	50	10	106	65	3	4	10,6	
Odbor za dehodkovna vprašanja	18	9	140	8	86,4	56	20	60	13	10	14	3,3	
Odbor samoupr. del. kontrole	4	28	68	17	60,7	26		37		1	3	9,3	
S k u p a j	98	168	1.183				532	74	780	295	45	52	6,0

Nekatere ugotovitve izhajajo iz številčnih podatkov iz priložene tabele, ki sicer sami marsikaj povedo. Nekatere ugotovitve pa so iz drugih virov.

Delavski svet se je v glavnem sestajal po programih aktivnosti. Bistvenih časovnih odstopanj ni bilo, razen v primerih, ko smo bili vezani na aktivnosti v tozdi in delovnih skupnostih, te pa so se včasih predvsem iz objektivnih vzrokov zavlekle. Število točk dnevnega reda je bilo vedno večje od mesečnega programa, kar kaže na še vedno ne dovolj tesno sodelovanje s strokovnimi službami — predlagatelji — pri programiranju. Center za samopravo sicer pogosto kontaktira, službe in drugi predlagatelji pa često zadnji trenutek še dodatno predlagajo posamezne dopolnitve. Kaže, da se nekaterim programiranjem aktivnosti kot koordiniranje sestajanja sploh ne zdi pomembno v nasprotju od samoupravnih organov v tozdi in delovnih skupnostih ter nosilcev nalog, ki bi želeli čim bolj redno in usklajeno delovanje.

Vsebinski program delavskega sveta železarne kot tudi odbora samoupravne delavske kontrole je bil le delno realiziran, kar pomeni, da je preobsežno zastavljen. Sicer pa se s tem pojavom srečujemo že več let. Obseg

situacijo, tudi sam delavski svet niti poslovodni odbor ne vztraja pri doslednosti izvrševanja programa.

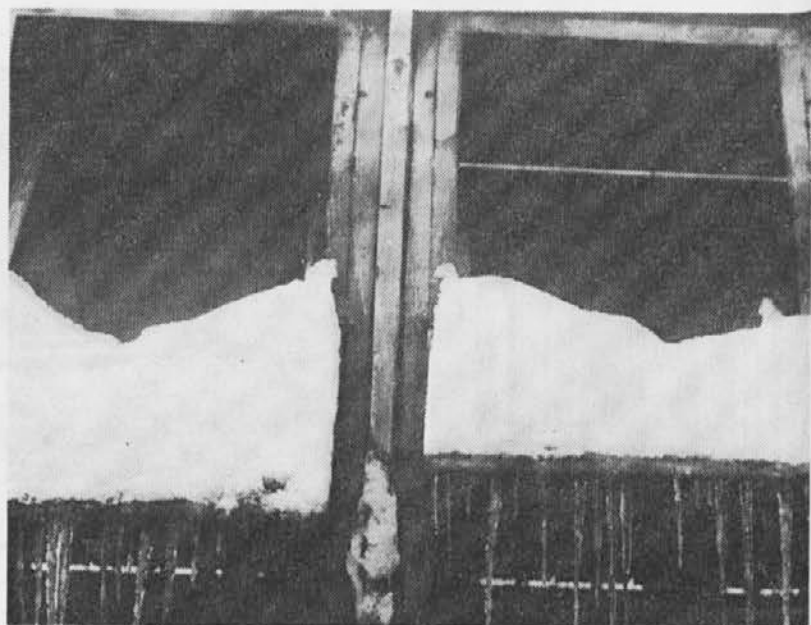
Na delavskem svetu železarne je bilo zelo malo zadev, ki bi prišle na dnevni red kot posledica delegatskih pobud. Tako za delavski svet kot za izvršilne organe velja, da so zelo redko obravnavali zadeve s področja SIS materialne proizvodnje, čeprav je baza za delegate na tem področju. Nekoliko več pa je bilo zadev, ki zadevajo sozd Slovenske železarne.

Odbor samoupravne delavske kontrole je v začetku mandata začel živahno delovati. Zaradi nesklepčnosti in pomanjkanja pobud ter iz drugih vzrokov pa je delo zamrlo. Pobud od komisij iz tozgov ni, prav tako ne od članov odbora.

Udeležba na sejah samoupravnih organov železarne ni najboljša. Predvsem to velja za delavski svet in odbor samoupravne delavske kontrole. Pri odborih pa odstotek udeležbe precej znižuje stalna odsotnost nekaterih članov. Na ustreznost kadrovanja smo že opozorili sindikat ob evidentiranju kandidatov za letošnje volitve.

Opazimo tudi, da v tozdih kljub opominom ne zagotavljajo redne udeležbe delegatov, prav

udeležil vsaj en delegat, v primeru odsotnosti obeh pa posredovati pisno stališče, da se s predlaganimi odločitvami strinja. Na sejah smo prav tako kot v preteklem mandatnem obdobju še vedno dajali gradivo »na mizo«. Problem ni v številu gradiv,

Vsakdanjost

gan delovne organizacije posveča pozornost samo nekaterim organom in nekaterim vprašanjem. Sodelovanje s sindikatom je bilo v preteklem letu v primerjavi s prejšnjimi obdobji mnogo boljše, čeprav bi ga lahko še izboljšali.

Delegacija Železarne Ravne v delavskem svetu sozda Slovenskih železarn je prav tako kot delegacija v zboru Interne banke zelo aktivna; spadata med najbolj živahni izmed delovnih organizacij sozda. O pomembnejših vprašanjih je organizirana širša razprava. Ti delegati so prav tako vabljeni na delavski svet železarne, še vedno pa je veliko odvisno od njihove delavnosti in informiranosti. Delegaciji dobro sodelujeta s poslovnim odborom in izvršnim odborom konference OOOSS.

Samoupravni organi so v tem obdobju obravnavali zlasti naslednja vprašanja:

Delavski svet Železarne Ravne

- začasne rešitve na področju sistema OD — spremembe mesečne stimulacije
- sprejem ukrepov za izboljšanje poslovanja in stimuliranja
- spremembe nekaterih samoupravnih splošnih aktov
- določitev predlogov za skupne aktivnosti, kot so planški dokumenti ipd.
- sprejemanje samoupravnih sporazumov z zunanjimi dejavniki
- krožki kvalitete in koristni predlogi
- problematika poslovanja, določanje mesečnih ciljev, kvartalnih plani dohodka, druge zadeve, kjer gre za interes celotne delovne organizacije.

Odbor za družbeni standard

- politika financiranja in gradnje stanovanj
- začasno reševanje stanovanjskih potreb
- usklajevanje in določitev prioriteten list za stanovanja in kredite
- družbena prehrana — dietna prehrana in razvoj družbene prehrane
- letovanja, izletništvo, cene ipd.

Odbor za kadre in splošne zadeve

- politika razvoja kadrov, štipendiranje, izobraževanje ob delu, razpisovanje in potrjevanje štipendij in ugodnosti
- obravnava sporazumov s področja štipendiranja in zaposlovanja s posebnim poudarkom na kriterijih za štipendije
- socialna problematika.

Odbor za poslovanje

- planski in razvojni dokumenti
- tekoča vprašanja poslovanja in poslovne politike
- predlogi aktov, s katerimi vzpostavlja železarna odnose z zunanjimi dejavniki.

Finančni odbor

- mesečno spremljanje izvajanja investicij (po finančni plani)

— likvidnost in devizna problematika

— kratkoročni in drugi krediti ter predlogi aktov, s katerimi se sprejemajo obveznosti (finančni aspekt).

Odbor za dohodkovna vprašanja

- določitev VED
- obravnava poslovnih rezultatov ob kvartalnih
- spremembe na področju dohodkovnih aktov in aktov s področja nagrajevanja (v manjši meri).

Odbor za varstvo pri delu

- tekoče spremljanje izvajanja politike varstva pri delu
- programi naložb iz sredstev davčnih olajšav
- sistemske rešitve s področja varstva pri delu
- revizija beneficirane delovne dobe
- svobodna menjava dela s Koroškim zdravstvenim domom.

Odbor za informiranje:

- ocena informacijskih medijev (Vestnik, Fužinar, Novice itd.)
- klici na 304
- druga vprašanja informiranja.

Delegacija za delavski svet sozda in delegacija za zbor Interne banke

- obravnava gradiv za sejo delavskega sveta oz. zbora Interne banke

— poudarek na poslovnih odnosih izvajanja investicij in finančne funkcije

— razvojna vprašanja: inženiring sozda, pobude glede poenotenega urejanja dohodkovnih vprašanj, OD in drugih skupnih funkcij.

Odbor samoupravne delavske kontrole

- problematika naročil
- osvajanje novih proizvodov

— splošna tehnološka in delovna disciplina

- ugotovitve inventurne komisije
- inovacijske dejavnosti
- evidentiranje dela strokovnih delavcev
- izvajanje premakljivega delovnega časa
- odgovornost za posamezne investicije.

J. Dežman

MOŽNOSTI SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

Ta zapis ni na empiričnih (iz prakse) podatkih narejena analiza o delovanju samoupravnih delovnih skupin kot praviloma najmanjših organizacijskih tvorbo. To je prav gotovo njegova slabost, vendar pa bo omogočal takšno ali drugačno soočanje, da ne rečem polemiko z najmlajšim organizacijskim okvirom v naši delovni organizaciji. Samoupravne delovne skupine (naprej: SDS) smo zakoličili, jih opredelili v samoupravnem splošnem aktu, zanje izhaja glasilo Vestnik, vodje SDS imajo redne posvete na nivoju delovne in temeljne (ali res?) organizacije, skratka — mehanizem teče. Za osvežitev naj navedem, da smo z uvajanjem SDS želeli:

- storiti korak naprej na področju informiranja zaposlenih
- ustvariti nekatere še dodatne pogoje za razvoj samouprave na osnovnih nivojih delovnega procesa, saj so SDS zasnovane

kot zaokrožene skupine določenega delovnega procesa, ponekod pa se ujemajo tudi s stroškovnim mestom. Tako smo pričakovali na osnovnih nivojih (so) odločanje o pogojih dela. Na področju delitve oz. nagrajevanja po delu smo pričakovali večjo diferenciacijo skozi gibljivi del osebnega dohodka in premike v storilnosti

- ustvariti aktivno »bazo« delegatom vseh vrst
- prenesti urejanje delovne discipline na skupino tako v smislu preprečevanja kot tudi urejanja lažjih prekrškov
- pospešiti inovativno dejavnost v neposrednih delovnih okoljih, predvsem množično
- poživiti začetne faze odločanja, saj je znano, da zbor delavcev, ki je praviloma preštevilčen, ne omogoča izražanja mnenj večine, nadalje je močna ovira slabo poznavanje problematike, pa trema pred javnim nastopom

NOV STROJ ZA JEKLOVLEK

V Jeklovleku so januarja montirali nov luščilni stroj, ki ga je sofinancirala zahodnonemška firma Schmolz-Bickenbach, in ki si bo zato 10 let s tozdom delila ustrezen del dohodka. Stroj bo Jeklovleku omogočil za 4000 ton večjo letno proizvodnjo luščenega jekla (povečanje s sedanjih 2000 na 6000 ton). Domača naročila v letu 1986 zanj so, tuja pa še sklepajo.

H. M.

— povečati identifikacijo zaposlenih (sprejeti delovno organizacijo za svojo, enačiti se z njenimi cilji). Bolj logično je namreč, da se zaposleni najprej poistovetijo s svojim ožjim delovnim okoljem in šele nato s tozdom, delovno organizacijo...

— ustvariti primeren odnos do družbene lastnine in preseči individualistično obnašanje (skrb le za lastne koristi), ki je pogojeno z individualnim sistemom nagrajevanja in z v osnovi še vedno tayloristično organizacijo (stroga delitev na vodenje in izvrševanje razdrobljenih delovnih operacij).

UČINKI OZIROMA ODMEVI

Kot rečeno, ne razpolagam s podatki, zato si dovoljujem le razmišljanje. Med odmevi se ustavimo pri mnenju, da se SDS v glavnem sestajajo na pobudo, ki je posredovana iz centra za samoupravo oz. da je samoiniciativa redka. Iz tega bi lahko potegnili zaključek, da so SDS sformalizirane in da je potrebno nekaj storiti. Ta ocena je gotovo pregroba, predvsem pa ni

osnovana. Lahko pa se vprašamo, kaj bi lahko za poživitev naših SDS še storili? Kot izhodišče lahko služi dejstvo, da je treba za spremembo obnašanja ljudi narediti spremembe tako na področju organizacije kot na področju vodenja in nagrajevanja. Upoštevati moramo tudi stopnjo tehnologije in izobrazbeni nivo zaposlenih.

Nagrajevanje je pri nas v večini primerov zasnovano na individualnem prispevku, kar ne prispeva k integraciji članov SDS.

Tehnična delitev dela ni doživela kakšne spremembe. Spodbujena je predvsem samouprava — odločanje na nivoju delovne organizacije, ne pa tudi na mikro nivoju (oddelki). SDS so predvsem organizacijski okvir, kjer je participacija — soodločanje na osnovnih nivojih dana kot možnost. S tem smo dali vsem potencialni vpliv na mikro nivoju, nismo pa posegali v pristojnosti odločanja in tako tudi ne v strukturo moči na tem nivoju.

Povečali smo obseg in intenzivnost informiranja, in to pred-

vsem z vidika delovne organizacije. Kako je z obveščenostjo o tozdrovski in oddelčni problematiki? Nismo vzpostavili sistema medsebojnega obveščanja o problematiki delovnih skupin.

Navedene okoliščine lahko povzročijo pasivizacijo in ponekod izolacijo.

Spremembe, ki se pripravljajo in bodo prispevale k požitvi SDS, so na področju nagrajevanja (skupinski gibljivi del), na področju inovativne dejavnosti (usposabljanja pospeševalcev, vodij in članov krožkov in ob tem stimulativno nagrajevanje ter lokalna usmerjenost krožkov), na področju kadrovskih aktivnosti (sistem spremljanja in razvoja kadrov, namesto denarnih še kadrovski ukrepi: odpravljanje vzrokov za neuspeh pri delu in premeščanja, izobraževanje različnih struktur zaposlenih). Področje mikro samouprave (prenos nekaterih pristojnosti na člane SDS in spreminjena vloga hierarhičnih vodij) bi postalo aktualno ob uresničitvi prej naštetih sprememb, prav tako zaščita članov SDS.

S. Šavc

dobro. Kako bi se obneslo za vso železarno, pa bi težko rekel. Odvisno je od vrste dela.

»NIMAMO OBČUTKA, DA SMO V ŽELEZARNI«

S tozdom Monter v Dravogradu ima zdaj Železarna Ravne pet t. i. dislociranih tozdov: TRO na Prevaljah, Armature na Muti, Kovinarstvo v Ljubnem in Bratstvo v Varvarinu. Kaj pomeni biti tak tozd oz. kako čutijo dislokacijo delavci teh tozdov?

O tem Darinka Petek, brusilka v tozdu TRO:

»Če mene kdo vpraša, kje delam, rečem, da v TRO, ne v železarni, medtem ko verjetno tisti iz železarne ne rečejo, da delajo npr. v Kovačnici, ampak v železarni.

Darinka Petek

DELAVCI IMAJO BESEDO

»INOVACIJE SI JE DOBRO DELITI«

Zadnjega iz vrste letošnjih občinskih nagradencev za več inovacijskih predlogov predstavljam

Martina Novaka, vodjo rezkarne iz tozda TRO (kot zadnjega samo zato, ker je v dislociranem tozdu).

»Vidno sem med inovatorji od leta 1980, ko je ta dejavnost dobila večji pomen, in smo začeli inovacije prijavljati. Toda ukvarjal sem se z njimi vsa svoja delovna leta, le da smo jih prej bolj jemali kot delovno dolžnost. Mislim, da za inovatorstvo ni treba imeti posebne žilice, da te vanje sili delo, če ga zavzeto opravljaš.

Martin Novak

Menim, da so laže kot neposredni delavci inovatorji vodje ali delovodje. Delavci imajo navadno normo, ki jih žene, da delajo avtomatično, vodje in delovodje pa morajo imeti pregled nad vsem delom. Ravno to pa jim po mojem omogoča raziskovalno delo.

Seveda pa je po mojem mnenju zelo prav in po izkušnjah tudi dobro, da nadrejeni v inovacijo vključijo tudi delavca, ki dela za strojem, na katerem se inovacija izvaja. Večkrat so namreč izboljšave na prvi pogled za delavca negativne, če npr. zahtevajo povečano tempo dela. Zato je prav, da delavec pri inovaciji sodeluje in da je tudi nagrajen. Potem se s spremembo laže sprijazni. Prej se zave, da imamo v končnem od izboljšave vsi več, npr. on manj trpi, čeprav mora delati hitreje.

Manj kot nad inovacijami, ki jih jemljem kot res koristne, sem navdušen nad koristnimi predlogi. Večkrat namreč ti to niso, medtem ko so pri inovacijah rezultati, npr. krajši čas, manjša poraba materiala itd., ki so zanesljivo merilo za vrednotenje. Je pa prav, da se iščejo poti za množično inventivno dejavnost.

Občinske nagrade sem vesel, čeprav mi veliko več kot priznanje pomeni zadovoljstvo, da se je v tozdu tudi po moji zaslugi zboljšala kakovost ali da se je povečala produktivnost ali zmanjšal izdeček.

»SKUPINSKA NORMA NAM UGAJA«

V tezah o razvoju sistema nagrajevanja po rezultatih dela in gospodarjenja, o katerih se zdaj odločamo v Železarni Ravne, je ena od osnovnih usmeritev, »da je treba stimulacijo za individualne rezultate postopoma nadomestiti s stimulacijo za kolektivne rezultate oz. za kompleksni rezultat organizacijske enote.«

Teza ni čisto nova, saj v železarni že imamo t. i. skupinske norme. Ker le njeno uresničevanje dobiva večji obseg, so izkušnje s tistim, kar je že, dobra usmeritev.

Ivan Lesjak, skupinovodja livne jame v tozdu Jeklarna, o skupinskem delu meni:

»Dnevna skupinska norma je za nas skoraj nujna, navajeni smo nanjo in nam ugaja.

V skupini nas je od 10 do 12 delavcev. Sicer ima vsak določeno delo, a so razdelitve le grobe. Če je treba mora vsak prijeti za vsako opravilo.

Ivan Lesjak

Največja motivacija skupinske norme so odstotki, to je denar. Koliko ga zaslužimo, je odvisno od kakovosti in od količine. Ni vse samo količina.

Boljše ko delamo, boljše zaslužimo — to se vsi živo zavedamo. Če se kdo ne, se slej ali prej sam izloči. Res ni nevarnosti, da bi se lenuh skrival za pridnimi delavci. S svojim delom, ki priganja, ga potegne skupina, ali pa odide kam drugam. To so taki, ki jim delo smrdi. Drugače pa je logično, da kak dan dela eden iz skupine več, drugi drugi itn.

Naše skupinsko delo poraja tudi zavest, da delamo za skupno

Mi enostavno nimamo občutka, da smo v železarni, čeprav imamo z njo dobre stike. Z aktualnim dogajanjem smo dobro seznanjeni, saj redno dobivamo vsa glasila, obvestila za oglasne deske, druga gradiva itd., naši predstavniki se udeležujejo sestankov v železarni, vaši strokovni delavci hodijo k nam — a vseeno — ne čutimo se dovolj povezanih. Smo pač zunaj plota.

A nas to ne moti. Dokler so stiki, kot morajo biti oz. sodelovanje takšno, da delavci v neposredni proizvodnji zaradi tega nimamo težav, nam je to vseeno. Povezani smo med sabo, kakšnih večjih problemov nimamo. Radi smo tu. Sama sem z delom zadovoljna, navajena na svoje delovno okolje, 11 let, kolikor delam, brez posebnih težav. Tudi stanujem na Prevaljah, tako da mi je TRO blizu.

»OGROŽA NAS POMANJKANJE VLOŽKA«

Ker so zahteve, da Valjarna čimveč materiala neposredno izvozi, v Jeklovleku stalno primanjkuje vložka. Pričakovati je bilo, da bo pomanjkanje omiljeno, ko je začela oktobra v Valjarni obratovati konti peč za termično obdelavo, a ni bilo. Težava ostaja, kljub stalnim prizadevanjem, najbrž dokler, da ne bo tozda Valjarna povečal zmogljivosti.

Andrej Kos, žičar v tozdu:

»Jaz imam pravzaprav srečo, ker delam na novem petvretenskem stroju, in imam še skoraj vedno delo. Mogoče se zgodi petkrat, šestkrat letno, da moram

Andrej Kos

Trudimo pa se vseeno, kolikor je v naših močeh. Zato nam tudi ni vseeno, če nas delavci žalijo, saj nismo mi krivi, če včasih res ni vse najboljše.

Problemi so še vedno takrat, ko malica manj ljudi, recimo ponoči je malica včasih mrzla, a takšno dobimo že iz kavarne.

Zelo nas tudi moti, da se nekateri delavci nočejo držati reda pri prihajanju na malico, da v obrate in pisarne odnašajo steklenice, kavčije pa niso pripravljene plačati, da odnašajo pribor in drugi inventar itd. Nekateri pri dajanju blokov ignorirajo datume itd. Torej nekatere težave so še vedno.

Jožica Videršnik

Toda na splošno lahko vseeno trdim, da je zdaj, odkar smo uvedli nekatere spremembe, odnos med nami in delavci boljši. Še enkrat pa bi opozorila vse, ki uporabljajo naše usluge — ali v jedilnicah ali v bifejih — da se ravna po predpisanem redu.

»OCENJEVANJE JE ZAENKRAT LE SAMO SEBI NAMEN«

Začetek leta je čas osebnega ocenjevanja uspešnosti dela posameznikov za leto nazaj. Za-

mišljeno je predvsem kot usmeritev za boljše prihodnje delo ocenjenega. Ali pa je to res?

Franc Kotnik, vodja priprave dela v tozdu Pnevmatični stroji, meni:

»Ocenjevanje je zelo težka zadeva. Ljudje se bojimo odkrito povedati, če je kdo v redu ali ni. Navadno vzamemo končni rezultat, rečemo, da je dober in zato smo potem vsi dobri. Ni ekstremov, kar pa zame pomeni isto, kot da ocenjevanja sploh ni. Je samo poprečje. Bojimo se povedati resnico. To zaenkrat še velja, ker nam gre še sorazmerno dobro, in še nismo prisiljeni s prstom kazati na slabe. Se pa počasi, a za gotovo kažejo premiki tudi v to smer, gospodarska situacija nas bo prisilila, da bomo začeli kazati na tiste, ki ne delajo v redu. Hočem reči, da bo sčasoma moralo ocenjevanje postati sredstvo za ukrepanje. Zdaj pa se bojimo zameriti, ker nismo ogroženi.

Franc Kotnik

Drugi vzrok, da ocenjevanje še nima prave vloge, pa je po mojem v tem, ker pozitivna ocena ni motivirana. Če bi pogojevala večje OD ali napredovanje itd., mislim, da bi tudi bolj motivirala, tistim, ki ocenjujejo, pa bi nalagala večjo odgovornost. Tako pa danes ocena, ne negativna in ne pozitivna, ne predstavlja stimulansa, ker ni ne-

posredno povezana z OD. Mislim, da je zaenkrat le sama sebi namen.«

»BISTVENE RAZLIKE PO ZDRUŽITVI NI«

Od začetka decembra lani je Monter iz Dravograda tozdz Železarn Ravne, prej pa je bil tozdz Železarn Jesenice. Kaj to pomeni za delavce Monterja, o tem Drago Kac, vodja gradbišča, tozdz Monter:

Beno Kac

»Bistvene razlike po odcepitvi od Jesenic in priključitvi k Železarni Ravne vsaj za nas montažo ni. Sploh za mene vsaj zaenkrat razlike ne bo nobene, saj je že približno štiri leta moje delovno mesto v železarni. Kaj bo po priključitvi dobrega in kaj slabega, pa se bo verjetno pokazalo šele čez čas, zdaj je o tem še prehitro govoriti.

Sam od združitve pričakujem predvsem to, da bo železarna montaži Monterja nudila več del, čeprav tudi do zdaj nismo slabo sodelovali.

Počutimo pa se poslej, ko smo tozdz železarn, boljše. Nismo več »zunanji«, bolj domači smo. Čeprav tudi prej kot zunanji nismo imeli prednosti, kot so si mnogi vaši delavci mislili, je občutek zdaj boljši. Postali smo ena delovna organizacija.«

Helena Merkač

»NI NAM VSEENO, ČE NAS DELAVCI ŽALJO«

Sodeč po klicih na št. 304, ki jih v zvezi z malico skoraj nič več ni, se je družbena prehrana v železarni izboljšala. Če rečemo, da je tako, pa je vprašanje, če se je izboljšal tudi naš odnos do delavk za pulti.

Kaj meni Jožica Videršnik, delavka v razdeljevalnici ob Valjarni, TOZD Družbeni standard?

»Odkar smo od začetka leta 1985 pri pripravi toplih obrokov v železarni začeli več delati sami, povečali ponudbo v prosti prodaji in zmogljivosti razdeljevanja v jedilnicah ob Valjarni in ob Meži ter s 1. decembrom 1985 uvedli dietno prehrano, lahko trdim, da je večina delavcev bolj zadovoljna z malicami. To se kaže v tem, da manj direktno kritizirajo nas, delavke po razdeljevalnicah, ampak malico bolj na splošno, če jo sploh.

Čeprav je naš cilj, da bi vsakdo šel od malice zadovoljen — od tega je namreč odvisen tudi njegov delovni učinek — se zavedamo, da vsem skoraj pet tisoč delavcem ne bomo mogli ustreči nikoli.

Izza pulta

OSMOŠOLCI V ŽELEZARNI

V okviru poklicnega usmerjanja so v novembru 1985 obiskali Železarno Ravne osmošolci iz OŠ Franja Goloba Prevalje, OŠ Prežihovega Voranca Ravne in OŠ Koroških jeklarjev Ravne.

Fantje in dekleta so poslušali kratko razlago o organiziranosti železarn in poklicih v njej (štipendije, možnosti zaposlitve) s poudarkom na poklicih iz metalurške stroke (IV. stopnja). Ogledali so si tudi filme o delu talilca, kovača, livarja-kaluparja in valjavca ter šli na obhod po železarni.

Ko so doma uredili vtise in opažanja, so napisali spise (nekaj jih boste lahko prebrali v Mladem fužinarju) in izpolnili vprašalnik, ki smo jim ga razdelili ob koncu njihovega obiska.

Poglejmo, kako je 88 učencev odgovarjalo na vprašanja. 75 % osmošolcev je bilo zadovoljnih z ogledom železarne in informacijami o poklicih. Pogrešali pa so več podatkov o poklicih z drugih področij dela.

Zanimalo nas je, ali je ogled železarne kaj vplival na njihove odločitve glede nadaljnega šolanja. 55 % fantov in deklet se ni premislilo. Največ med njimi jih želi postati strojnih tehnikov, miličnikov, metalurških tehnikov, strugarjev in ključavničarjev.

Odločitev o poklicu je spremenilo 11 osmošolcev. Zdaj se navdušujejo za poklic strojnega in metalurškega tehnika, strugarja, livarja-kaluparja in ključavničarja.

Kar ena tretjina vprašanih pa še ne ve, kakšna bo njihova poklicna pot!

Kakšna pa je vloga staršev pri odločanju mladih za poklic? Skoraj vsi osmošolci (94,3 %) so odgovorili, da se njihovi starši strinjajo (oziroma se bodo strinjali) z njihovo odločitvijo. Redki so starši, ki nasprotujejo željam svojih otrok ali pa jim je vseeno, kakšna bo njihova prihodnost.

Kateri dejavniki odločilno vplivajo na mladega človeka, ko se odloči za nadaljnje šolanje oziroma izbiro poklica?

V odgovor smo ponudili nekaj možnosti, anketiranci pa so izbrali tri najpomembnejše.

80 % jih je napisalo, da na odločitev vpliva interes in veselje za poklicno področje. (Z zbujanjem zanimanja za določene poklice bi lahko premostili marsikatero kadrovske deficite!)

Isti odstotek (80 %) osmošolcev je menil, da na izbiro šole oziroma poklica vpliva tudi možnost zaposlitve po končanem šolanju. (Idealna je seveda situacija, ko se poklicni interesi mladine in potrebe združene dela po določenih profilih kadrov pokrivajo).

60 % učencev je zatrnilo, da je pri izbiri poklica in smeri šolanja pomembna tudi štipendija. (Ko pa smo eno skupino osmošolcev vprašali, ali bi se odločili za poklic iz metalurške stroke, če ne bi dobili štipendije za kovinarski ali kakšen drug poklic, jih je pritrdilo odgovorilo le 22,4 %).

35,7 % učencev pri izbiri poklica razmišlja tudi o pogojih dela, 25 % o samostojnem in zanimivem delu, ki jim ga bo izbrani poklic nudil, le 15,5 % pa o visokem osebnem dohodku.

V manjši meri so zanje pomembni ugled poklica, dobri sodelavci in učni uspeh.

Učence smo zaprosili, da na kratko napišejo, kakšno je njihovo mnenje o predstavljenih poklicih.

Najbolj nazorno nam odgovore pokaže shematska razpredelnica. (Kratko metodološko pojasnilo: vsota odstotkov vseh odgovorov ni 100 %, saj lahko mnenja anketirancev razvrščamo v več skupin odgovorov. Osnova za izračun je število izpolnjenih vprašalnikov).

POKLIC	M N E N J E	Odgovori v %
TALILEC	— naporen in nevaren poklic, slabe delovne razmere	80,5
	— zanimiv poklic	9,7
	— lep, ne preveč naporen poklic	9,7
	— enoličen in nezanimiv poklic	4,1
LIVAR-KALUPAR	— težak, naporen in nevaren poklic, slabi pogoji dela	44,7
	— zanimiv poklic	35,8
	— me ne zanima, ni mi všeč	10,4
	— ni pretežak, prezahteven poklic	10,4
	— všeč mi je	7,4
	— lep poklic	1,5
VALJAVEC	— naporen, težak in zahteven poklic, slabi pogoji dela	56,1
	— ni zahteven, naporen poklic	17,2
	— zanimiv poklic	12,5
	— lepo delo	9,3
	— ne zanima me, ni mi všeč	7,8
	— enoličen poklic	4,6
KOVAČ	— težak in naporen poklic, slabi pogoji dela	68,8
	— zanimiv poklic	13,5
	— ne zanima me, ni mi všeč	11,5
	— ni preveč težaven poklic	9,8
	— enoličen poklic	1,6
KALILEC	— težak in zahteven poklic, slabi pogoji dela	62,2
	— ne zanima me, ni mi všeč	29,7
	— zanimiv poklic	21,6
	— lep poklic, všeč mi je	13,5

POKLIC	M N E N J E	Odgovori v %
ELEKTRIKAR	— zanimiv poklic	39,3
ENERGETIK	— zahteven in nevaren poklic, ki zahteva natančnost	28,6
	— v redu poklic, všeč mi je	14,3
	— lahko delo	8,9
	— ne zanima me	5,3
	— dolgočasen poklic	3,6
	— dobri pogoji dela	3,6
OBLIKOVALEC KOVIN (STRUGAR, BRUSILEC, REZKALEC, KLJUČAVNIČAR)	— zanimivi poklici	29,5
	— poklici, k zahtevajo zbranost, natančnost in spretnost	21,3
	— v redu poklici	14,7
	— niso naporni poklici	11,4
	— me ne zanimajo, niso mi všeč	9,8
	— enolično delo	8,1
	— všeč so mi	4,9
	— dobri pogoji dela	1,6

Velika večina odgovorov se nanaša na mnenje, da so naštetimi poklici zelo naporni in težavni — predvsem zaradi slabih pogojev dela. Delovne razmere so se marsikje že izboljšale in se tudi še bodo, ker se mo- rajo, če želimo pridobiti mlade delavce. Zanimivo je, da pa so v spisih učenci poudarjali uporabo računalnikov v proizvodnih procesih. To dokazuje, da se delo v naštetih poklicih osmošolcem ne zdi toliko težko zaradi fizičnega napora, ampak bolj zaradi okolja, v katerem človek dela.

Kaj lahko na koncu rečemo o rezultatih obiska osmošolcev v železarni?

Dosežen je bil osnovni namen: osmošolci so dobili nekaj koristnih informacij o poklicih, za katere smo v naši delovni organizaciji še posebej zainteresirani. (Verjetno bo prenekateremu fantu in dekletu »jeklo postalo kruh«.) Učenci so si prvič ogledali »veliko črno tovarno« tudi od znotraj, in ko se zdaj sprehajajo onstran tovarniške ograje, si lažje predstavljajo, kje in kako delajo njihovi starši, sorodniki in znanci.

In na koncu še opažanja učencev v premislek vsem delavcem. Ali so fotografije golih žensk res najprimernejši okras sten železarne?

Andrej Čibron,
Kadrovska služba

Železarna je veliko mesto

Čeprav sem že videla mnogo slik pa tudi dokumentarni film o železarni, sem si jo čisto drugače predstavljala. Ta hrup, bobnenje, vročina, ponekod umazanija, dim, velikanske peči, stroji in povsod polno železa — od oranžno žarečega, razbeljenega, ki ga segrevajo do in čez 1000° C, da te kar zamika, da bi poskusil, kako je vroče, pa vse do mrzlega, neprijaznega, ki rjavi pod milim nebom, tega si sploh ne moreš predstavljati, če ne vidiš na lastne oči.

Tanja Košuta, 8. a

Najprej smo si ogledali film o poklicih v železarni, potem pa so nas vodili po obratih. Zdelo se mi je, kot da hodim po velikem mestu. Vso je preprejeno s cestami. Vstopili smo pri enih vratih, izstopili pri drugih. Sama bi se že zgubila med številnimi vrati in halami. Zvedeli smo, da se stavlja delovno organizacijo železarno blizu 30 tozdrov. Koliko delovnih rok je potrebno, da proizvedemo sploh normalno teče, poleg tega je potrebno veliko ljudi in napor, s katerim delavci spremljajo delo.

Mateja Koren, 8. a

Železarna nima le dobrih lastnosti, ampak tudi slabe, saj onesnažuje našo dolino in zaradi tega je ogroženo marsikateri gozd, ki se suši. Pa tudi reka Meža si včasih ni najbolj podobna. Res je tudi, da se odgovorni trudijo in nameščajo čistilne naprave. Ven-

dar pa sem vseeno srečna, da stojim v bližini mojega doma, saj bom nekoč prav gotovo tudi jaz tam zaposlena.

Marija Krebs, 3. b

Danes so zamenjali roke stroji. Livarji ročno samo še nalagajo v peč. Kovači, ki danes samo pritiskajo še na gumbe in napenjajo možgane, kujejo. Končne izdelke izoblikujejo strugarji in brusilci in delajo vse strojno, saj so naročila prezahtevna, da bi delali ročno.

Herbert Travar, 8. b

Brušenje nožev, laboratorij, topilnico, predelovanje in oblikovanje jekla... najbolj všeč mi je zadnje, najzanimivejše, moram reči. Z balkona smo opazili, kako jeklo oblikujejo. Med nami je vladalo navdušenje. Vroči kosi jekla so se kotalili mimo. Trepetaje si se ga ognil. Na kupu so ležali pravkar oblikovani kosi jekla. Vročina je udarjala po nas. Za nami je ležalo nerabljeno železo.

Katja Skrinjer, 8. a

V železarni smo veliko videli in marsikateri učenec, ki poprej ni vedel, za kateri poklic bi se odločil ali v katero šolo bi se vpisal po osemletki, je tu našel rešitev.

Suzana Ajd, 8. a

(Vsi učenci Osnovne šole Franja Goloba Prevalje)

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XXIII

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1986

Št. 2

Mladi fužinar izhaja kot mesečna priloga informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Marta Vrenčur, Saša Meško, Alojz Lipovnik, Barbara Sušnik in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino.

Volilno-programska konferenca sveta ZSMS Slovenskih železarn

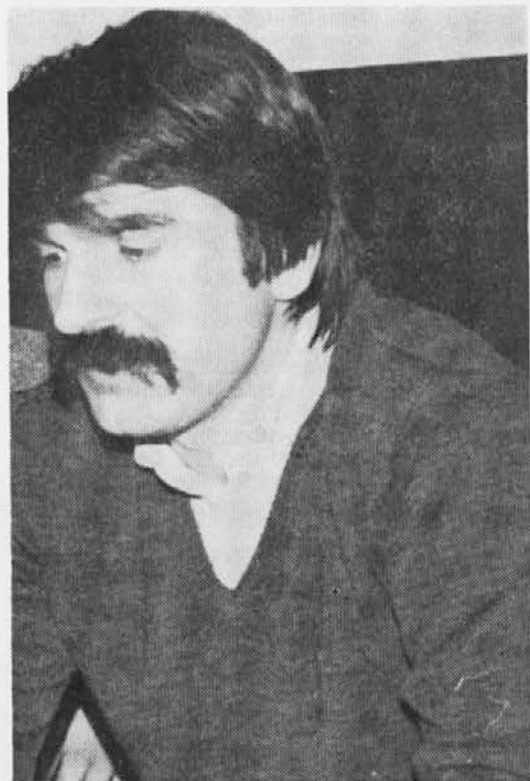
Takšna oblika konferenc, ki so združene tudi s seminarjem, je postala tradicionalna oblika izobraževanja mladih Slovenskih železarn, saj tako izmenjajo medsebojne izkušnje, se pogovorijo o stvareh, ki so jim skupne.

Lani so podobno organizacijo prevzeli mladi Železarne Ravne, tokrat pa so se kot organizator dobro odrezali mladi Žične iz Celja, ki so za mesto seminarja izbrali Roglo. Kljub temu, da je povsod ležala megla, da so bile vozne razmere slabe zaradi snega, da je malce ščipalo v obraz, vse to ni moglo pokvariti prijetnega vzdušja predstavnikov mladih Slovenskih železarn, ko so krenili na mesto seminarja. Še prej pa smo si v Žični Celje ogledali del proizvodnega programa.

Bilo je srečanje starih in novih generacij. Letos so volitve in mladinske vrste sveta ZSMS Slovenske železarne bodo zapustili znani obrazi, ki so predstavljali po-

membrne mejnike v Slovenskih železarnah ali pa v delovnih organizacijah: Mile, Sandi, Zvone, Silvo. Pa kaj bi, to je pač neko obdobje, ki je pogojeno tudi z minljivostjo. Zanimivo je bilo prisluhniti mladim, kako so si med klepetom izmenjavali izkušnje in specifičnosti mladinskega dela po posameznih delovnih organizacijah. Škoda, da na seminarju uvodoma ni bil prisoten Igor Uršič, predsednik poslovnega odbora Slovenskih železarn, kajti večina udeležencev je veliko pričakovala od razlage poslovanja SOZD Slovenske železarne v letu 1985 in komentarje razvojnih planov Slovenskih železarn v obdobju 1986–90.

Sekretar RK ZSMS Tone Anderlič je s svojo temo o pripravah na 12. kongres slovenske mladine nakazal številne smernice, kako na boljši način delati v ZSMS v prihodnjem obdobju. Osredotočil se je na nekatera aktualna vprašanja, ki tako ali drugače zadevajo mladega človeka in širšo

Na seminarju mladih iz Slovenskih železarn je sodeloval tudi Tone Anderlič

družbo. Kar pa je bilo še posebej zanimivo, spontana, neposredna vprašanja so odprla kopico tez, na katere se je potem razvila živahna razprava.

Zanimiva in po svoje privlačna je bila tema o zaposlovanju mladih, pa čeprav so realne možnosti povsem drugačne od tistih, ki jih navadno predavatelji, zlasti iz zavodov za zaposlovanje, predstavljajo in komentirajo.

Drugi dan seminarja je bil namenjen volilno-programski konferenci sveta ZSMS Slovenske železarne, veliko je bilo govora o delu in vlogi mladih, v tozdu, o nadaljnji usodi mladinskega prostovoljnega dela, o udeležbi naših brigadirjev v brigadi mladih jugoslovanskih železarn Norbert Weber. Stroški posameznega brigadirja presegajo normalne finančne obveznosti, podobno sliko pa kaže srečanje mladih jugoslovanskih železarn. Vsa ta kopica vprašanj zahteva veliko odgovorov. O vsem tem bo razpravljal še svet ZSMS SOZD na svoji letošnji prvi seji.

Ob zaključku seminarja so podelili nekaterim najzaslužnejšim mladincem iz posameznih delovnih organizacij knjižna darila, izvolili so tudi novo vodstvo sveta ZSMS Slovenske železarne. Predsednik z enoletnim mandatom je postal Silvo Jaš iz ravenske železarne.

Mladi iz tozda Jeklovlek

Da beseda ne bo delikt

Aprila prihodnje leto bo v Krškem 12. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije in povsem razumljivo je, da so mladi že sedaj pripravljeni na to pomembno srečanje. Kakor že danes mlade pogosto prikazujejo kot neaktivne ali pa preveč aktivne tam, kjer ne bi smeli biti, pa vendar ne moremo metati vseh mladincev v isti koš. Mladinska organizacija ostaja tista gonilna sila, ki naj bi pomenila eno najpomembnejših središč ureničevanja interesov mladih. Tako je tudi že dokončno izdelan Dokument 12. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije, v katerem so mladi natančno opredelili svoje delo, seveda v povezavi z ostalimi subjektivnimi silami v okviru celotne družbe.

Vodja marksističnega centra pri republiški konferenci ZSMS Borut Šuklje je bil eden od utemeljiteljev tega dokumenta in tudi dobro ve, kaj se danes dogaja z mladimi oziroma z mladinsko organizacijo.

»Kot eden izmed glavnih oblikovalcev Dokumenta za 12. kongres ZSMS, ki bo prihodnje leto aprila v Krškem, si verjetno najbolj seznanjen z njim. Katere so glavne opredelitve oziroma smeri tega dokumenta?«

»Kot mladinski dokument je ta nekoliko drugačen od prejšnjih. Na neki način je integralni del dokumentov za 11. kongres, ki je bil v Novem mestu, ima pa tudi nekaj posebnosti. Njegove glavne usmeritve so v tem, da izhajajo iz družbenoekonomske situacije, v kateri smo ne samo kot mlada generacija, ampak kot celotna družba. Položaj, v katerem živimo, pa seveda tudi določa vprašanja, ki jih bomo obravnavali v predkongresnih razpravah in nato na samem kongresu. V tem je tudi razlika glede na prejšnji kongres, saj se ne ukvarjamo več s tipičnimi mladinskimi vprašanji, ampak se nekako vraščamo v temeljna družbenoekonomska

protislovja, v katerih smo. Naše naloge so torej, da se opredelujemo do izvajanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, do vseh glavnih vprašanj v tej ekonomski sferi, do vprašanja oziroma odnosa razviti — nerazviti v Jugoslaviji, o skrajševanju delovnega časa, vprašanja energetike, osebnih dohodkov — skratka do vsega, kar nas teži. Po drugi strani pa moramo opredeliti naše mesto — torej mesto mladinske organizacije znotraj družbenopolitičnega sistema.«

12. KONGRES ZVEZE Socialistične mladine Slovenije

»In katere bi bile glavne naloge mladincev v tem programu ekonomske stabilizacije oziroma v celotnem globalnem razvoju?«

»Najprej te moram opozoriti, da ne gre samo za glavne naloge mladincev, temveč za naloge družbe kot celote — to je vseh nas. Res pa je, da bodo ti problemi sčasoma zadel predvsem mlade, tiste, ki že delamo, ali pa tiste, ki se bodo šele vključili v proces dela. Pokazalo se je namreč, da smo se v tej mednarodni ekonomski krizi tudi mi končno zavredli njenih posledic — in to ne samo ekonomskih, ampak tudi političnih. Smo v času, ko inflacija vsak dan bolj galopira, ko je akumulacija gospodarstva vedno manjša, ko se postavlja vprašanje prestrukturiranja gospodarstva na temeljih nove tehnološke revolucije. Seveda pa je težava v tem, ker ni dovolj sredstev, da bi vse to lahko rešili. Vzporedno s tem nas ogroža že milijon brezposelnih v Jugoslaviji (od tega 700.000 mladih), v Sloveniji to še ni tako zastrašujoče. Ni pa težava le v tej faktilni brezposelnosti, ko nimaš dela, ampak tudi v tisti navidezni zaposlenosti, ko je v delovnih organizacijah zaposlenih preveč takih, ki ne delajo. Jasno je torej, da moramo ob vsem tem imeti izdelana natančna stališča in opredelitve do tega, čemur bi lahko na splošno rekli — kako izplavati iz krize. Zato je tudi razumljivo, da so se ravno v tem času pojavila vprašanja, za katera smo mislili, da se ne morejo, ali pa so bila skrita. Pokazala so se v svoji obliki in z vso svojo resnostjo.

»Toda ob tem navalu vprašanj obstaja možnost, da jih razrešimo, ali pa vsaj nekoliko omilimo?«

»Ja, seveda so rešitve. K njim moramo pristopiti na pravi način, jih odpirati in poskušati reševati skupaj z ostalimi subjektivnimi silami. Brez tega ne bo šlo. Če se teh problemov ne bomo lotili danes, lahko povzročijo, da bomo vedno bolj izločeni iz mednarodne delitve dela in se bomo oddaljevali od najnovejših tehnoloških dosežkov v Evropi. Vse to lahko rezultira — pa upajmo, da ne bo — v zapiranje Jugoslavije pred ostalim evropskim prostorom.«

»V dokumentu je tudi stavek: Manj in bolje delati. Misliš, da je to mogoče uresničiti?«

»Seveda, to mora biti uresničeno v skladu s socialistično vizijo razvoja gospodarstva, z razvojem življenja in mesta človeka v tem življenju.«

»Nismo morda v preteklosti preveč zane-marjali človeka kot posameznika in nas to zdaj že tepe?«

»Da, bilo je tako, zato pa moramo danes tem bolj paziti, da ne bomo vlagali toliko svojega življenjskega časa v proizvodnjo, ampak da bomo v krajšem času naredili boljše. Zato se tudi v dokumentu zavzemamo za skrajšanje delovnega časa — najprej na sedemurni delovnik, kasneje pa še tudi na manj, podobno, kot se dogaja v Zahodni Evropi in še posebej v skandinavskih deželah.«

»Takšne bi torej bile grobe opredelitve za 12. kongres. Kaj pa smo naredili od enajstega kongresa dalje, ki je bil leta 1982? Kje smo najbolj odpovedali in kje so največji premiki?«

»Enajsti kongres, ki je nekakšna dolgoročna programska analitična osnova za delovanje mladinske organizacije, je dal iluzije, da se da zgolj s teoretsko osmišljenostjo reševati probleme. Zdal pa se je izkazalo — in se še vedno kaže, da je treba na podlagi teh novih spoznanj, do katerih smo prišli na osnovi spremenjene družbene stvarnosti, tudi realno opredeliti metode in načine dela znotraj mladinske organizacije.

Mladi ne smemo ostajati zaprti v nekakšen svoj prostor, v samozadostnost na obrobju družbenega življenja, kajti na tak način ne bomo mogli reševati temeljnih družbenih problemov, s katerimi se srečujemo.«

»Torej — mladina, povezana s prihodnostjo, vsekakor pa mladina v konkretnih razmerah — torej mladina danes. Večkrat nam očitajo, da ne sodelujemo v delegatskem sistemu. Ali je temu vzrok mlada generacija, ali pa morda tudi sistem sam?«

»Formalno imamo res odprte vse možnosti za delovanje v delegatskem sistemu, kaže pa se določena nezainteresiranost (včasih tudi samo navidezna) mladih, da bi po legitimni poti reševali svoje težave. Gre preprosto za to, kar se kaže tudi v celotnem levem delavskem gibanju Evrope, da smo ob reševanju velikih političnih vprašanj pozabljali na človeka posameznika z vsemi njegovimi problemi. Tako moramo v samem delegatskem sistemu poleg teh velikih odpirati še majhna vprašanja, ki nas vsakodnevno žulijo in tiščijo. Izhajati moramo torej iz takšne samostojne organizacije mladih, ki bo kot jedro vsega jemala posameznika.«

Z Borutom Šukljem se je pogovarjala Marta Kos.

Okrepiti položaj mladih in ZSMS

Decembra 1985 so na seji OK ZKS obravnavali problematiko mladinske organizacije v občini Ravne. Njeno delovanje so komunisti in člani ZSMS kritično ocenili ter sprejeli vrsto sklepov, da bi se stanje izboljšalo. Povzemamo nekatere najpomembnejše.

● ZSMS mora biti enakopraven subjekt samoupravljanja v OZD, KS in v šoli

● OO ZKS naj analizirajo delovanje članov ZK, starih do 27 let, v ZSMS. Mladi komunisti, ki nimajo funkcij, morajo delati v ZSMS. Člane, ki imajo preveč funkcij, je treba razbremeniti ali pa se dogovoriti, katere so njihove najpomembnejše dolžnosti.

● Financiranje ZSMS mora biti enako kot za druge DPO v občini in OZD.

● Člani ZK so odgovorni za pravilno kadrovske politike — vključevanje mladih kadrov, štipendiranje, reševanje stanovanjske problematike in sploh za položaj mladih v občini.

● Kulturna skupnost in ZKO Ravne morata oblikovati program, ki bo zanimiv tudi za mlade (npr. koncerti znanih ansamblov), ter zagotoviti del sredstev za vzdrževanje prostorov, v katerih bodo delovali klubi mladih.

● Sekretarja predsedstev ZSMS in ZKS občine Ravne morata opozoriti CK ZKS in RK ZSMS na neurejeno vprašanje financiranja mladinskega turizma v SR Sloveniji.

● V novih enotah teritorialne obrambe je obvezno ustanavljati aktivne ZSMS.

● Ob kadrovski krepitvi ZK je treba bolj spremljati delo mladih in aktiviste ter najaktivnejše člane ZSMS predlagati za sprejem v ZK.

(Vir: zapisnik seje)

Da bo bolj držalo

Teze za 12. kongres slovenske mladine

(nadaljevanje)

Čeprav so bistveni interesi mladine vezani na dolgoročne interese delavskega razreda, je mlada generacija mlada danes in tukaj. Poleg tega je življenjsko zainteresirana za ključne družbene procese, ki so bistvenega pomena za celotno družbo: izobraževanje, zaposlovanje, obramba države..., iz česar izhaja tudi neposreden, živ in nestrpen interes za hitrejšim razreševanjem problemov.

Nemoč in nesposobnost kvalitetnega ter hitrega reševanja problemov se zrcali v enostavnem prelaganju njihovih rešitev z ramen ene generacije na drugo. Zato ne priznavamo nikakršne delitve problemov na mladinske in družbene, ne glede na to, ali gre za dolgoročni reprogram tujih dolgov, odločitev rešitve vprašanja nerazvitih, nedorečeno reformo izobraževanja in družbenih dejavnosti ali za prepočasno tehnološko prenovo ob zastoji prestrukturiranja gospodarstva.

— Stalna akcija ZSMS je zavestna dejavnost pri krepitvi samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov.

— Razvoj in uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov omogočata odločujoči položaj in vpliv delavcev v združenem delu in v družbi nasploh.

— Odločanje in upravljanje s splošnimi pogoji družbenega razvoja poteka v političnem sistemu delegatskih odnosov.

— Bistvo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov je, da delavci samoupravno združujejo delo s proizvodnimi sredstvi v družbeni lasti in z njimi tako gospodarijo, da uresničujejo vse cilje razvoja samoupravne socialistične družbe.

— Mladi moramo biti prisotni povsod, kjer se odražajo interesi delovnih ljudi in občanov v sistemu delegatsko — skupščinskih odnosov.

Vezi med temeljno delegacijo in delegatsko bazo so ponekod že pretrgane, kar pomeni, da je preprečeno oblikovanje posameznih interesov delavskega razreda.

Delegatom je ponekod vsiljeno zgolj formalno potrjevanje že vnaprej posredovanih interesov.

To se še posebej odraža tam, ko se poslovodni organi OZD direktno dogovarjajo s političnimi vodstvi DPS, ker je to za OZD hitrejši in učinkovitejši način reševanja določenih interesov. Tako administriranje ne dopušča delegatskega usklajevanja.

— Sprejemanje odločitev posameznikov oz. ozkih krogov, zapleteni in težavni materiali, izsiljevanja, uveljavljanje rešitev povzroča vedno manjši interes delovnih ljudi za delo v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Ta problem se kaže tudi v nezaupanju moči delegatskega dogovarjanja, usklajevanja in odločanja.

— Razredni boj znotraj TOZD poteka po liniji zagotavljanja premoči samoupravnih nad upravljalno-tehno-birokratskimi strukturami.

— Mnogo investicij danes je zavoženih — in mladi smo tisti, ki čutimo in bomo vedno bolj čutili bremena napačnih odločitev, zato se bomo borili za alternativne rešitve strateških vprašanj razvoja.

— Prizadevamo si, da bodo delavci v TOZD neposredno odločali o pogojih in rezultatih dela. Tu pa nastaja problem, saj se v TOZD zgolj formalno potrjujejo odločitve o investicijski politiki, planiranju višine prispevkov za splošno in skupno porabo. S tem je onemogočeno odločanje o temeljnih družbenih vprašanjih. ZSMS zato postavlja vprašanje legitimnosti stavk.

— ZSMS mora v okviru subjektivnih sil posebno pozornost nameniti delovanju delavskega sveta — to naj bi bilo mesto odražanja in oblikovanja posameznih interesov delavskega razreda, DS mora obravnavati pereče probleme pred izbruhom nezadovoljstva. ZSMS se zavzema za to, da bo DS jav-

nost pravočasno obveščal o prekinitvah dela in vzrokih zanje. Vzroki morajo biti analizirani, potrebno pa je dosledno samoupravno, javno in demokratično reševanje konfliktnih situacij.

— ZSMS se mora skupaj z drugimi subjektivnimi silami boriti za to, da bodo delegati odgovorni delovnim ljudem, da bodo prenašali njihova stališča in jih povratno informirali.

— Mladi smo še vedno premalo prisotni v KS — tu se srečujejo problemi glede preskrbe in preživljanja prostega časa.

— Zaradi premajhne zainteresiranosti krajanov za delo v KS leži le večji del bremena oz. aktivnosti na ramah predsednika in tajnika KS, posledica česar je prevelika moč posameznika.

— Mladi se moramo bolj vključiti v problematiko urejanja varstva okolja. Pokazati moramo več iniciative, predvsem za čisto okolje.

— Na vsa ta in še druga vprašanja mora mlada usmeriti svoje aktivnosti, skupaj z mladimi v ZD in v izobraževanju in v KS — da si prizadeva, da bodo v demokratični razpravi oblikovana stališča dosledno uveljavljena v vseh organih širše DPS.

Plavega orkestra pa nimajo

— S svobodno menjavo dela delovni ljudje in občani samoupravno urejajo zadovoljevanje skupnih potreb, to je: izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjsko politiko, zdravstvo in socialno varstvo, kulturo, otroško varstvo, ki so še posebej pomembne za mlado generacijo.

— V tem zadovoljevanju potreb naj bi se izrazila solidarnost, ki naj bi delno odpravila tudi socialne razlike.

— ZSMS bo zavzemala stališče, da zadovoljevanje potreb ni potreba ter da je in bo kakršnokoli poprečno administrativno zbijanje indeksov povzročilo dolgoročno škodo za celotno družbo.

— ZSMS je proti poplavi SIS na področjih, ki jih ustava ne predvideva, proti prevladi in pretirani krepitvi profesionalnega aparata nad skupščino uporabnikov.

— ZSMS si prizadeva, da bodo uporabniki kritično delovali v skupščinah SIS in da bodo dosledno izpolnjeni dogovori.

— ZSMS se mora aktivno upreti poskusom spodkopavanja svobodne menjave dela, zaupanja v moč samoupravnega urejanja, za-

dovoljevanja skupnih potreb in v svojem delovanju vztrajati na takšnih načinih organiziranja zadovoljevanja skupnih potreb, kot jih opredeljuje ZZZ in ustava.

— Mladi smo neposredno prisotni le v DPS.

— ZSMS se mora boriti, da bodo zbori združenega dela sprejemali odločitve tako, da bodo okrepili svoj položaj v sistemu skupščinsko-delegatskih odnosov.

— Doslej smo se in se bomo tudi v prihodnje borili proti uveljavljanju birokratsko-etatsističnih teženj v delovanju skupščinskega sistema na vseh ravneh od občine do federacije, odločanju v časovnih stiskah, z izrednimi postopki in začasnimi rešitvami, z administrativnimi ukrepi, ponujanjem ene same rešitve brez alternativ in proti odločanju na podlagi težko razumljivega in obsežnega gradiva.

— ZSMS so določili kot DPO, ki se bori skupaj z drugimi subjektivnimi silami za udeležanje zgodovinskega procesa socialističnega samoupravljanja v naši družbi, pri čemer uveljavlja specifične načine družbenopolitičnega delovanja in razmer, v katerih živi mlada generacija. Podrejenost drugim DPO je v opredelitvah dejavnosti ZSMS poudarjena z njeno vzgojno funkcijo, torej, da vzgaja mlado generacijo v privrženosti obstoječemu sistemu. V tej povsem splošni opredelitvi je pomembna vsaj določitev mladinske organizacije kot družbenopolitične organizacije. ZSMS se mora v političnem smislu opredeljevati do vseh temeljnih vprašanj, ki se pojavljajo — od problemov razviti — nerazviti v SRS in SFRJ, prestrukturiranja gospodarstva, odnosov v njem, vprašanj

TOZD, ekonomskih zakonitosti do problemov funkcioniranja političnega sistema. Mladi pa moramo imeti enakopraven, demokratičen dialog. Možen bo samo, če bomo temeljne probleme družbe znali reševati tako, da bodo postali zanimivi in osebno zavezujoči za vsakega posameznika. Naša organizacija se lahko samo na podlagi tega opredeljuje kot množična, ne pa, da so merila množičnosti razne manifestacije, kar je velikokrat kriterij uspešnosti dela mlade generacije.

— Udeležba mladine v družbenopolitičnem življenju se mora kazati v njeni večji zastopanosti in večji angažiranosti v ZK, SZDL, ZSS ter v vseh njihovih akcijah.

— V SZDL se mora ZSMS borovati za enakopravnost in samostojnost delov fronte, za upoštevanje različnih interesov, ki izhajajo iz različnosti položaja članstva frontno organiziranih sil.

— Samostojnost ZSMS je možna le, če se v družbi, in ne le znotraj mladinske organizacije, uveljavlja interes mlade generacije.

Pripravila Alenka Bombek-Kolmančič
Božo Šetina

OBISK MLADIH SGV V DOMU STAROSTNIKOV ČRNEČE

Številne OO ZSMS v železarni so tako ali drugače praznovala zaključek starega leta in se pripravljale na novega, novim aktivnostim naproti.

Bili smo med mladimi vzdrževalci, osnovno organizacijo ZSMS, ki sodi po svoji aktivnosti med najboljše v železarni. Odrekli so se klasičnemu praznovanju in že nekaj časa pred iztekom starega leta vneto zbirali finančna sredstva za presenečenje, ki so ga potem pripravili. Organizirali so kulturne prireditve, izdelovali stenske koledarčke in še bi lahko naštevali. Pripravili so skromen, dostojen obisk v domu starostnikov Črneče. Ni bil prvi obisk, temveč jih imajo že kar nekaj za seboj — in kaj je lepšega kot pri-

to pa je veliko več kot najbolj razkošno praznovanje. Sleherni starostnik je dobil občutek, da na jesen življenja ni pozabljen, da se ga tudi ob iztekajočem letu kdo spomni. Prijeten je bil tudi kulturni program, ki so ga pripravili mladinci in mladinke doma starostnikov in tako še sami prispevali kanček novoletnega vzdušja. Ob tem smo jim obljubili, da bi njihovo delo in aktivnost kdaj predstavili v našem glasilu.

Kaj naj rečemo ob koncu. Odveč so besede, laskavi namigi. Morda samo to, da bodo mladi vzdrževalci tudi v tem letu nadaljevali s podobnimi aktivnostmi, kajti že do sedaj so po svoji iznajdljivosti in domiselnosti pokazali, da vendarle sodijo med najboljše mla-

Oboji so bili zadovoljni

nesti staremu, onemoglemu človeku kanček sreče, pa čeprav je to skromno darilo za novo leto. Ponudil se je nepozaben trenutek, ko so predstavniki OO ZSMS SGV Bojan, Alojz in Marta izročili novoletna darila starostnikom. Na zgaranih obrazih se je pojavila solza sreče, onemogla ženica si ni mogla kaj, da ne bi pokazala zadovoljstva nad dobrotami v zavetju, sivolasi starček si je spet zadovoljno ogledoval, kar je bilo v paketu, ki so mu ga poklonili mladi. Za slehernega je bilo nekaj,

dinske organizacije. Ponovno so namreč potrdili, da bodo lansko prehodno zastavico najboljše OO ZSM obdržali ter tako spodbudili k aktivnostim še druge ZSMS v železarni. Nedvomno pa so s to svojo humano akcijo dokazali, kako malo je treba za srečo starega človeka in v tem njihovem plemenitem dejanju bi kazalo, da bi jih kakšna mladinska organizacija posnemala.

Silvo Jaš

UČENCI OSNOVNIH ŠOL PIŠEJO O ŽELEZARNI

JEKLO JE MOJ KRUH

Ura je štirinajst. Velika množica se ob odprtih vratih prične pomikati iz tovarne na prosto. Končno je minilo tih osem ur, ko so morali ob strojih, takšnih ali drugačnih, delati, dokler jim ni sirena dovolila končati dela. Ti ljudje, ki delajo v Železarni Ravne, morajo tih osem ur narediti za svoje življenje, svoje otroke, žene. To ni kot loterija — daš 50 din in lahko dobiš milijone, ampak to je trdo delo vseh osem ur in za to marljivo delo lahko dobiš milijone. Ti ljudje so se prav tako kot zdaj mi šolarji, ki obiskujemo šole, morali učiti in delati izpite, da so lahko prišli v železarno in začeli delati za svoj kruh.

Osmi razred. Še štiri leta ali pa še več, da prideš tja, kjer je zdaj tvoj oče — v tovarno. In potem osem ur in še drugi dan osem ur in tako iz dneva v dan. In tih osem ur moraš delati in ne lenariti. Šele s tem lahko dobiš svoj kruh, ki pa ga ni lahko doseči.

Kje je še teh nekaj let do konca šolanja. In če je ne končaš? Potem te ima vsakdo za lenega. Jaz pa upam, da bom končal šole in da bom dobil delo, s katerim si bom služil kruh.

Andrej PRIMIK, 8.c
OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

SEM DELAVEC V ŽELEZARNI

Delam v železarni, natančneje v stari kovačnici. Delam že tako dolgo, da sem se z železarno in svojim delom kar nekako spojil. Železarna in delo sta mi postala del življenja, moj drugi dom.

Mladost sem imel težko, ker nas je bila kopica otrok. Oče in mati sta se veselila, kadar sta se rešila enih lačnih ust. Tako sem pri petnajstih sfrčal iz toplega gnezda. Vleklo me je v mesto, v železarno. Ta me je sprejela kot druga mati.

Delati sem moral težko, toda hitro sem se privadil, potem mi ni bilo nič težko. Jeklo

Hvaležnost, ki so jo mladim vzdrževalcem izkazali starostniki v Črnečah za izkupiček od kulturno-zabavne prireditve SGV, je to OO ZSMS spodbudila, da so tudi ob novem letu naredili akcijo za njih. Izdelali so stenski koledar iz lesnitke, ga prodajali in z zaslužkom precej obogatili novoletni paket za starostnike. Kako estetski je izdelek bil, ni toliko važno, kot to, da je OO ZSMS SGV ena redkih aktivnih v železarni.

mi je postalo vsakdanji kruh. Zvoki kladiva, ki so padali na žareče jeklo, so mi povsod odmevali v ušesih. To je bila moja glasba in rad sem jo imel.

Zdaj sem star in že nekoliko betežen. Slabo slišim in nimam več iste mlade moči kot nekoč, toda svoje delo vseeno opravljam z enako ročnostjo kot včasih. Tolažim se s tem, da se nisem spremenil samo jaz, ampak tudi moja delodajalka. Delavci smo jo razširili in prenovili. Stare stroje so zamenjali novi in stari delavci so zvečine odšli v pokoj. Tudi jaz se bom moral posloviti od svoje drage matere. Zelo žal mi bo za njo. Preveč mi je prirasla k srcu.

»Ah, ne jadikuj!« se tolažim. Saj se ne bo podrl svet, če bo en odslužen delavec več zapustil to železno mater.

Zvonec zabrni, malice je konec. Pogledam na mizo: spet nisem pojedel jogurta. Saj tako nisem lačen. Želodec se je prav tako skrčil kot jaz. Hitro vstanem in zavihtim kladivo visoko v zrak kot nekoč, saj hočem dokazati, da še nisem za staro šaro in da tudi jaz še pomagam k večji proizvodnji. Tudi druga, mlajša kladiva z enako močjo udarjajo po trdem, kot lava žarečem jeklu. V odmev se nam priključijo še druga kladiva in po veliki hali odmeva naša pesem.

Janez Danijel, 8.b
Osnovna šola Franja Goloba
Prevalje

DOMISLICE

Mislimo o splošnostih, živimo pa v potankostih.

...

Vsaki resnici ni dobro verjeti.

...

Grob je najvarnejša trdnjava pred viharji usode.

...

Egoizem sicer ni deden, večkrat pa ga je zaslediti med dediči.

...

Potopis je opisovanje dogodkov, ki bi se morebiti lahko zgodili, pa se niso.

KAKO ŽIVIMO:

Pri Skočidovniku

Na kmetijo je po pravem treba iti sredi visokega poletja, ko vse buhti od vročine in posušena trava kliče po delovnih rokah. Tedaj jo — kmetijo, njene ljudi, življenje na njej — najbolj doživiš. Ampak če prideš po opravih, si v takšnem času najmanj dobrodošel. Za take reči je bolje izbrati zimo.

Bila sem dosledna: Za obisk pri Skočidovniku sem si izbrala tomrša decembrski popoldan, tak, ki nikogar ne zablja v naravo, ampak kliče ljudi v hišo, k mizi, da ob moštu rečejo katero o pretekli letini in prihodnji setvi pa o živini in lesu, ki ga bo treba spraviti. Seveda tudi zaradi takega vremena nisem šla peš, čeprav je od Barbare do te kmetije v Zagradu komaj za dober skok. Priskrbela sem si »dostavo do hiše« in zamudila priložnost, da bi premerila pot, ki jo že trideset let vsak delovni dan meri Franc Pavše, mlajši od obeh bratov, ki domujeta na Skočidovskem.

PRI HIŠI JE PREVEČ MIRNO

Ko sem prišla k hiši, je bilo vse mirno. Kure so brkljale po mostu ob gumnu, med njimi je stopicljav pav, ki se mu ni ljubilo razprostrti bahavega repa, pes se ni prikazal iz ute, da bi naznanil tujce. Iz kuhinje je bilo slišati radio. Gospodar Tevž je sam spremljal poročila in koj po pozdravu dejal: »Že spet so pobijali. Kar naprej padajo nedolžni po svetu.«

Pa to ni bil uvod v gostobesedno razlaganje politike, ampak sklep in podlaga za premissjevanje. Morda o tem, da je navsezadnje le sreča živeti v tej samoti, kjer za grozodejstva ljudi slišiš samo po radiu, pravice do življenja pa ti ne krati nihče. Mogoče so njegove misli tudi drugačne, kaj vem, ko pa je molče vzel majoliko in šel v klet po mošta. Ko je potem natočil zlatečo se pijačo v kozarec, je samo pripomnil: »A ne, preveč mirno je pri nas. Prostora imamo za veliko več ljudi, kot nas živi tukaj. Doma sva največ sama z bratom, večidel dneva pa še njega ni, ko hodi na ših. Danes je že prišel domov, zdaj je nekje zunaj.«

Ozrem se po kuhinji. Skrbno pospravljen je, lično, belo pohištvo s kredenco, v kotu ob vratih precej velika miza, na oknih rože. Tla so poribana, da se nelažno namrščim ob pogledu na svoje čevlje, ki so naredili ob mizi mokro sled.

Ni videti, da bi v tej hiši gospodinje moške roke, ali pa sta brata tega navajena že od mladega. Nista. Sama sta pri hiši šele boldero leto, od tedaj, ko se je poročila sestra, ki jima je dotlej gospodinjala. Zdaj jima prihaja vsak drugi teden kuhar na dom ena izmed sester, ki stanuje na Prevaljah in dela v dveh izmenah, vmes pa dobivata kosilo pri drugih sestrki, ki tudi živi na Prevaljah.

To je seveda začasna rešitev. Kmečki dom potrebuje žensko, ki je stalno pri hiši. Tudi gospodar meni tako in upa, da se bo stanje

spremenilo. Veliko načrtov povezuje s tem. Hišo so pred časom dozidali, zdaj je na vrsti še hlev. Sedanji je sicer urejen, tla so tlakovana z lesenimi ploščami in voda je speljana k jaslom, toda ni najsodobnejši. Obokan strop je nizek, vsaj za krave bi bil potreben večji prostor. Ker na dokaj strmih njivah skoraj ne sejejo več, temveč pridelujejo v glavnem samo krmo za živino, tudi ne potrebujejo toliko hlevskega gnoja, kot ga zdaj »pridelajo«. Bolj prav bi jim prišla gnojevka, ki bi nastajala v hlevu na odplakovanje.

Franc Pavše

»Gradili bomo, če bomo dobili koga k hiši«, pove gospodar Tevž, pa iz glasu težko razbereš, ali pomenijo besede zgolj upanje ali že trden načrt. Po tem, s kako skrbnostjo hodi okoli živine, petnajstih glav govedi — krav, bikov in telet — kako jih krmi, jim trebi in nastilja stojišča, bi človek rekel, da je v njem oboje — upanje in načrt — zelo trdno. Živina in polje in delo mu pomenijo življenje. A to življenje izgubi pravi smisel, ko se zaveže, da nimaš s kom deliti veselja ob uspehih, skrbi in žalosti v nesreči. In da nimaš za koga snovati načrtov.

TRIDESET LET ODHAJANJ IN VRAČANJ

Pa je tu še brat Franc. Zvesta opora in pomoč gospodarju. Vztraja na domačiji, čeprav že trideset let odhaja z nje. Svoj kruh in drugo veselje za življenje si je našel v ravninski železarni.

Vpisal se je v metalurško šolo, jo končal in se posvetil livarstvu. Najprej je dobil delo v težki kaluparnici, pozneje v lahki in v jedrarni. Sodeloval je pri rojstvu croning postopka in od tedaj dela največ z lahkimi ulitki. Iz prostora ob jedrarni se je s sodelavci preselil v staro minilivarno in od tam v novo livarno posebne litine. Z novim delovnim prostorom — kakor tudi večina sodelavcev — ni najbolj zadovoljen. Prišli so

tja z upanjem, da bodo delali v sodobnih delovnih prostorih, v kar se da dobrem okolju, zavarovani pred hrupom, prahom in plinom. Pa nova proizvodna hala in naprava v njej nosijo preveč znamenj časa, v katerem so jih gradili. Zaradi naraščajoče inflacije se je investicija, ki se je dolgo vlekla, močno dražila in iz prvotnega načrta so črtali veliko stvari, ki bi omogočile delavcem boljše delovne razmere.

Kljub takim in drugačnim nevšečnostim in težavam ima Franc Pavše, vodja oddelka za formiranje in čiščenje ulitkov, svoje delo rad, in bo vztrajal pri vsakodnevem odhajanju z domačije v železarno vse do upokojitve, če bo le mogel. In ni vzroka za sprševanje o tem, saj se Francu trideset let fabrike še nikjer ne pozna. Pa bi se lahko, saj so za njim leta napornega dela v težkih delovnih okoljih.

Morda mu vsakdanje napore pomaga premagovati misel na vrnitev domov, na brata, ki potrebuje njegovo pomoč, na skočidovske breg, ki jih je posebno v jasnih poletnih jutrih težko zapustiti in se podati v megličasto dolino. Čeprav mu tedaj petelinje petje prija neprimerno bolj kot hrup tovarne, se brez omahovanja vedno znova odloča za slednje, ker se je enkrat tako odločil za vselej.

Ni še računal, kolikokrat je že premeril pot od doma v dolino. Od kraja je pešal vse do železarne, potem si je omislil kolo, nato motor. Zdaj se večkrat popelje z avtom. Tudi že kar od doma.

V dolino ne hodi samo na delo, tja ga vabijo še druge stvari. Predvsem petje in Vresova družina. Šele nekaj let je pri zboru in sam ne ve, kako je zašel vanj — nekaj zaradi veselja do petja, malo iz kibica, predvsem pa zaradi družbe. Toda stvar je vzel resno in težko se najde vzrok, ki bi mu preprečil obisk na vaji ali petje na koncertu. Ob pripombi, da je le malo tako resnih pevcev, je samo skromno skomignil z rameni: »Eni pač potrebujejo več vaj kot drugi.« Vseeno je, kako razumemo njegove besede. Res je, da jih je izustil človek, ki se v polni meri zaveda svoje odgovornosti, pa naj bo to na delovnem mestu, doma ali med pevskimi prijatelji. Mogoče se taki kalijo samo s trdim delom, mogoče nekoliko tudi na vsakdanjih poteh med domom in tovarno. Pomembno je, da take ljudi imamo, kajti vsak čas, posebno pa današnji, jih potrebuje.

Ko sem sredi sivega popoldneva prišla k Skočidovniku, se ni videlo nikamor, tako nizko nad Zagrad je bilo poveznjeno nebo. Ko sem odhajala, je bil v nastajajoči temi razgled še slabši. Hiša in hlev sta se stiskala k bregu pod cesto spokočno kot prej, vendar sta se mi zdela zdaj glasnejša. Govorila sta o dveh fantih, ki živita pod njuno streho pošteno, mirno in upajoče življenje. Pes, ki me je za slovo pošteno nalajal, mi je dal prav.

Mojca Potočnik

Mir

MNENJE — JAVNO MNENJE

Mnenje je to, da navedeš vzroke, zakaj naj ves svet misli kot ti.

Seldon

Mnenja so interesi.

Herbst

Naša mnenja: koža, v kateri želimo, da nas ljudje vidijo.

Nietzsche

Mnenje je minimum dejstev v zvezi s čustvi in predsodki.

N. N.

Mnenja so kot žebli: čim bolj tolčeš po njih, tem globlje prodrejo.

Kitajski rek

Inovacije v preteklem letu

V novembru in decembru 1985 so bile odobrene naslednje inovacije:

TOZD JEKLARNA

Rajku Račniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 50.000 din za izdelavo železnih palet za prevoz elektrod. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Anton Pungartniku in Ivanu Prazniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 98.944 din za predelavo zamašnih drogov za 7, 15 in 30 t ponovce.

Lovru Mačiču in Antonu Ažniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 41.837 din za spremembo spoja transportnega traku na magnetnem odvzemalcu pri stresalki. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 667.800 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Janezu Cehnerju, Maksu Urnautu in Gustavu Lajmišu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 240.579 din za spremembo nanašanja cirkonitnega premaza na forme na furanski liniji. V

be inovacije je bil povečan dohodek tozda za 38.103.104 din. Pri delitvi so udeleženi Gostenčnik, Karada, Hartman in Irman z 22, Rečnik pa z 12 odstotki.

Štefanu Glavici in Juriju Glavici je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 118.169 din za uporabo rabljenih rezalk $\varnothing 800 \times 8 \times 100$ in $\varnothing 600 \times 7 \times 60$. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 6.215.702 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD KOVAČNICA

Štefanu Pečniku, Kristjanu Knezu, Albinu Čebularju in Jožetu Kovačcu je bilo dodeljeno prvo in drugo nadomestilo 175.571 din za izboljšanje

čana dohodka tozda povprečno letno za 1.169.102 din.

TOZD STROJI IN DELI

Ivanu Roženu in Srečku Trupu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 71.026 din za uvedbo mazanja vrtljive glave za vpenjanje orodja na NC stružnici. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 1.409.343 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Ivanu Mlačniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.000 din za izdelavo priprave za brušenje torzijskih osov in TORKA. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Štefanu Večku in Ferdu Strgarju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 20.000 din za izboljšavo cevovodov na pripravi za vrtanje členkov. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Štefanu Kamniku, Branku Turkušu, Vinku Javorniku in Ivanu Jamniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 48.750 din za izboljšanje tehnološkega postopka priprave cevnic in šipk pri globokem vrtanju. Z inovacijo je bil ustvarjen enkratni prihranek, ki znaša 1.678.282 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

Pavlu Krivogradu, Branku Turkušu in Antonu Lačnu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 391.576 din za izdelavo štirih brusilnih vreten za brušenje globokih izvrtin. Z inovacijo je bil ustvarjen enkratni prihranek 21.841.903 din. Nadomestilo si avtorji delijo na tretjino.

Janezu Grenku in Tomažu Kernu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 40.000 din za izdelavo priprave za krivljenje dveh polovic cilindrov. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI

Feliks Senici in Mirku Slatineku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 10.383 din za odpravo zarisanja izvrtin M 6 pri vrtanju nožev za Seki-rostroj. V drugem in tretjem letu je bil z uporabo inovacije povečan dohodek tozda povprečno letno za 144.060 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Leopoldu Rancu, Erhardu Srebotniku in Adolfu Petriču je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 8288 din za izboljšanje priprave za vrtanje diskov. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda povprečno letno za 148.450 din. Nadomestilo si avtorji delijo na tretjino.

T O Z D	Prva enkratna nadomestila	Druga in tretja nadomest.	Skupaj	Letni povečani dohodek	Dveletni povečani dohodek	Izplačana posebna nadomestila
JEKLARNA	14	4	18	68.476.307	90.314.636	1.591.038
JEKLIVARNA	11	7	18	69.655.295	102.100.098	1.517.856
VALJARNA	10	6	16	303.794.250	331.167.490	2.647.369
KOVAČNICA	8	4	12	183.516.959	313.892.446	2.470.110
JEKLOVLEK	6	1	7	39.033.309	39.722.031	892.696
KALILNICA	1	2	3	26.335.308	50.375.016	359.816
ORODJARNA	-	1	1	11.968.524	23.937.048	265.197
S I D	14	15	29	81.815.412	123.015.156	2.415.415
INDUSTRIJSKI NOŽI	2	4	6	658.323	1.037.933	49.167
PNEVMATIČNI STROJI	6	6	12	4.118.291	5.881.260	242.252
VZMETARNA	3	3	6	7.679.808	9.031.860	328.377
T R O	13	17	30	31.096.588	52.515.015	1.100.100
KOVINARSTVO	4	-	4	5.004.992	5.004.992	235.922
ARMATURE	3	-	3	3.380.792	3.380.792	162.303
ENERGIJA	4	-	4	27.250.507	27.250.507	329.348
E T S	4	-	4	3.029.604	3.029.604	140.200
S G V	8	2	10	16.871.649	28.948.098	519.490
DO TSD	1	-	1	408.912	408.912	20.050
DS ZA GOSPOD.	3	4	7	2.621.700	4.125.600	152.862
	115	76	191	886.616.530	1.215.138.494	15.439.568

V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 5.524.786 din. Pri delitvi sta udeleženi Pungartnik s 70 in Praznik s 30 odstotki.

Milanu Švajgerju, Vinku Pušniku, Janezu Rancu in Jakobu Lamutu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 509.360 din za dolegiranje EPZ elektrod. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 34.454.633 din. Pri delitvi so udeleženi Švajger s 50, Pušnik s 25, Ranc z 20 in Lamut s 5 odstotki.

Izetu Osmanagiču je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 135.312 din za izboljšavo tesnjenja opeke pri postavljanju livnih plošč. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda povprečno letno za 6.689.760 din.

Anton Konečniku in Norbertu Günterju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 66.724 din za izboljšanje mehanizma za dviganje in spuščanje elektrod na 40 t elektroobločnih pečeh. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 1.268.749 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD JEKLIVARNA

Ivanu Hajnžetu, Milanu Ferariču in Marjanu Vončini je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 24.400 din za predelavo obešenja vrat na custodis pečeh v čistilnici. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 537.310 din. Pri delitvi so udeleženi Hajnže s 30, Ferarič in Vončina pa s po 35 odstotki.

prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 10.777.550 din. Pri delitvi so udeleženi Cehner s 60, Urnaut s 30 in Lajmiš z 10 odstotki.

TOZD VALJARNA

Francu Gostenčniku, Viljemu Irmanu, Seadu Karadi, Francu Hartmanu in Albinu Rečniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 377.612 din za predelavo obzidave dna na ogrevnih pečeh OFAG. V prvem letu upora-

transporta odkovkov v avtomatski kovačnici. V prvem, drugem in tretjem letu je bil z uporabo inovacije enak letni prihranek, ki znaša 1.957.084 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

TOZD KALILNICA

Anton Rusu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 56.599 din za izdelavo varovalke za kalilni stroj, ki je nadomestila uvožene. V četrtem in petem letu je bil z uporabo inovacije pove-

L E T O	Število		
	odobrenih inovacij	Povečani dohodek	Posebna nadomestila
1976	27	6.983.455	179.409
1977	23	8.697.676	242.351
1978	28	10.592.907	281.000
1979	67	50.955.738	858.833
1980	59	66.784.437	913.748
1981	119	190.283.459	2.884.158
1982	112	174.497.902	3.475.921
1983	118	281.374.857	4.804.878
1984	140	436.856.621	6.601.421
1985	191	1.215.138.494	15.439.568

Obnovljena 25t elektro obločna peč

Elektrikarji iz tozda ETS in strojniki iz tozda SGV so dosegli velik delovni uspeh, saj je bilo opravljeno veliko in pomembno delo v težkih pogojih in v zelo kratkem času: od 20. novembra do 13. decembra — v treh tednih so obnovili 25t elektro obločno peč. V svojem 23-letnem obratovanju, v katerem je proizvedla več kot 1.000.000 t jekla, se je izčrpala in omagala do take mere,

metriranje moči v peči, temveč tudi predviden prehod na močnejši transformator. Dobra tri leta pripravljanih del je bilo treba, da so bili pripravljeni vsi elementi za rekonstrukcijo do take mere, da se je lahko pričelo z demontažo, kajti nazaj na staro ni bilo več mogoče. Ponovno sta se dokazali delovna sposobnost in znanje delavcev Zelezarne Ravne, mladih strokovnjakov, ki so

Del nove komandne omar 25-tonske EOP v jeklar-
ni I

da je bila potrebna temeljite pre-nove. Zdaj, ko obločna peč že normalno obratuje, lahko tisti, ki ta agregat poznajo, potrdijo, da je jeklarna dobila novo peč, saj sta od stare Tagliaferijeve elektro obločne peči ostala le še kad in transformator.

Obnovljena je hidravlična postaja; obnovljeni so elektrodni hidravlični cilindri; nov je elektrohidravlični regulacijski modul, ki ga je izdelal Rade Končar; nova je elektronska elektrodna regulacija, prav tako izdelek Rade Končarja, kot prva aplikacija pri tako veliki obločni peči; nove so kompletne električne upravljalne, krmilne in zaščitne naprave, zasnovane in izdelane v tozdu ETS; gradbeno in elektrotehniško je obnovljen in moderniziran visokonapetostni in stikalni del obločne peči; nove so moderno koncipirane elektrodne ročice, izdelek Rade Končarja, ki omogočajo ne samo boljše si-

si v težnji, da bi našli najboljše rešitve in naredili najsodobnejšo proizvodno napravo, tovariško in nesebično prizadevali in pomagali tam, kjer je bilo treba. Ukročena obločna peč dokazuje, kako zna biti tehnika v olajšanje človeku pri delu — tudi pri tako zahtevnem, kot je izdelava jekla. Ker pa je vse izdelano jeklo na Ravnah elektro-jeklo, izdelano v elektro obločnih pečeh in delno v visoko frekvenčnih pečeh, je skrb za modernizacijo teh naprav zagotavljanje pogojev za izdelavo kvalitetnih izdelkov, pa tudi skrb za racionalno rabo električne energije. Ob ponovnem obratovanju 25t elektro obločne peči želimo, da naj delavci jeklarne s tako obnovljeno pečjo varno in uspešno izdelajo v njej naslednjih 1.000.000 t jekla!

Janez Bratina, dipl. inž.,
ravnatelj tozda ETS

tem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda poprečno letno za 289.720 din.

Emilu Ramadanoviču je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 23.197 din za zamenjavo prirobnice na SM 6158. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda poprečno letno za 608.315 din.

Ivanu Ajdu in Martinu Novaku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 31.361 din za izboljšavo tehnologije rezkanja utora nožev za Betzner. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda poprečno letno za 952.050 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Mariji Skutnik in Martinu Novaku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 38.368 din za racionalizacijo tehnologije obdelave nasadnih grezil art. 3132. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 584.636 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Ferdu Mazetu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 15.000 din za izdelavo podstavka za vpenjanje merilne ure pri merjenju. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Štefanu Buhvaldu, Mihi Petriču in Adolfu Čepelniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.000 din za izdelavo priprave za rezkanje pod kotom. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti. Pri delitvi nadomestila so avtorji udeleženi Buhvald s 40, Petrič in Čepelnik pa s po 30 odstotki.

Slavku Pangercu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 19.194 din za izdelavo rezkarja za obdelavo radiusa na nožu za prestavljivo kotno glavo. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 197.691 din.

Albinu Dretniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 13.870 din za izdelavo vpenjalne priprave za brušenje oboda na zvončastih nožih. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 118.815 din.

Slavku Pangercu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 6036 din za izdelavo gravirnega trna za vtiskavanje gravure na nožih za prestavljivo kotno glavo. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 33.998 din.

TOZD ETS

Miroslavu Paškvanu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 5000 din za izdelavo stojala za manjše rotorje. Prihranka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Istemu avtorju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 5000 din še za izdelavo stojala za večje rotorje. Prihranka tudi pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TOZD SGV

Jožetu Potočniku, Eriku Ottu, Jožetu Trbižanu in Dominiku Naberniku

je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 143.309 din za posodobitev mazažanja težke proge v valjarni. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 4.795.200 din. Pri delitvi so udeleženi Ott s 40, Potočnik s 30, Trbižan in Nabernik pa s po 15 odstotki.

V lanskem letu so bile obravnavane 203 inovacije, od tega jih je bilo 191 odobrenih, 12 pa zavrnjenih. Od 191 odobrenih jih je bilo 115 obravnavanih prvič, 76 pa drugič oziroma tretjič. To pomeni, da so bila pri 115 inovacijah podeljena prva oziroma enkratna nadomestila, pri 76 inovacijah pa druga oziroma tretja nadomestila.

Vsota izplačanih nadomestil je znašala 15.439.568 din, določena pa so bila na osnovi 886.616.530 din povečanega letnega dohodka.

Ce upoštevamo, da je bilo pri 76 inovacijah dodeljeno avtorjem drugo oziroma tretje nadomestilo, to pa se določa na osnovi poprečnega letnega povečanja dohodka, ustvarjenega v dveh letih, pa znaša celotni povečani dohodek 1.215.138.494 din.

Le manjši del prikazanega povečanja dohodka je nastal v letu 1985, večina ga je nastala v letih 1984 in 1983, manjši del pa celo še prej.

Kako so bile uspešne pri ustvarjanju posamezne temeljne organizacije, je prikazano v tabeli 1, tabela 2 pa prikazuje gibanje inovacij v zadnjih desetih letih.

Ce pogledamo rast povečanega dohodka, ustvarjenega z inovacijami, in rast izplačanih nadomestil, najbrž lahko zaključimo, da so dokaj neupravičena priložnostna mnenja, ki nas brezprizivno prepričujejo, da pri inovacijah nismo storili nič. Že na prvi pogled nam rast povečanega dohodka pove, da vsega le ne moremo naprtiti vsakodnevno obravnavani inflaciji, temveč da imamo na tem področju opraviti z resnično rastjo. Zanimivo bi bilo še izvedeti, katera OZD v naši ožji domovini se še lahko postavi s podobno številko, kot je 121 starih milijard.

Res pa je, da ne moremo biti zadovoljni z rastjo množičnosti. Pojasnilo je nekako naslednje. V službi za inovacije je okrog 150 neresenih inovacijskih predlogov, in če povemo še to, da to število narašča, ni treba prevelike brihtnosti, da se ugotovi, da predstavlja služba za inovacije ozko grlo. Iz izkušenj lahko ugotovimo še to, da obstaja med ažurnostjo reševanja inovacij in naraščanjem prijav pozitivna zveza. Vse kaže, da bi bilo treba službo za inovacije okrepiti. Če pa upoštevamo, da zahteva reševanje inovacijskih predlogov dobršno mero znanja in veštnosti, delo pa je ocenjeno s 14. SZD, komentar najbrž res ni potreben.

Franjo Krivec

Ekonomski odnosi s tujino

1. (EOT — Ekonomski odnosi s tujino — ZOKO, ZOPBST in ZDP 6. 12. 1985, skupščina SFRJ, Ur. l. SFRJ 66)

2. TEMELJNE ZNAČILNOSTI

Trdi se, da so ti zakoni in pogoji v skladu s cilji in nalogami dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, ki skupaj z zakonom o opravljanju gospodarske dejavnosti v tujini in zakonom o izvajanju investicijskih del v tujini zaokrožujejo zakonodajo zunanjtrgovinskega poslovanja.

3. ZAKON O DEVIZNEM POSLOVANJU (ZDP)

Spremembe

— Delavci v OZD ne upravljajo in razpolagajo več neposredno z ustvarjenimi devizami iz poslovanja s tujino.

— Deviz ni mogoče več združevati.

— V roku 2 dni od nakazila se devize spremenijo v dinarsko protivrednost, razen transportne OZD, zavarovalne OZD in zavarovalne skupno-

TOZD VZMETARNA

Vladu Mihinu in Petru Šnajderju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 75.344 din za spremembo konstrukcije pri devetih tipih listnatih vzmeti. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 5.154.136 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD TRO

Maksu Miklu, Romanu Metulu, Branku Kakerju in Zdravku Loren-

ciju je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 110.305 din za izdelavo priprave za brušenje zob na rezkarjih za miniaturni spoj. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda poprečno letno za 2.795.962 din. Pri delitvi so udeleženi Mikl s 60, Metul s 20, Kaker in Lorenč pa s po 10 odstotki.

Matevžu Potočniku je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 22.583 din za izdelavo vpenjalne plošče za struženje utornih rezkarjev. V četrtem in pe-

Naš motiv

sti ter OZD, ki izvajajo investicijska dela v tujini.

— Ukinjeni so devizni računi OZD pri bankah, razen v primerih

— izvajanja investicijskih del v tujini

— agencijskih poslov

— prodaje blaga iz konsignacijskih skladišč.

— Banke so dolžne vse devize takoj vključiti v kanale deviznega trga — s prodajo.

— Vse obveznosti proti tujini OZD za tekočo reprodukcijo in odplačilo tujih kreditov poravnajo s polaganjem dinarske protivrednosti.

— Dinarska protivrednost plačil iz tujine se prejme po tečaju na dan priliva, pri plačevanju pa po tečaju na dan izvršitve naloga proti tujini.

— Tečajno razliko nosi banka od dneva, ko da OZD nalog banki za plačilo v tujino, do dneva, ko je plačilo dejansko izvršeno.

— Za 1. četrtletje 1986 dobijo OZD začasni avans za uvoz surovin in repromateriala ter stroške tujih oseb v višini 1/4 uvoza v letu 1984, in sicer za blago LBO. Kasneje se izvrši poračun.

— Obseg plačila v tujini se določa po oblikah uvoza:

— LB prosti uvoz (v 1984. letu 1,6 % vsega uvoženega blaga v SFRJ, naše kooperacije + rezervni deli).

— LBO pogojno prosti uvoz (družbeno priznane reprodukcijske potrebe po podatkih UCD) — glavni met. repromaterial, votlice za vlečenje.

— K kontingent — orodja, trdkovinske ploščice, izmenljivo orodje, Ni granule.

— D dovoljenje

— S blago, ki se regionalno usmerja.

— OZD so dolžne zagotoviti vnos deviz od opravljenega izvoza najkasneje v 60 dneh po izvršenem izvozu z možnostjo enkratnega podaljšanja na podlagi odobritve NB republike.

— OZD ne pridobivajo več pozitivnih tečajnih razlik, ker nimajo de-

viz na deviznih računih — razen izjem.

— Izvozne stimulacije bodo obračunane po tečaju, ki velja na dan priliva s pogojem, da je bil priliv realiziran v 60 dneh od izvoza, tudi če je bilo dano podaljšanje za vnos deviz, se računa tečaj na dan 60 dni od izvoza.

— OZD lahko na podlagi SaS združujejo sredstva za stimulacijo za pospeševanje izvoza.

— OZD lahko na podlagi SaS, sklenjenega v okviru GZJ, sporazumno medsebojno razporejajo pravice uvoza.

— DPRP (družbeno priznane reprodukcijske potrebe) se poveča aktivcem, pasivcem pa se DPRP poveča samo 50 % od povečanega izvoza.

— Če se izvoz v tekočem letu zmanjša, se zmanjša tudi DPRP.

— Vse devize na deviznih računih na 31. 12. 1985 se spremenijo v dinarje po tečaju, veljavne na ta dan.

— Vse terjatve v devizah, razen pri OZD, ki morajo imeti pravico deviznega žiro računa, se spremenijo v dinarske terjatve oziroma obveznosti.

— Vse devizne terjatve bank do OZD se štejejo, da so poravnane, če je bila položena dinarska protivrednost deviz. Če dinarska protivrednost devizne obveznosti ni bila položena, so jo OZD dolžne položiti najkasneje do 31. 1. 1986 po tečaju na dan položitve dinarske protivrednosti.

— Vse obveznosti v devizah do JZ za storitve na tujih relacijah se spremenijo v dinarske obveznosti po tečaju na dan izpolnitve obveznosti, t. j. po tečaju na dan nakazila dinarske protivrednosti.

— Podlaga za povečanje ali zmanjšanje DPRP bodo podatki o izvozu 1985.

— Občani in civilne pravne osebe (14. člen) smejo imeti devize na deviznem računu ali kot devizno hranilno vlogo.

— Prepovedani so nakup, prodaja, podaritev, sposojanje in dajanje deviz

v hrambo med domačimi osebami ter domačimi in tujimi osebami.

— Prepovedano je plačevanje in sprejemanje plačil v devizah ali zlatu med domačimi osebami ter tujimi in domačimi osebami.

— Če se proporci plačilne bilance ne uresničujejo v skladu s projekcijo le-te, ZIS predlaga ukrepe za povečanje izvoza, poleg tega ZIS lahko predpiše še naslednje ukrepe:

— zmanjšanje pravic do uvoza,

— vnaprejšnje obvezno polaganje dinarske protivrednosti ob predložitvi prijave v ZT prometu,

— uvedbo posebnih taks za plačevanje v tujino,

— omejitve zneska deviz za tekoče plačevanje v tujino.

— Enotni devizni trg sestavljajo vsi posli nakupa in prodaje deviz, ki se opravljajo med pooblaščenimi bankami.

— Tečaj dinarja se oblikuje na enotnem deviznem trgu v skladu s ponudbo deviz in povpraševanjem po devizah ter z ekonomsko politiko države.

— Uvoz opreme je vezan na dve ekonomski kategoriji:

— na zakonsko predpisano amortizacijo opreme,

— ustvarjen izvoz v tekočem letu.

— OZD bo lahko izkoristila pravice uvoza opreme za 5 let vnaprej, če bo imela zagotovljen vir, plačila v tujem kreditu.

4. ZAKON O KREDITNIH ODNOSIH S TUJINO (ZOKOT)

— Ta zakon opredeljuje, kaj se šteje za kreditne odnose s tujino, kakšne vrste kreditov lahko dajejo tujini ali jih najemajo v tujini OZD, banke, NB in DP skupnosti.

— Kreditni odnosi s tujino so:

— izvoz in uvoz blaga in storitev na kredit, razen za blago, za katerega je dogovorjen rok plačila 60 dni — komercialni krediti.

— Najemanje in dajanje finančnih kreditov:

— blagovni kredit za nakup blaga,

— finančni kredit — ni določen namen uporabe,

— bančna kreditna linija — kredit na 12 mesecev, ki ga naša banka črpa pri tuji banki ali odobrava tuji banki,

— kratkoročni kredit do 12 mesecev.

— Politika zadolževanja v tujini in politika kreditiranja tujine se določa v družbenem planu SFRJ v odvisnosti od stopnje zadolženosti in možnosti poravnave kreditov.

— OZD se sme zadolževati v tujini, če banka ugotovi, da izpolnjuje pogoje po tem zakonu t. j.:

— če se z opremo, ki se uvozi na kredit, zagotovi povečanje izvoza in neto deviznega priliva najmanj za toliko, kolikor znašajo obveznosti iz kredita;

6.1. Po kooperacijskih pogodbah bomo lahko uvažali:

S + B	izvoz	6,090.534 \$	— 20 % uvoz
R. Schmidt	izvoz	1,337.209 \$	— 20 % uvoz
Inteco	izvoz	352.000 \$	— 20 % uvoz
Leuco	izvoz	516.667 \$	— 20 % uvoz
Skupaj		8,296.410 \$	— 20 % ali 6,637.128 \$ uvoza

Kooperacije v pripravi: računamo na možnosti v II. polletju:

F. K.	izvoz	1,250.000 \$	— 20 % ali 1,000.000 \$
SM	izvoz	3,400.000 \$	— 20 % ali 2,720.000 \$

Prav tako računamo na sejmski kontingent z Avstrijo v višini 280.000 \$.

Skupaj bi torej v letošnjem letu imeli možnosti prostega uvoza, mimo

— če je uvoz surovin in reprodukcijskega materiala v mejah določene pravice do uvoza in plačevanja v zadnjem letu,

— če OZD redno izpolnjuje pogodbeno obveznosti iz zunanjih kreditov,

— če redno poravnava zapadle obveznosti v državi,

— če je sklep o najetju kredita sprejel DS,

— če je kreditni posel namenjen za opravljanje dejavnosti, za katero je OZD registrirana itd.

— Posebna poglavja za poslovanje s tujino:

— banke,

— JU banka za mednarodno ekonomsko sodelovanje,

— NB Jugoslavije,

— DP skupnosti,

— SIS materialne proizvodnje,

— Zvezna direkcija za promet in rezerve proizvodov za posebne namene.

5. ZAKON O PROMETU BLAGA IN STORITEV S TUJINO (ZOPBST)

— ZT promet je promet blaga in storitev med domačimi in tujimi osebami.

— Izvoz/uvoz je opravljen, ko je blago ocarinjeno.

— Začasni uvoz/izvoz je opravljen, ko je blago prešlo carinsko črto, po preteku časa pa se mora vrniti.

— ZT sme opravljati OZD, ki opravlja gospodarsko dejavnost in je registrirana za to v sodnem registru pri pristojnem sodišču po sedežu OZD.

— ZT promet oborožitvenih predmetov opravlja zvezni sekretariat za ljudsko obrambo.

— Proizvodna OZD lahko izvažajo ne le svoje proizvode, temveč tudi uvažajo surovine oz. repromaterial ter opremo zase, lahko opravlja storitve v ZT prometu (zastopanje, posredovanje, transport), lahko pa tudi izvažajo proizvode in uvažajo surovine in repromaterial za svoje kooperante.

— Proizvodne OZD bodo morale izpolniti pogoje, da dosežajo z lastnim izvozom najmanj določen odstotek glede na celotno svojo proizvodnjo.

— Posebne oblike ZT prometa:

— kooperacije: uvoz po soglasju o kooperaciji — prosti uvoz,

— sovlaganje tuje osebe v proizvodnjo — uvoz prost,

— kompenzacije — soglasje zveznega upravnega organa za zunanjo trgovino,

— maloobmejni promet: posle smejo opravljati samo za to registrirane organizacije,

— mednarodni sejmski kontingenti: se opravi posel kot kompenzacijski posel. Za vsak sejem in vsako leto ZUO za zunanjo trgovino določijo blagovne liste izvoza in uvoza po vrednosti in vrstah proizvodov.

6. MOŽNOSTI UVOZA ŽELEZARNE RAVNE V LETU 1986

predpisanih režimov za 10,637.128 \$, za kar DPRP ne bomo rabili.

Po podatkih carine iz leta 1984 (to leto jemlje kot osnova za uvoz) so naše možnosti uvoza s konvertibilne-

ga trga: po režimu LBO (brez koope-
racij) 9.747.000 \$. Za ta znesek bo vo-
dila DPRP gospodarska banka LB.

Glede na našo devizno bilanco
(ZR), po kateri planiramo uvoz re-
promateriala s konvertibilnega tržiš-
ča v znesku 19.380.000 \$, menimo, da
glede režimov posebnih problemov
ne bi smelo biti, seveda s pogojem
(zakon), da bomo planirani izvoz re-
alizirali kvartalno! V nasprotnem pri-
meru se v naslednjem kvartalu mož-
nost uvoza takoj zmanjša. To pome-
ni, da je letos kontinuirana dinamika
izvoza izredno pomembna. Kot de-
vizni aktivci bomo pri odlivih (uvoz)
imeli sicer prednost pred pasivci,
vendar le, če bomo držali planirano
kvartalno dinamiko.

Za zaključek lahko rečemo, da se
je orientacija v večji izvoz v pretek-
losti vsekakor pokazala kot prava
strateška odločitev. Prednost, ki smo
si jo pridobili, moramo najmanj vzdr-
ževati, vsekakor pa postopoma pove-
čevati, kajti na devize od drugod še
dolgo ne moremo računati.

V javnih občilih in raznih zaseda-
njih tako v ožji kakor širši domovini
posamezniki neredko govorijo o črni
metalurgiji kot monopolistu v doba-
vah, še zlasti pa v cenah. V tej zvezi
nekateri napovedujejo večji uvoz jek-
la, ki ga jim formalno omogoča nova
devizna in zunanje trgovinska zako-
nodaja, zlasti LBO režim, po katerem

je jeklo mogoče uvažati prosto, s po-
gojem, da so na razpolago devize od
lastnega izvoza.

Ni neznano, da je Jugoslavija že do
sedaj letno uvažala okrog 1,2 milijo-
na ton jekla. V glavnem je to uvoz
pločevine iz programa železarn Sme-
derevo in Skopje, ladijske pločevine,
železniške tračnice, težki profili, bela
pločevina TVT, HVT, brezživne cevi,
vlečna žica, kovano jeklo. Kovane-
ga jekla je bilo uvoženo 1614 ton v letu
1983 in 11.157 ton v letu 1984. Sred-
njih in lahkih profilov je bilo uvo-
ženo 107.731 ton v letu 1983 in
62.616 ton v letu 1984.

Četudi na prvi pogled novi devizni
režim komu daje upanje, da bo jeklo
uvažal, smo prepričani, da to ne bo
enostavno. Devize je treba najprej
prislužiti, šele nato jih lahko porabi-
mo.

Presenečenja so seveda možna tudi
na tem področju, zlasti v obdobju, ko
še niso znane nove carinske tarife, od
katerih pričakujemo, da bodo ščitile
interese železarne pred pretiranim
uvozom. Malo konkurence nam naj-
brž ne bo škodovalo. Ne nazadnje:
tudi mi poskušamo uvažati jekla iz
našega proizvodnega programa, da bi
omilili težave pri optimizaciji proiz-
vodnih programov.

Ferdo Gnamuš,
ravnatelj tozda Komerciala

- zakon o združenem delu,
- zakon o knjigovodstvu,
- zakon o ugotavljanju in razpo-
rejanju celotnega prihodka in dohod-
ka,
- zakon o amortizaciji osnovnih
sredstev,
- zakon o zavarovanju plačil med
uporabniki družbenih sredstev,
- pravilnik o vsebini posameznih
kontov v kontnem planu za OZD.

Poleg naštetih je še množica drugih
zveznih, republiških in občinskih za-
konov in predpisov, ki tudi posegajo
v obračunski sistem. Kljub vsej tej
obsežni družbeni regulativi pa ni za-
gotovljeno, da bi uporabniki druž-
benih sredstev z uporabo teh predpisov
že tudi ugotovili realne poslovne re-
zultate. Praviloma pride do izkazova-
nja in delitve t. i. nedelovnega, fiktiv-
nega ali inflacijskega dohodka.

Vendar pa je kljub velikemu nor-
mativizmu še veliko manevrskega
prostora, da si organizacije združene-
ga dela same v svojih internih aktih
zlasti v pravilniku o knjigovodstvu
določijo take obračunske metode, ki
bodo v veliki meri izključevale izka-
zovanje inflacijskih in drugih nede-
lovnih dohodkov.

Verjetno ni pričakovati, da bi v
razmerah visoke inflacije bili sprejeti
taki predpisi, ki bi pri vseh uporab-
nikih družbenih sredstev zagotavljali
realno izkazovanje finančnih rezul-
tata. Zato je potrebno spoznanje eko-
nomske zakonitosti, zlasti pa še teo-
rije stroškov, da si v temeljnih orga-
nizacijah in v delovni organizaciji na
osnovi teh spoznanj zgradimo tak
obračunski sistem, ki se bi čim bolj
približal realnemu ugotavljanju novo
ustvarjene vrednosti, ki naj bi bila
potem predmet delitve ob že zago-
tavljeni enostavni reprodukciji. Samo
tako ugotovljeni poslovni rezultati so
lahko osnova za nagrajevanje po re-
zultatih dela in za poslovne odločitve,
še zlasti o novih naložbah.

3. Metode stroškovnega obračuna

Naš sistem ugotavljanja in delitve
dohodka dopušča z vidika zajemanja
posameznih vrst stroškov in kalkulaci-
cij lastne cene najrazličnejše mož-
nosti obračuna. Zato v našem sistemu
lahko praktično uporabimo vse me-
tode, ki sta jih teorija in praksa v sve-
tu razvili pri zasledovanju osnovnih
ciljev stroškovnega obračuna proiz-
vodnega procesa, njegovega nadzora,
analize in planiranja stroškov.

Kot najstarejšo, klasično metodo
obračuna poznamo metodo obračuna
po polni lastni ceni. To metodo smo
imeli tudi v naši železarni, in sicer
smo imeli najprej metodo obračuna
samo po dejanskih stroških, nato pa
smo začeli vpeljevati tudi planske
stroške in obračun po planskih stro-
ških, vendar po polni lastni ceni.

Pri tej metodi vključujemo v last-
no ceno posameznih proizvodnih
učinkov vse vrste stroškov na vseh
nivojih podjetniškega udejstvovanja.
Posamezne vrste stroškov razporeja-
mo posredno ali neposredno na posa-
mezna stroškovna mesta, od koder jih
nato z uporabo različnih ključev (ko-
eficientov) poskušamo čim bolj real-
no prenašati na posamezne stroškov-
ne nosilce, ki so lahko delovni nalogi,
obratni nalogi, izdelki ali grupe izdel-
kov.

Poleg številnih pomanjkljivosti, ki
jih ima ta metoda zaradi uporablja-
nja različnih ključev za razporejanje
raznih posrednih in skupnih stroškov,
pa ta metoda odpoveduje zlasti v raz-
merah visoke inflacije, posebej pa še,
če je uporabljena varianta obračuna
po dejanskih stroških brez uporabe
planskih cen in ugotavljanja odnikov
in planskih cen. Zlasti pri proizvod-
nji, kjer je čas od nabave vložnega

materiala do končne prodaje nekaj
mesecev ali celo več kot leto, so de-
janski stroški, ki so nastali dosti prej,
zaradi padca vrednosti denarja nepri-
merljivi s prihodki.

Po drugi svetovni vojni se je naj-
prej v ZDA, potem pa tudi drugod
po svetu uveljavila metoda obračuna
po spremenljivih stroških (direct co-
sting). V naši železarni smo to meto-
do uvedli pred približno petnajstimi
leti, in sicer kombinirano z uporabo
planskih kalkulacij in s stopenjskim
pokrivanjem fiksnih stroškov.

Ta metoda omogoča bolj objektiv-
no razporejanje stroškov na posamez-
na stroškovna mesta oziroma na po-
samezna področja odgovornosti.

Delitev stroškov na stalne in na
spremenljive nam omogoča ugotavlja-
nje doseženega pokritja stalnih stro-
škov ob različnem izkoriščanju kapa-
citet. Ker so zaloge vrednotene samo
po spremenljivih stroških, torej v pri-
merjavi s polno ceno relativno nizko,
je v veliki meri izključen riziko ne-
kurantnih in nekvadratnih zalog. Po-
trebe po zagotavljanju potrebnih
obratnih sredstev so manjše, s tem
pa tudi manjši stroški za obresti.

Poleg omenjenih je poznanih in
uveljavljenih še veliko drugih metod
stroškovnega obračuna. Izbrana me-
toda mora poleg zadostitve zakon-
skim zahtevam (zakon o knjigovod-
stvu, zakon o ugotavljanju in razpo-
rejanju celotnega prihodka in dohod-
ka) zagotoviti predvsem realno ugo-
tavljanje dohodka in ostanka čistega
dohodka za razširitev materialne os-
nove dela. Tem zahtevam se lahko
približamo le, če upoštevamo tehnolo-
ške in organizacijske značilnosti po-
sameznih temeljnih organizacij. Od-
ločilni pri izbiri metode morajo biti
predvsem dolgoročni cilji in smotri
poslovnega sistema, npr. delovne or-
ganizacije.

4. Vrednotenje zalog

Vrednotenje zalog je neposredno
povezano s problematiko realnega
ugotavljanja dohodka. V stabilnih
tržnih razmerah in pri nespremenje-
ni vrednosti denarja je vrednotenje
zaloga enostavno, saj uporaba katere-
koli od znanih metod vrednotenja za-
gotavlja, da je pravilno ovrednotena
poraba iz zaloga in s tem realno izka-
zan dohodek. V razmerah, v katerih
vrednosti denarja stalno pada in je s
tem povezano stalno naraščanje tako
nabavnih kot tudi prodajnih cen, pa
je dosti težje ovrednotiti zaloge tako,
da bo realno izkazan dohodek in re-
alno izkazan premoženje v bilanci
stanja.

Proizvodna organizacija združene-
ga dela mora imeti določene zaloge
predvsem zaradi ublaževanja motenj,
ki nastajajo pri posameznih fazah po-
slovnega procesa zaradi časovnih ne-
skladij. Ta časovna neskladja nastajajo
lahko med samo proizvodnjo,
med nabavo in proizvodnjo ter med
proizvodnjo in prodajo. Če torej
predpostavljamo, da tozda ne nabav-
lja surovin in materiala zaradi pove-
čanja denarnih naložb v vrednosti na-
turalnih oblik premoženja, ampak za-
radi zagotovitve nemotenega proiz-
vodnega procesa, je končni cilj pro-
daja in s tem doseganje finančnih
učinkov. Nabavljamo in proizvajamo
zaradi prodaje, z izkupičkom pa mo-
ramo med drugim tudi zagotoviti ob-
novitev zaloga za novi proizvodni cik-
lus, in to verjetno po višjih nabavnih
cenah, kot je bila raven cen v času
prodaje.

Iz tega spoznanja je nastala metoda
LIFO (Lastin-First out), po kateri v
proizvodnem procesu porabljene ko-
ličine iz zaloga obračunavamo vedno
po zadnjih nabavnih cenah. Ta meto-
da omogoča, da obračunavamo pora-

Ugotavljanje poslovnih rezultatov v inflacijskih razmerah

1. Naturalni in vrednostni faktorji proizvodnega procesa

V vsakem poslovnem procesu se za
realizacijo kakršnega koli učinka upo-
rabljajo:

- delovna sredstva,
- predmeti dela in
- delo.

Delovna sredstva so opredeljena v
obliki delovnih prostorov, strojev,
delovnih ter merilnih orodij in kon-
čno so delovna sredstva tudi akumu-
lirano znanje in izkušnje drugih. V
nekaterih dejavnostih se v širšem smi-
slu pojavljajo kot delovna sredstva
naravne dobrine, npr. zemlja.

Predmeti dela so tiste naravne ali
proizvedene dobrine, ki jim človek s
svojo organizirano dejavnostjo ob
uporabi delovnih sredstev spreminja
obliko in sestavo, da bi ustvaril novo
dobrobo za drug namen porabe.

Delovna sredstva služijo večkratni
uporabi in torej le postopoma preha-
jajo v nove učinke, predmeti dela pa
se pri proizvodnji posameznega učin-
ka porabijo in torej v večji ali manj-
ši količini naenkrat preidejo v nove
učinke, to je polizdelke, izdelke ali
storitve. Prav tako je pri ustvarjanju
učinka v celoti porabljena potrebna
količina dela in zato tudi v celoti pri-
de v novi učinek. Tu gre seveda za
določeno količino dela (delovnih dni,
ur ali minut), ne pa za delovno silo.

Prehajanja oziroma obrabe ali po-
rabe vseh faktorjev proizvodnega
procesa za realizacijo določenega
učinka pa ne moremo zasledovati ko-
ličinsko. Lahko še govorimo, da smo
npr. za neki uleto porabili toliko kg
tekočega jekla, toliko ur dela in toli-
ko kg livarskega peska. Težko pa bi
bilo predstavljivo, da smo za ta uleto
obrabili za toliko procentov, promi-
lov ali mogoče samo stotink promi-
lov še leseni ali kovinski model, livar-
ski okvir, kaluparski stroj, žerjav, de-
lovno obleko itd.

2. Obračunski sistem

Kot smo že ugotovili, delovno sred-
stvo le postopoma prehaja v novi učin-
ek, predmet dela in določena količi-
na dela pa preide v novi učinek
naenkrat. Tržno realizirana vrednost
novih učinkov predstavlja celotno
vrednost dela, porabljenega v procesu
družbene reprodukcije. V ožjem po-
menu enačimo pojem novo ustvarje-
ne vrednosti s pojmom dohodka. Ve-
likost ugotovljenega dohodka je očit-
no odvisna od vrednotenja porabljen-
ih delovnih sredstev in predmetov
dela. V vsakem poslovnem procesu
prihaja do večjih ali manjših časovnih
zamikov med nabavo in porabo posa-
meznih faktorjev proizvodnega pro-
cesa ter tržno realizacijo v proizvod-
nji doseženih učinkov. Zato je za
enotnost ugotavljanja poslovnih re-
zultatov potrebna družbena regulati-
va v obliki zakonov in drugih pred-
pisov ali v obliki drugače sprejetih
družbenih konvencij.

Celotni družbeno regulirani sistem
ugotavljanja prihodkov in potroškov
z upoštevanjem različnih časovnih za-
mikov imenujemo obračunski sistem.
Osnovna naloga obračunskega siste-
ma je vsekakor čim realneje ugotoviti
uspešnost poslovanja za določeno ob-
dobje, torej čim realneje ugotoviti fi-
nančni rezultat (dohodek, čisti do-
hodek, akumulacija).

Naš obračunski sistem določajo
predvsem naslednji najpomembnejši
zvezni zakoni in predpisi:

bo vedno po tekočih nabavnih cenah, kar ustreza prodaji izdelkov po tekočih prodajnih cenah. S tem je v bilanci uspeha zagotovljena približno enaka raven vrednotenja celotnega prihodka in porabljenih sredstev in s tem realneje izkazan dohodek.

Pri tem pa ostanejo zaloge ovrednotene po prvotnih nabavnih cenah. Da bi lahko realno izkazali premoženje v bilancah stanja, je torej treba zaloge revalorizirati. Rezultat take revalorizacije ni z našo dejavnostjo povečan finančni rezultat, ampak ga je treba obravnavati kot revalorizacijo virov sredstev, ki so namenjena za finansiranje zalog.

Naši predpisi do lanskega leta revalorizacije zalog niso dovoljevali, že dolgo pa je uveljavljena revalorizacija osnovnih sredstev. Medtem ko je pri osnovnih sredstvih letna revalorizacija, se zahteva pri zalogah četrtletna revalorizacija. To pa je precej komplicirano in marsikatera delovna organizacija te revalorizacije ne more zadovoljivo izvajati.

V naši delovni organizaciji predpisov o revalorizaciji sicer nismo pričakovali nepripravljeni. Že prej so poskušali čim realneje izkazovati dohodek in posvečali potrebno skrb za zagotavljanje lastnih virov za financiranje zalog. Z letom 1985 smo uvedli t. i. globalno LIFO metodo z uporabo planskih cen in ugotavljanjem odlikov med planskimi in nabavnimi cenami. S tem sicer zadovoljimo formalnim zahtevam, da bi pa imeli boljši pregled nad tem področjem, zlasti še zaradi vodenja učinkovitejših nabavnih in finančnih politik, bo treba izpolniti informacijski sistem v nabavi, v računovodstvu in v finančni operativni.

Do izkazovanja nedelovnega ali inflacijskega dohodka pa prihaja tudi še zaradi drugih vzrokov. Predvsem bi omenili realno negativne obresti oziroma nerevalorizirane terjatve in obveznosti, nedorečenosti okrog tečajnih razlik, podvajanje dohodka v zbirnih bilancah zaradi obveznosti iz skupnega dohodka in obveznosti iz dohodka za prispevek delovnim skupnostim itd.

Visoka inflacija nam podre jasne predstave o dohodku in poslovnem izidu. Če tudi poskušamo z različnimi računovodskimi popravki izkazovanje posameznih ekonomskih kategorij čim bolj realno izkazati, pa je to še vedno samo več ali manj uspešna začasna rešitev. V programu dolgoročne ekonomske stabilizacije so sicer nakazane rešitve trajnejšega značaja, vprašanje pa je, kdaj bomo do teh rešitev prišli. Zato si moramo v tem prehodnem obdobju še naprej prizadevati, da bomo poleg formalnih zahtev ob ugotavljanju poslovnih rezultatov upoštevali tudi ekonomske zakonitosti. Predvsem je treba pred delitvijo dohodka zagotoviti sredstva za enostavno reprodukcijo, kajti v nasprotnem primeru je pričakovati težave v naslednjem proizvodnem ciklusu v obliki zmanjšanja likvidnosti, povečanja stroškov za obresti, zmanjšanja realnega dohodka in s tem osebnih dohodkov, kar pa pomeni potem manjšo motiviranost in manjšo proizvodnjo.

Maks Pešl

Literatura

Zakon o celotnem prihodu in dohodku.

Jože Mali, Še o revalorizaciji zalog, IKS 12/1985.

Dr. Dane Melave, Računovodstvo za ekonomiste in organizatorje.

Še enkrat bi rad poudaril, da smo bili pri vsem, kar smo naredili, deležni podpore delavcev in vodstva železarne. To pa dokazuje, da so bile akcije resnično potrebne.

V letu 1986 bomo prek delegatov in samoupravnih organov krajevnih skupnosti sodelovali s stanovanjsko in komunalno skupnostjo ter strokovnimi službami predvsem pri načrtovanju programa stanovanjske gradnje na območju KS Trg-Ravne. Aktivno bomo sodelovali tudi v razpravah o zazidalnem načrtu mestnega jedra in obvoznice Ravne —Kotlje—Slovenj Gradec ter predstavitvi avtobusne postaje in rešitvi križišča pred železarno. To so naloge splošnega pomena.

Naše kratkoročne naloge so: gradnja semaforiziranega križišča pred vhodom v železarno, razširitev mosta na Meži, preplastičev ceste v Partizanski ulici od Doma upokojeencev do Trga svobode ter ceste od Trga v Malgajevi do Kino dvorane. Radi bi uredili tudi cesto Cesnik—Blatnik, cesto na Koroškem Selovcu in odvod meteornih vod. Na Partizanski 7 je treba preurediti zgradbo za male obrti, v Partizanski 22 pa zgraditi nadomestni stanovanjsko poslovni objekt. Uredili bomo tudi nekaj zelenic. Potrebna je tudi etapna regulacija Suhe od letnega kopaljšča do izliva v Mežo.

Ob tej priložnosti bi rad spomnil krajanke, da naj bo naš odnos do skupnih objektov tak, da jih bomo lahko dolgo uporabljali.

Predlogov je še več. Seveda pa je njihova realizacija, kot je na koncu še dodal predsednik skupščine KS Milan Butolen, odvisna od možnosti, ki pa so večkrat manjše od želja.

KS KOTLJE

Letošnji program dejavnosti te KS je enak lanskemu, saj so tudi Kotlje med tistimi skupnostmi, ki svojega plana niso uspele realizirati. Glede na to, da število prebivalcev v KS iz leta v leto raste, so tudi potrebe in želje postale močnejše.

Za gradnjo nove trgovine so letos že v izdelavi načrti in videji, da se bo nekaj le premaknilo. Za pokopališče je treba določiti novo lokacijo ali pa sedanjega razširiti.

V programu je ostalo tudi asfaltiranje ceste Kotlje—Slovenj Gradec, komunalna ureditev in napeljava telefonov na Brdinje, napeljava razsvetljave v naselju ter vključitev kulturnega doma na centralni toplovod. Letos pa bi radi zgradili tudi peš pot iz Kotelj do Raven.

Cepav imajo Hotuljci največ problemov z denarjem, upajo, da bodo letos realizirali vsaj polovico zastavljenih nalog. (Podatke je dal tajnik KS Kotlje Ernest Blatnik).

KS ŠENTANEL

Sredstva, ki so jih zbrali s samoprispevkom v tej KS, so skromna, saj šteje Šentanel malo prebivalcev. Od vseh jih je zaposlenih le 53. Kljub temu pa so plan skoraj vsako leto sproti realizirali, kar ne bi bilo možno, če kmetje ne bi sami pomagali z udarniškim delom in lesom.

Lansko leto so Šentanelci uspeli dokončati avtobusno postajališče in zgraditi pokopališče, kjer jim je pomagala samoupravna komunalna interesna skupnost. Uredili so tudi parkirišče v vasi, čeprav to ni bilo v načrtu.

Želje so bile izpolnjene. S tem pa ni rečeno, da jih za leto 1986 ni nič ostalo. Glavna naloga v letošnjem letu bo gradnja telefonskega omrežja v zaselku Jamnica. Dela bo prevzelo Gozdno gospodarstvo Ravne, pomagala pa jim bo SKCIS. Če bodo sredstva dopuščala, bodo 20% od zbranih sredstev namenili za komunalno ureditev kraja.

V okviru turističnega društva planirajo v KS tudi gradnjo rekreacijskega centra.

(Podatke je dal tajnik KS Peter Plevnik).

KS JAVORNIK-ŠANCE

»Posebej se v naši KS res ne moremo pohvaliti, če pa upoštevamo objektivne možnosti, naša delovna učinkovitost le ni tako slaba. Še vedno imamo veliko problemov s komunalno neurejenostjo naselja, odlagališčem odpadkov, garažami, parkirišči, razsvetljavo in še bi lahko našteval. Zaradi naseljevanja mladih družin šola prostorsko ne ustreza več,« je povedal predsednik skupščine Milan Zafošnik.

Cepav na Javorniku in Šancah s predlogom nalog za leto 1985 niso pretiravali, so uspeli realizirati le nekatere:

— Uredili so razsvetljavo na vzhodnem delu Javornika.

— Začeli so z gradnjo telefonskega omrežja na Šancah, ki bo končana predvidoma do 30. aprila 1986. Hkrati bo mogoče priključiti tudi nove naročnike na Javorniku.

Krajanji pričakujejo, da bodo v naslednjem obdobju dobili avtobusno postajališče na hotuljski cesti in da bo rešena problematika trgovine.

Na Javorniku bo zgrajen blok s 100 stanovanji, zahtevajo pa, da se izdela nov zazidalni načrt za naselje Javornik II. Znano je namreč, da prejšnji ni bil sprejet.

S samoupravnim življenjem je podobno kot v preteklih letih. »Sami nismo mogli premagati formalizmov in nerazumevanja specifičnih problemov Javornika in Šanc v skupščini, zato je pojmala tudi volja in zagnanost delegatov.

Na koncu naj opozorim še na dve nalogi: začeto je treba dokončati in hkrati utrjevati hišno samoupravo,« je svoje razmišljanje sklenil Milan Zafošnik.

KS DOBJA VAS

»Letos moramo v KS urediti preskrbo s pitno vodo, odvod meteornih vod, otroško igrišče v zgornjem delu naselja in asfaltirati cesto skozi Janeče. Ker v letu 1985 nismo uspeli realizirati vseh nalog, jih bomo vsaj polovico poskušali letos. Od celotnega programa smo lani uspeli le asfaltirati zaključek peš poti in postaviti drogove za zastave na Janečah,« je povedal predsednik skupščine KS Alfonz Polajner.

Najpomembnejša naloga v letu 1986 pa bo tudi za KS Dobja vas

Po Mežiški dolini

KS LEŠE

Komunalna ureditev zahodnega dela kraja, razširitev telefonskega omrežja in asfaltiranje igrišča pri osnovni šoli so stvari, ki si jih prebivalci te krajevnih skupnosti že nekaj časa želijo. Zato so tudi glasovali za krajevni samoprispevek, saj so bile v programu za leto 1985 tudi te zadeve. Sredstva so torej bila, opravljenega pa kljub temu ni bilo nič.

Krajanji se zavedajo problemov, ki bi jih morali rešiti, vprašanje pa je, ali bodo za samoprispevek še kdaj glasovali.

Iz teh razlogov se je KS odločila, da bo na prvi sestanek v januarju povabila tudi predstavnika SKCIS in Komunalnega podjetja, kjer se bodo dogovorili, katere so tiste naloge, ki morajo biti v tem letu končane. Program ostaja seveda isti. 22. julija, ko praznujejo Lešani tudi svoj krajevni praznik, so imenovali Pavleta Zaucerja —Matjaža za častnega občana.

KS Leše že nekaj let sodeluje na športnem in kulturnem področju s KS Leše na Gorenjskem. (Podatke je dal tajnik KS Rudi Mlinar).

KS TRG-RAVNE

»Kljub mnogim problemom smo v KS Trg-Ravne v prete-

klem obdobju uredili več zadev, kar pa nam ne bi uspelo brez pomoči širše družbene skupnosti. Še posebej se zahvaljujemo kolektivu Železarne Ravne.

Tako smo v KS uredili javno razsvetljavo in sanirali gornje prostore magistrata. Popravili in obnovili smo letno kopaljšče za kopalno sezono 1985 ter ga predali v upravljanje društvu upokojeencev. Letni bazen je v tej kopalni sezoni obiskalo kar 15.400 kopalcev. Predlagamo, da se kopaljšče prenese v upravljanje tozda Družbeni standard, saj bi tako lahko le-ta reševal problematiko bazena v okviru svoje dejavnosti v splošno zadovoljstvo vseh, ki ga uporabljajo.

Izvedena je bila izgradnja telefonske mreže na Dobrijah, Tolstem vrhu in Koroškem Selovcu. Telefone je dobilo 55 krajanov. Pri tem so sodelovali železarna, Samoupravna komunalna interesna skupnost, Komunalno podjetje Prevalje in republiška cestna skupnost, največ pa seveda krajanji sami.

Trg Svobode je po tridesetih letih dobil novo asfaltno prevleko. Pred glavnim vhodom v železarno smo uredili avtobusno postajališče, katerega investitor je bila železarna.

Na Dobrijah je bil obnovljen most na Meži, saj smo se že bali, da krajanji ne bodo mogli več čez reko.

ZDRAVJE

POMEN ŠOLSKEGA ZDRAVNIKA PRI ODKRIVANJU SLABIH DRŽ

Skrb za zdravje je ena najpomembnejših nalog sodobne družbe. Človek si je že od nekdaj skušal zavarovati to dobro, ohranjal jo je po svojih zmognostih in znanju.

Danes imamo dobro organizirano zdravstveno službo, ki jo delimo na preventivno in kurativno. Vedno večji pomen dobiva preventiva, še posebej pri otrocih in šolski mladini. Mlad organizem je namreč v fazi hitrega razvoja najbolj občutljiv na negativne vplive okolja, zato je sistematični pregled šolskih otrok pomembna dejavnost zdravstvenega varstva.

S sistematskimi pregledi spremljamo zdravstveno stanje učenčev. To so periodični pregledi zdravih šolarjev, ki se po zakonu opravljajo pred vstopom v šolo, v prvih, tretjih, petih in sedmih razredih osnovnih šol in v prvih in tretjih letnikih srednjih šol.

V letu 1985 smo v šolskem dispanzerju Ravne sistematsko pregledali 1490 osnovnošolcev. Ugotavljali smo telesno težo in višino, telesni razvoj, prehranjenost, držo telesa, deformacije okostja, vid, sluh, stanje zob, stanje dihal, srca in ožilja, spolni razvoj in izvršili laboratorijske preiskave krvi, blata in urina. Posebno pomemben del sistematskega pregleda je ugotavljanje otrokove držbe, saj je bilo v šolskem letu 1983/84 v SR Sloveniji kar 22 % šolarjev s slabo telesno držo, 6 % z deformacijo hrbtenice, 10 % z deformacijo prsnega koša in 19,54 % s ploskimi stopali.

Drža telesa je dinamičen proces, odvisen od pozicije sklepov, ki jih kontrolirajo skeletne mišice in centralni živčni sistem. Videz drže je odvisen tudi od konstitucionalnega tipa osebe. Drža telesa izraža tudi duševno stanje telesa — je torej pokazatelj osebnosti.

Slaba drža predstavlja vse nepravilnosti v položaju in obliki hrbtenice, ramen in spodnjih okončin, ki niso posledica okvare na kostnem sistemu, ampak so posledica nepravilne in nezadostne funkcije mišic in se lahko hoteno popolnoma korigira. Slaba drža, ki je samo funkcionalna, pa lahko preide v strukturno deformacijo hrbtenice.

Največ deformacij hrbtenice nastane v obdobju hitre rasti, v

dobi pubertete. Nezdravljene preidejo v fiksirane deformacije, ki povzročajo hude težave in invalidnosti. Ravno v teh primerih se pokaže pomembnost šolskih sistematskih pregledov in njih vloga, kajti z zgodnjim odkrivanjem deformacij je možnost terapije večja, večji je izbor terapevtskih sredstev in boljši je uspeh zdravljenja.

Vzroki za slabo držo in deformacije so številni. Napake drže nastanejo zlasti v obdobju hitre rasti in emocionalne negotovosti, pogosteje pri slabo hranjenih otrocih in med neko kronično infekcijo. Temu se pridružijo še negativni faktorji šolskega okolja: dolgo sedenje, bližinsko delo, neprimerno šolsko pohištvo, nepravilna osvetlitev delovnega mesta, premalo ur telesne vzgoje, prekratki odmori in pretežka šolska torba (ta naj ne bi preselila 10 % otrokove lastne teže!).

Največ slabih drž in deformacij hrbtenice je v 5. in 7. razre-

dih osnovne šole, ploskih stopal pa v nižjih razredih.

Pri preprečevanju slabih drž in ploskih stopal je potrebno sodelovanje šolskega zdravnika, učitelja telesne vzgoje in fizioterapevta (na fizioterapiji se izvaja popravljalna oz. korektivna gimnastika). V okviru zdravstvene vzgoje bi bilo treba že od male šole dalje gojiti preventivno dejavnost, ki bi morala biti zelo široko zasnovana, zajeti bi morala starše, otroke in vzgojitelje oz. pedagoge. Vsaka ura telesne vzgoje naj bi se začela z vajami za telesno držo, odmori naj bi bili porabljeni za rekreacijo, rekreativni odmor naj bi trajal pol ure. Vsako šolsko uro naj bi se izvajale minute za zdravje, ki naj bi bile namenjene zračenju prostora in opravljanju razgibalnih in dihalnih vaj.

Iz sestavka lahko zaključimo, da je treba razviti zavest o dobri držbi pri vsakem posamezniku, pa ne ravno zaradi estetskega videza, temveč tudi zaradi zdravja. Pravilna telesna drža pomeni namreč najbolj racionalno obremenitev lokomotorne aparata, preprečevanje teh okvar pa je dolgoročna investicija v zdravje in delovno sposobnost posameznika.

Šolski dispanzer Ravne

KULTURA

ASOCIACIJE NA RAZMIŠLJANJA OB DELIH MIROSLAVA PRODNIKA

Razstavo Miroslava Prodnika, študenta Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, razumem kot poskus postavitev nečesa novega, vsaj za tukajšnje področje, deloma pa tudi kot združitev več medijev — likovnosti, glasbe in lirike.

Prvi del razstave je zgolj dokazovanje gledalcu, da kipar razume klasično oblikovanje forme in prikaz tipičnega dela na akademiji, ki je deloma eksperimentalno. Razkošje raznih tehnik pa je za gledalca, zlasti mladega, tudi vzgojnega značaja.

Druga soba me je nehote spomnila na roman Richarda Bacha Jonatan Livingston Galeb, ki govori o potrebnosti neprestane vaje, gibanja, učenja, ki končno privede do mojstrstva, drugačnega dožemanja okolice, življenja in veselja nasploh.

Temačno vzdrušje je potencirano z razsvetljavo sveč in oddaljeno turobno glasbo Krzysztofa Pendereckega na religiozne teme. V bistvu govori o nižavah, temi in hladu, v katerem je nekdo, ki dejstev življenja vrednega človeka ni pripravljen sprejeti, niti za to kaj narediti. Govori pa tudi o možnem dvigu do višin, do samozavedanja in tudi popolnosti; tako, da je smiselna oblika človek — ptič.

Ne mislim na premagovanje naravnih zakonov (človek pač ne more poleteti), ampak na duhovne vrednote, ki fizičnost presega. Spirala, v kateri se skrajno stilizirane figure dvigajo, je smiselna, saj predstavlja zelo logič-

Gornja (peta figura) ne potrebuje več dodatne svetlobe, saj je dojela bistvo, si nabrala dovolj izkušenj — skratka človekov duh je poletel. Osrednja soba je torej bila primer konceptualne likovne umetnosti, kjer ideja prevladuje nad obliko in je forma postranskega pomena.

V zadnji, največji sobi so bile predvsem slike. Lepo je videti logično razvojno pot v izrazu in likovni izvedbi. Od preprostih neizčiščenih poskusov vse do skrajno poenostavljenih slik, ki ne dajejo več povoda za razmišljanje in asociacije o figurativnem. Nenadoma ne vidimo več žil, tkiv ampak zgolj črtno, belino in zlatost. V bistvu so vse slike variante ene teme. Avtor ureja različne kompozicije. Stalno je prisoten zlat trikotnik in bele linije, ki ga prebadajo, seka ali potekajo za njim.

Te zadnje stopnje imam za zaključena likovna dela, ki so dosledno in smiselno izpeljana v abstraktno likovno govorico — torej govorico likovnih prvin — črte, ploskve, barve, volumna in prostora.

To so izrazito brezbarvne slike. Belina je ena skrajnost, črna druga in nekje v sredini je zlatost, ki nadomešča barve.

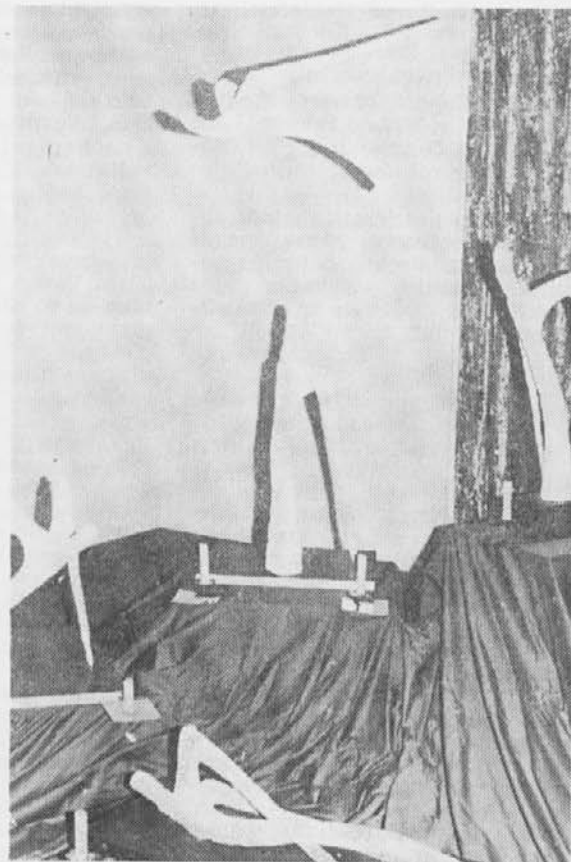
Zaradi temnosti so seveda možna razmišljanja o Prodnikovem (ali obče človeškem) pesimizmu, zdi pa se mi, da so bolj iskanje ustreznega likovnega izraza.

Resda zlata »barva« pomeni tudi razum in črna temo, strah in grozo (celo smrt), vendar sta tudi idealna »barvna« kombinacija.

Lahko tudi razmišljam o trikotniku, ki je geometrijska oblika, ki ne izgubi svojega značaja (trikotnosti) z gibanjem v prostoru (krog se spremeni v elipso), vendar je prisotna tudi misel o božjem (božje oko je vrisano v trikotnik).

Forme vive v tem prostoru oblikujejo okroglasta telesa, ki se z nekaterimi oblikami dvigujejo

Miroslav Prodnik,
Spirala

Nada Žunec

evidentiranje delegatov za volitve. Kljub temu, da referendum za samoprispevek ni uspel, si bodo prizadevali tudi za gradnjo trgovine in postavitev kabelske televizije, kar pa je odvisno predvsem od števila naročnikov. Jasno namreč je, da če bo prijavljenih premalo naročnikov, bodo morali ta projekt opustiti, res pa je, da so sredstva za njegovo izvedbo precej visoka.

kvišku. Uporabljeni so odpadni in uporabni materiali. Normalno, da so kipi spet zlatenkasto in črno obarvani.

Vsekakor je bila razstava nenavadna (čeprav bolj za nepozna-

valce), in že zato dobrodošla. Da želim (želimo) mlademu Miroslavu srečno nadaljnjo pot, pa tako ni potrebno govoriti.

Benjamin Kumprej,
akad. slikar

SLIKARSKA KOLONIJA RAVNE '85

Sožitje profesionalnih, šolanih slikarjev in ljubiteljev, ki se z likovnostjo ukvarjajo priložnostno, je vprašljivo. Profesionalci so v določeni prednosti, saj obvladujejo materiale in likovno teorijo, česar za amaterje praviloma ne moremo trditi.

Osnoven pogoj za vsako umetnost (tako ljubiteljsko, ljudsko, naivno ali profesionalno) je zadostna kvalitetna raven. Katerokoli delo, ki te ne doseže, lahko imenujemo diletantsko.

Določanje kvalitete je zlasti pri ljubiteljski umetnosti zamotano. Gledalcu se zdi prav preprosta nerodnost tega slikarstva posebna privlačnost. Bistveno je, da ločimo, ali ta nerodnost izvira iz posebnega dojemanja sveta ali pa je zgolj »mikavna« posledica neznanja.

Primerjava z otroško ustvarjalnostjo ni ustrezna že iz bioloških vzrokov. Otroška ustvarjalnost je zgolj sposobnost likovnega predstavljanja, ne pa umetniška kreacija, in je podvržena stopnji naravnega razvoja.

Ljubiteljska umetnost je torej vrednotena z umetniškimi kriteriji, ker biološki vzroki odpadejo.

Srečanja slikarjev imajo zato tudi izobraževalni in vzgojni značaj. Zlasti pridejo do izraza občeloveška nagnjenja po druženju sorodnih duš, izmenjava mnenj in vedenj, znanj in izkušenj. S svojo prisotnostjo v nekem kraju slikarji popestrijo vsakdanji utrip, četudi še tako neznan. Ze zato štejem slikarske kolonije za pomembne kulturne akcije.

Udeleženci lanske slikarske kolonije na Ravnah so bili:

Nives Palmić, Marjeta Godler, Rudi Skočir, Matevž Šumah, Leon Zakrajšek, Dragoljub Bjedov, Božidar Plazinić in Danica Bem-Gala.

Predstavnica izrazito mlade slikarske generacije Nives Palmić je slikarka širokih potez in velikih formatov. Slikarka brez predsodkov. Dela so izrazito slikarska, četudi barvo včasih zamejujejo črte, ki pa so zgolj nekakšen skelet.

Železarski motivi so ji blizu in ustrezajo njenemu načinu slikanja. Intenzivnejše barve in blagi kontrasti kažejo na ustvarjalko liričnih razpoloženj.

Širšemu krogu takšen način dela ne ustreza, saj se je treba kar preveč potruditi z razpoznavanjem motiva. Znano je, da je presojanje del po motivu napačno, vendar je večini ta način še vedno osnoven in tudi podlaga za določanje kvalitete likovnega dela.

Poenostavljeni stroji in druge oblike, osebno interpretirane barve in razmerja med njimi, zgolj nakazan prostor so glavne značilnosti slikarkinih del. V bistvu slika povsem figurativno, vendar sproščeno in neobremenjena z

motivom. Takšno mora slikanje tudi biti, če hočemo, da pridejo do izraza razmerja med likovnimi prvimi in njihovo sožitje.

Marjeta Godler prav tako spada med zelo mlade ustvarjalce, saj je akademijo končala l. 1984. V risbi se ukvarja predvsem s ton-skimi odnosi in relacijami med oblikami. Vse elemente izrazito poenostavlja in jim poskuša dati idealno likovno obliko. V končni fazi so njene slike že povsem abstraktne in jih lahko uvrščamo med tako imenovano novo podobo kot zadnje aktualno gibanje v slovenskem slikarstvu. Na izhodiščni motiv spominjajo le še barve in smeri gibanja.

Rudi Skočir se je predstavil z vrsto ženskih aktov. V risbah in slikah so stalno prisotni grafizmi, pisava, ki pojasnjuje motiv, tehniko, materiale, kompozicijo, format. Pomenijo pa predvsem likovno izrazito sredstvo. Umetnika zanimajo zlasti razmerja med barvami. Uporablja zelo skromno paletno barv. Motiv (ženski akt, prostor) je skrajno poenostavljen, celo abstrahiran. Odnosi med barvami so blagi, čeprav kontrastni. Kompozicija je skoraj vedno popolnoma simetrična. Prevladuje črna, iz katere izstopajo belkaste ženske postave. Atributi ženskosti so geometrizirani, kot tudi prostor, v katerem se gibljejo ali nahajajo figure.

Skočirjeve risbe so izrazito slikarske. Prisotne so velike temne ploskve in telesa ženske, ki so z njimi spojena. Skočir je mojster risbe, ki jo obvladuje z renesančno natančnostjo.

Matevž Šumah, upokojeni kovač iz ravenske železarnice, je tudi zelo delaven član Društva koroških likovnikov. Ukvarja se zgolj z risbo; pravi, da barv ne loči dovolj dobro. V svojih delih ohranja stare kašče, gospodarska poslopja, motive iz železarnice.

Njegove risbe so tonsko lepo izenačene, perspektiva je zadovoljiva. Važno vlogo igra svetloba, tako da so njegovi motivi izrazito prostorski in oblike krepko postavljene v format.

Leona Zakrajška je impresionirala ljudska umetnost, preprosta v izrazu in globoka v miselnosti. Znamenja križev nad vrati in na njih so postala na njegovih slikah grafični element. Nekatera dela so povsem realistična. Z odmišljanjem nebitnega pa so druga postala celostna likovna kreacija, nekatera so celo čisto abstraktna, saj je izhodiščni motiv povsem odstranjen. Je mojster malih formatov.

Dragoljub Bjedov-Beg je izrazil nadrealist, ki pa v določenih pristopih spominja na Milića od Mačve. Leteči predmeti, nenavadne barvne kombinacije, neskončen prostor, grajen na svetlotemnem in hladno-toplem kontrastu in popolnoma realistično odslukane posamezne partije oblik

gledalca pritegnejo k natančnejši členitvi slike.

Eden od obiskovalcev je pripomnil, da se mu slike Bjedova zdijo kot eksplozija narave in se s tem precej približal resnici.

Če bi poskušal nadrealizem enostavno razložiti, bi dejal, da slika predmete in dogajanja iz okolja v nenaravnih situacijah in nenavadni povezavi.

Božidar Plazinić se je zelo samozavestno ukvarjal s problemi združevanja slikarstva in kiparstva. Slike — kipi so izrazito konceptualne, uporabljeni materiali pa vsi izhajajo iz tovarne. Barv je torej malo, prevladuje črna. Je pa res, da zato male barvne površine kar zasijejo. Svinčniki na sliki se spremenijo v jeklene profile na tleh, ki pa se oblikujejo v nekakšne čopiče.

Danica Bem-Gala ustvarja že do 40 let. Je prava ekspresionistka, saj upodablja povsem neodvisno od motiva in barv. Slika predvsem naravo v izrazito kom-

plementarnih (nasprotnih v barvnem krogu) barvnih odnosih. Njene kompozicije so v glavnem simetrične. Pogosto se pojavlja razmerje zelene in rdečkastih barv, skratka — odnosi med komplementarnimi barvami.

Tako se je uspešno iztekla še ena slikarska kolonija na Ravnah. Odlikovalo jo je izredno sožitje udeležencev. Starostne razlike so ta razmerja oplemenitile.

Ravenska kolonija je v vseh pogledih izredna in v vsakem smislu jo je treba podpirati, kakor tudi ljudi, ki se pri organizaciji še posebej angažirajo. Zlasti pa velja nadaljevati lansko izkušnjo z videom. Tak način dokumentacije je širšemu okolju najbližji in najbolj razumljiv. Seveda pa je treba posneto gradivo selekcionirati in ga prirediti tako, da bo primerno za otvoreitev.

Benjamin Kumprej,
akad. slikar

KULTURNA KRONIKA

19. 12. 1985 so člani KUD Bratstvo za pripadnike JLA v Dravogradu priredili celovečerni program. Nastopile so tri sekcije društva: literarna, dramska in folklorna. Na prireditvi je nastopila tudi skupina COŠ Koroški Jeklarji, članica društva Bratstvo.

21. 12. 1985 so člani literarne in folklorne sekcije KUD Bratstvo izvedli priložnostni kulturno-zabavni program na karavli Sonjak, 22. 12. pa so z istim programom nastopili na karavli Holmec.

22. 12. 1985 je bila v OŠ na Lešah krstna predstava igre Sneženi mož in snežena žena v režiji Rudija Mlinarja.

25. 12. 1985 je bil v OŠ na Lešah prvi samostojni koncert mladinskega pevskega zbora pod naslovom »Lepa pesem srca razvedri«.

9. 1. 1986 je bila na Ravnah prva predstava filmskega abonmaja. Na sporedu je bil slovenski film Butnskala.

16. 1. 1986 je bil v okviru filmskega abonmaja na Ravnah ameriški film Beg v zmago.

Dragoljub Bjedov, Stari železar, olje

Razstava v študijski knjižnici

17. 1. 1986 ob 11. uri je bila v kinodvorani na Prevaljah predstava Lutkovnega gledališča iz Ljubljane Kaj mora sova opraviti pozimi.

17. 1. 1986 ob 16. uri je bila ista predstava v Narodnem domu v Mežici, 18. 1. 1986 pa v Titovem domu na Ravnah.

19. 1. 1986 se je v Narodnem domu v Mežici s plesi in pesmimi Jugoslavije predstavila folklorna skupina Koleda iz Titovega Velenja. Prireditelj je bila v okviru zimskega turističnega tedna v Mežici.

V okviru turističnega tedna so bile v Narodnem domu v Mežici še naslednje predstave:

21. 1. 1986 je bila kulturno-zabavna prireditev Za staro in mlado.

22. 1. 1986 je Delavsko-prosvetno društvo Svoboda Prevalje —

Mežica predstavilo igro Goljevščkove Pod Prešernovo glavo.

23. 1. 1986 je bilo srečanje lutkovnih skupin občine z naslovom Dan lutkarjev.

24. 1. 1986 je bilo srečanje vokalno-instrumentalnih skupin in kantavtorjev z naslovom Koroški rom-pom-pom.

26. 1. 1986 je bila prireditev Zimski večer ob krušni peči. Srečali so se ljudski godci in pevci.

25. 1. 1986 je bilo na Uršlji gori kulturno srečanje, kjer so sodelovali Moški pevski zbor Vres, harmonikarji KUD Prežihov Voranc, Mitja Šipek in Lizika Kacel.

V februarju pripravlja Zveza kulturnih organizacij Ravne otvoritev Vorančevih dnevov '86, območno srečanje lutkarjev severovzhodne Slovenije in gostovanje zamejske gledališke skupine.

N. Ž.

Stroji in deli — Blaž Mlakar
Težki strojni deli — Herman Čepelnik

TRO — Franjo Klarič
Orodjarna — Renato Haber
Računovodstvo — Silva Šteharnek.

Po prireditvi smo nadaljevali s plesom, na katerem je igral ansambel Fantje treh dolin.

V tozdu Družbeni standard menimo, da smo s to prireditvijo dosegli zastavljeni cilji privabiti čim več naših delavcev in njihovih svojcev ter drugih prebivalcev Raven in okolice in jim bežno predstaviti naše delo na področju rekreacije, istočasno pa do sledno prikazati organiziranost te dejavnosti.

Z obiskom na predstavi smo bili zadovoljni. Prepričani smo, da so bili tudi gledalci zadovoljni in da se bodo na naslednji takšni prireditvi zbrali v še večjem številu.

Boris Fabijan,
organizator rekreacije

ŠPORTNO-REKREATIVNA DEJAVNOST TOZDA VALJARNA V LETU 1985

V Valjarni je v letu 1985 potekala športno-rekreativna dejavnost po programu med oddelki, in to: veslalom, sankanje, šah, namizni tenis, trimsko plavanje, tekmovalno plavanje, streljanje, trimski pohod, delovna akcija, obrambni dan, odbojka, nogomet in kegljanje. Tekmovali smo za prehodni pokal, zato smo postavili sistem točkovanja, ki daje poudarek množičnosti in manj tekmovalnemu uspehu.

Program smo izvedli 100 odst., za kar se moramo zahvaliti nekaterim športnim entuziastom, ki so žrtvovali veliko svojega prostega časa. Vseh internih dejavnosti v tozdu je bilo 62 ali vsak šesti dan v letu ena športno rekreativna dejavnost. Prehodni pokal je osvojila delavnica s 45 točkami. Zmagala je v smučanju, sankanju in odbojki. Sledi srednja progga + priprava dela 44 točk — zmaga: namizni tenis, šah, plavanje in kegljanje; adjuštaža + termična obdelava 25 točk — zmaga: streljanje, in težka progga + čistilnica 23 točk — zmaga: nogomet. Za vsako zmago v posamezni panogi je oddelek prejel prehodni pokal, prvi trije posamezniki v panogi pa praktično darilo.

Udeležili smo se vseh tekmovalij v DO, in to: sankanja, smučanja, rokmeta, nogometa, košarke, kegljanja, plavanja, streljanja, šaha, odbojke, namiznega tenisa, rekreativne dejavnosti ob prazniku dela na Ivarčkem jezeru in vseh pohodov. Sodelovali smo v 26 aktivnostih, ki jih je orga-

niziral tozda Družbeni standard. Skupno število udeležencev iz tozda Valjarna pa je 303.

Od tekmovalij, ki jih je razpisala ZTKO Ravne na Koroškem, smo se udeležili naslednjih: sankanja, trimske lige — kegljanje, borbeno kegljanje, streljanje, atletika — poulični tek, pohoda okoli Uršlje gore in najo, trimskega plavanja in kegljanja dvojic. Sodelovalo je 100 delavcev.

Udeleževali smo se tudi tekmovalij z drugimi klubi in delovnimi organizacijami, in to: mali nogomet (turnirji v Mežici, Mariboru in Kotljah), rokomet z RK Fužinar in tradicionalni turnir ob dnevu republike. V teh aktivnostih je sodelovalo 56 sodelavcev valjarne.

V letu 1985 smo se udeležili 102 športno-rekreativnih akcij s 1250 udeleženci ali vsak zaposleni povprečno trikrat.

Tomo Šater

KEGLJANJE ZA DAN JLA

Na kegljišču v Družbenem domu na Prevaljah je bil tradicionalni četverboj kegljaških ekip v borbenih igrah.

Tokrat je prehodni pokal osvojila ekipa TRO, 2. OO ZSMS Prevalje in 3. Carina. Žal se ekipa rezervnih vojaških starešin tekmovalja ni udeležila. Tekmovalje je bilo že petič po vrsti. Dosedanji zmagovalci: l. 1980 Carina, mladina je bila prva l. 1981-82, l. 1983 zopet Carina. Žal je v letu 1984 tekmovalje odpadlo.

Podeljene so bile tudi kolajne za prva tri mesta posamezno: Ivan Laznik, TRO, srebrno Dokl, zlato T. Banko, oba Carina.

Adolf Čepelnik

ATLETIKA

Začenja se zimski del atletske tekmovalne sezone. Kljub temu, da ji zaradi neugodnih pogojev ne posvečamo posebne pozornosti, so naši atleti nastopili na treh tekmovaljih in dosegli odlične uvrstitve.

Na republičkih mitingih, ki sta bila v Ljubljani in Celju, je državna prva-kinja Lihtenegerjeva zasedla 1. mesto v skoku v višino, Nataša Buhvald je bila 2. na 60 m z ovirami s časom 9,5, Blagotinšek in Pungartnik pa sta v teku na 60 m zasedla 3. in 4. mesto.

Odlično so se izkazali tudi tekači, ki so nastopili na krosu v Celovcu. Irena Šmid je zmagala pri mladinkah na 2500 m z absolutno najboljšim časom, Pušnik je bil 2. pri mladincih na 3200 m, Cigler pa 3. pri starejših na 6000 m.

Mitja Kadiš

Rekreacija in šport

ZAKLJUČNA PRIREDITEV 1985

27. 12. 1985 smo delavci tozda Družbeni standard organizirali in izvedli v tekmovalni dvorani na Ravnah prireditev z rekreativno zabavnim programom. Namen prireditve je bil podeliti priznanja najboljšim tozdom in delovnim skupnostim, kakor tudi najbolj prizadevnim animatorjem rekreacije. Ocenjevanje smo opravili na podlagi mesečnih poročil, ki smo jih dobivali od animatorjev.

V programu prireditve so sodelovali otroci VVZ Solzice pod vodstvom Darinke Ban, narodnozabavni ansambel Fantje treh dolin pod vodstvom Konrada Dolerja, plesna skupina TVD Partizan pod vodstvom Maje Marin, tekmovalni ekipi tozda Industrijski noži in tozda SGV pod vodstvom rekreatorjev železarne ter ekipi za vlečenje vrvi iz železarn Je-

senice in Ravne. Ves program je vodil in povezoval Tomo Banko, pomagali pa so mu Franc Golob, Pavel Štekl in Boris Fabijan.

Za tekmovalni program smo pripravili zabavno štafeto in odbojko, v kateri je sodelovala vsa 10-članska ekipa. Finalista smo dobili po izločilnem tekmovalju, ki je potekalo novembra in decembra, sodelovalo pa je 10 ekip, in sicer: ETS, SGV, Komerciala, Gospodarjenje, Industrijski noži, Družbeni standard, Stroji in deli in Težki strojni deli.

Priznanja so dobili naslednji tozdi oziroma delovne skupnosti in njihovi animatorji:

Valjarna — Tomo Šater
ETS — Adi Peter
Industrijski noži — Adolf Petrič
Jeklarna — Oto Hafner
Komerciala — Tomo Banko

V Dobji vasi se kali mladi rod skakalcev

Če ni vlečnice

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI ZA LETO 1985

21. februarja bodo razglasili najboljše športnike občine Ravne. Strojovski svet za vrhunski šport pri ZTKO Ravne je izbral naslednje: Aleksander Ambrož in Darja Kop, plavalca Fužinarja, in odbojkarje Fužinarja.

Aleksander Ambrož je bil lani državni prvak na 100 in 200 m hrbtno in 200 m mešano; je stalni državni reprezentant.

Darja Kop je bila državna prvakinja na 100 m hrbtno, 200 m mešano in v štafeti 4 x 100 m mešano.

Odbojkarji Fužinarja že vrsto let uspešno nastopajo v 2. zvezni ligi, v sezoni 1984/85 pa so bili v tej ligi drugi.

Priznanja bodo prejeli še: namiznoteniški igralec Darko Jamšek, alpski smučarji Dušan Zagar, Pavli Čebulj in Katjuša Pušnik, plavalka Dijana Simonović in lanska državna prvakinja v skoku v višino Darja Lihetneger.

PLAVANJE

Na predtekmovanju za ekipno državno prvenstvo je Fužinar zmagal na predtekmovanju v Mariboru z rekordnimi 38.634 točkami. Ambrož in Kopova sta zmagala po trikrat, enkrat pa Simonovičeva in Pesjak. Čeprav so ta rezultat v finalu 28. in 29. 12. 1985 v Celju še izboljšali (dosegli so 40.270 točk), pa so osvojili 5. mesto v državi. Za Fužinarjev uspeh so zaslužni od trenerja Simonoviča in razen najboljših plavalcev še Erika Sovinc, Boris Pesičer in Miran Kos.

Na novoletnem plavalnem mitingu v Kopru je odlično plaval mladi Krešo Božikov, ki je lani izboljšal kopico državnih rekordov za svojo kategorijo. V Kopru je kar trikrat izboljšal državne rekorde za mlajše pionirje B.

NAMIZNI TENIS

V začetku januarja so namiznoteniški igralci Fužinarja odigrali doma še dve srečanju v medrepubliški ligi. Dvoboju proti Lokomotivi iz Vinkovcev so izgubili s 4 : 5, drugega, proti Metalcu OLT iz Osijeka pa dobili s 6 : 3. V tekmi iz Vinkovčani je Jamšek nepričakovano izgubil srečanje z Bevando z 1 : 2, gostje so povedli s 3 : 0 in na koncu tudi osvojili dve točki. Jamšek je dobil dve igri, po eno pa Bežjak in Špegel. Drugi dan so opravili popravni izpit z odliko,

saj so nadigrali močno ekipo iz Osijeka. Darko Jamšek je dobil vse tri dvoboje, dve zmagi je k uspehu prispeval Samo Bežjak, enkrat pa je zmagal Marko Špegel. Igralci Fužinarja so ob koncu prvega dela prvenstva uvrščeni na odlično 4. mesto z 10 točkami in so kot novinci v ligi prijetno presenetili ter preseglji vsa pričakovanja. Preteklo sredo (12. 2.) so Ravenčani že štartali v drugi del prvenstva, potem ko so se doma pomerili z Ljubljansko Ilirijo, naslednji tekmi pa bodo odigrali 8. in 9. marca, ko bodo gostili ekipi Kvarnerja z Reke in Pulo.

Na zveznem pozivnem turnirju v Uzdinu v Vojvodini, ki je bil ob koncu preteklega leta, je nastopil tudi Darko Jamšek in se uvrstil na zelo dobro 8. mesto med dvanajstimi člani. Sočasno je bil na Ravnah drugi selekcijski pozivni turnir članov. V odsotnosti najboljših igralcev iz Slovenije je v prvi kakovostni skupini zmagal Ljubljanečan Gašič, v drugi skupini pa je bil najboljši igralec Fužinarja Emil Sirovina.

Na Ravnah je bilo 12. januarja člansko namiznoteniško prvenstvo vzhodne regije Slovenije za posameznike in dvojice. Med 45 udeleženci je pri članih zmagal Mariborčan Podlesnik, presenetil pa je Fužinarjev igralec Sirovina, ki je zasedel 2. mesto. Med osem najboljših sta se uvrstila tudi domačina Špegel in Bežjak. Med dekleti je slavila Ravenčanka Tanja Pandev, 3.—4. mesto pa si je priigrala Blanka Kovačec. Dvojica Fužinarja Bežjak — Špegel je bila na prvenstvu druga, pri članicah pa je zmagala dvojica Pandev — Kovačec pred Belajev in Placetovo (vse Fužinar). Na turnirju ni nastopil Darko Jamšek, ki je bil tačas na pripravih članske namiznoteniške reprezentance Jugoslavije v Rovinju.

V Kranju je bil 18. januarja odprt zvezni turnir v spomin na namiznoteniškega delavca in reprezentanta Lovra Ratkoviča. Nastopili so tudi igralci Fužinarja, ki pa z uvrstitvami ne morejo biti preveč zadovoljni. Še najdlje, v polfinale, je prišel Jamšek, kjer pa je doživel nepričakovan poraz s Kuzmo iz Murske Sobote, ki je postal tudi končni zmagovalac turnirja. Sirovina se je prebil med 16 najboljših, Kotnik je izpadel že v prvem, Godec pa v drugem kolu.

NOVOLETNI TURNIR V MALEM NOGOMETU

OK ZSMS Ravne je že četrtič pripravila turnir v malem nogometu, ki je bil 2. in 3. januarja, udeležilo pa se ga je 48 moških in prvič 5 ženskih ekip. Lep pokal so zasluženo prejeli nogometaši iz Ruš, ki so v finalu premagali ekipo Pizzerija Škufca s Prevalj s 3 : 0, nato pa igrali še 0 : 0 s Štrumfi iz Dravograda. Slednji so osvojili drugo mesto po minimalni zmagi 1 : 0 nad ekipo Pizzerija Škufca. V finalnem srečanju ženskih ekip so nogometašice Voličine pri Mariboru z 1 : 0 premagale ekipo KS Skale.

KEGLJANJE

Po dveh uvodnih porazih na štartu prvenstva enotne republiške lige so kegljavnice Fužinarja v tretjem kolu presenetile z zmago v Celju nad tamkajšnjo drugo ekipo. To pa sta bili tudi edini točki, ki so jih Ravenčanke osvojile v petih nastopih doslej, kajti v naslednjih dvobojih, doma s prvo ekipo Celja in v gosteh v Ajdovščini so ostale praznih rok. Erika Lesnik je bila v vseh treh srečanjih med najboljšimi kegljavkami pri Fužinarju, izkazale pa so se še Prinčičeva, Go-

stlenčnikova in Ciglerjeva. Rezultati: Celje II. — Fužinar 2240 : 2278, Fužinar — Celje I. 2382 : 2462, Tekstina — Fužinar 2377 : 2266.

Moška ekipa Fužinarja je doslej v prvenstvu II. republiške lige, odigranih je bilo pet kol, štirikrat zmagala, medtem ko je bila tekma v Hrastniku prekinjena zaradi okvare avtomata na kegljišču. Po pomembni minimalni zmagi nad Branikom v Mariboru so Ravenčani v koroškem derbiju z visoko razliko 198 kegljev premagali doma Korotan s Prevalj, nato pa enega od konkurentov za naslov prvaka Hmežad iz Žalca. Proti Prevaljčanom se je izkazal zlasti Podojsteršek, ki je podrl 883 kegljev, pri Korotanu sta bila najboljša Sonjak in Golob, v srečanju s Hmežadom pa sta največ kegljev podrla — Mlakar 882 in Paradiž 880. Rezultati: Fužinar — Korotan 5043 : 4845, Rudnik Hrastnik — Fužinar prekinjeno, Fužinar : Hmežad 5007 : 4999.

Kegljavci Korotana imajo po 5. kolih štiri točke in so lahko z doseženim nadvsem zadovoljni. Kaže, da bodo uspeli realizirati zastavljeni cilj, to je obstanek v ligi, čeprav so napovedi zaenkrat še preuranjene. Po porazu s Fužinarjem v 3. kolu so doma visoko premagali Proletarec iz Zagorja, nato pa izgubili v Mariboru z Branikom. Rezultati: Korotan — Proletarec 5229 : 5083, Branik — Korotan 5200 : 4989. Dodajmo, da Fužinar v prvenstvu vodi, kegljavci Korotana pa so uvrščeni v sredi razpredelnice.

V Žalcu je bil novoletni kegljaški turnir, na katerem je moška ekipa Fužinarja zabeležila lep uspeh z osvojitvijo 1. mesta. Ravenčani so zmagali pred Hmežadom, Ingradom Celje in Šoštanjem, med posamezniki je bil Rajko Podojsteršek drugi z 872 keglji.

ALPSKO SMUČANJE

Tako v tekmovalstvu za svetovni in evropski pokal kakor tudi v tekmah za točke FIS doma in na tujem se je v letošnji zimi preizkusilo kar nekaj mladih smučarjev iz ravske občine. Poleg smučarja Fužinarja Dušana Zagarja in Katjuše Pušnik iz Črne, ki sta bila pred letošnjo sezono uvrščena v naši najboljši selekciji in tudi prva štartala v tekmah svetovnega pokala, sta kasneje priložnost dobila še Pavli Čebulj in Matej Čuješ. Oba sta tekmovalca Fužinarja in člana jugoslovanske mlade reprezentance. Omenimo samo nekaj njihovih nastopov: Zagar je v veleslalomu za svetovni pokal v Kranjski Gori osvojil 49. mesto, medtem ko je v slalomu odstopil. V FIS tekmi je bil drugi dan v slalomu

Kar se Janezek nauči...

14., med 100 tekmovalci, dobro se je uvrstil tudi Mežičan Aleš Pustoslemšek na 20. mesto. Čebulj in Čuješ sta dobro smučala zlasti na FIS turneji po Italiji, Avstriji in Franciji, solidna pa je tudi uvrstitev Čuješa na 35. mesto v zahodnonemškem Berchtesgarnu, kjer je prvič nastopil v svetovnem »cirkusu«.

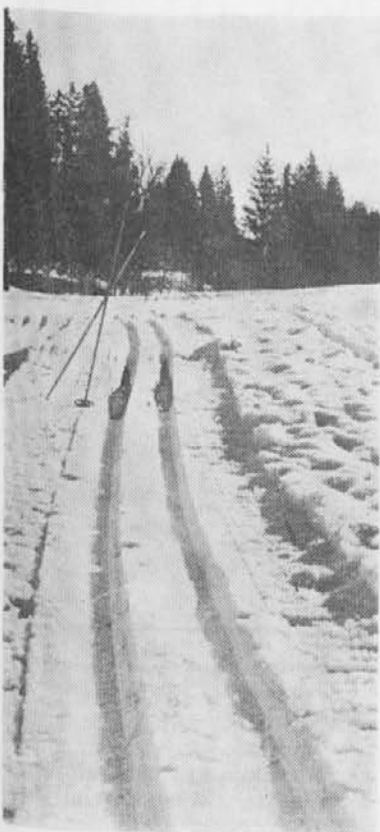
V Mariboru je 11. in 12. januarja potekalo tekmovalstvo za mladinski Kompasov pokal v veleslalomu. Ravenčan Pavli Čebulj je zmagal z veliko prednostjo, Dušan Zagar je bil četrti, Mežičan Pustoslemšek 7. in Kostonjevec 9. V slalomu je bil odličen drugi Aleš Pustoslemšek iz Mežice. Očitno pa na Koroškem raste nov rod mladih obetavnih smučarjev, kajti prav na tej tekmi so opozorili nase starejši pionirji Branko Zagar iz Fužinarja ter Kunc in Adamič iz Črne. Kunc je bil 11., B. Zagar pa 13., za seboj pa sta pustila veliko število starejših smučarjev. Mladinka Skrinjarjeva je bila v slalomu 11., v veleslalomu pa 19.

V Mežici so sredi januarja pripravili prvenstvo vzhodne regije v veleslalomu za mlajše pionirje in pionirke. Med smučarkami Korošci nismo imeli preveč uspeha, pri fantih pa se je s prvim mestom odlikoval Mežičan Pustoslemšek.

Na Golteh so 18. januarja merili moči starejši pionirji in pionirke, kjer

»Smreka«

Smučina

je dosegel v veleslalomu izjemno lep uspeh tekmovalca Fužinarja Branko Zagar, ki je bil drugi. Ravenčan Pečnik je bil 7., Kunc iz Črne 13., med dekleti pa Skrinjarjeva 9.

SMUČARSKI SKOKI

SK Fužinar je 12. januarja odlično organiziral tekmovanje za pokal cocke na 50-metrski skakalnici v Dobji vasi. Zbralo se je 56 starejših pionirjev iz vse Slovenije, zmagal pa je Jeseničan Marjan Gašperin. Od domačinov se je najbolje uvrstil Marjan Plešej, in sicer na 15. mesto.

V Šmartnem na Pohorju so sredi januarja ob otvoritvi dveh novih skakalnic pripravili tekmovanje za po-

kal Pohorskega bataljona. Na tej tekmi so se mladi skakalci Fužinarja izkazali z lepimi uvrstitvami. Andrej Zagernik je bil med pionirji C prvi, Aljoša Krivograd pa tretji. Tretji mesti sta osvojila tudi Kreuh med pionirji B in Pečnik med pionirji A, medtem ko je med mlajšimi mladinci Marko Orter celo zmagal.

V Doliču so 18. januarja organizirali regijsko prvenstvo, kjer je zmagal Kristijan Švab iz Fužinarja pred klubskim tovarišem Erihom Pečnikom. V nedeljo je bilo na isti skakalnici republiško tekmovanje mlajših pionirjev za pokal cocke. Znova je imeniten uspeh dosegel Ravenčan Švab, Pečnik je bil tokrat četrti.

SMUČARSKI TEK

V Bohinju, kjer je bilo tradicionalno tekmovanje v smučarskih tekih za Godčev memorial, so se izkazali tudi Črnjani. Nataša Lačen je bila odlična druga med mlajšimi mladinkami, Simona Srebot pa v isti kategoriji četrta. Med starejšimi mladinci si je Branko Slivnik pritekel drugo mesto. Torej nov uspeh, potem ko so Črnjani odlično tekli tudi na pokalu Jezerskega, kjer je bila Lačnova 2., Srebotova 5. in Slivnik 4. Razumljivo, da je po številnih uspehih mladih tekačic iz Črne prišlo dodatno priznanje, Lačnova in Srebotova sta bili uvrščeni v jugoslovansko reprezentanco, ki je nastopila na tekmovanju »Topolino« v Italiji. In kakšen je bil uspeh na tekmi, kjer so se zbrali najboljši mladipi — tekači iz številnih evropskih držav? Z eno besedo imeniten, kajti Nataša Lačen je v kategoriji st. pionirk zmagala, Simona Srebot pa je bila peta.

Mlajši mladinci Fužinarja v postavi Jože Potočnik, Zdravko Šumer in Andrej Kričej pa so se izkazali na republiškem prvenstvu, ki je bilo 18. januarja pri Arehu na Pohorju, osvojili so bronasto odličje. V posameznih kategorijah je bilo manj uspeha. Ana Slivnik iz Črne je osvojila 8. mesto med ml. mladinkami, v isti kategoriji so bili Ravenčani Kričej 9., Potočnik 12. in Šumer 16. Branko Slivnik iz Črne je bil med st. mladinci 6.

Ivo Mlakar

Jože, strugar, Krevh Boris, rezkalec — iz JLA; Klemenc Milan, predmetni učitelj — ponovna zaposlitev v ŽR.

TRO — Klavž Peter, inž. strojništva — iz tozda Stroj in deli.

ARMATURE — Ovčar Danijel, strugar, Cepec Tone, elektrotehnik — oba iz JLA.

RPT — Mlačnik Branislav, strojni tehnik — iz JLA; Hartman Jožef, inž. strojništva, Mauhler Andrej, inž. strojništva — oba pripravnik; Kolmančič Metka, gimnazijska maturantka — prva zaposlitev; Jež Kristijan, žagar, Založnik Adolf, višji strokovni delavec — oba iz tozda Jeklarna.

KOMERCIALA — Poročnik Janez, NK delavec — iz JLA.

DRUŽBENI STANDARD — Škratek Boža, prodajalka — iz druge DO; Čapelnik Barbara, zdravstveni tehnik — prva zaposlitev.

KSZ — Kseneman Greta, gimnazijska maturantka, Miklavc Marija, NK delavka — iz druge DO; Gostenčnik Pavel, NK delavec — iz tozda Komerciala; Plesivčnik Marija, NK delavka — iz tozda Pnevmatični stroji.

TSO — Rožej Anton, strojni tehnik, Triglav Milan, rezkalec, Mori Danilo, ključavničar — vsi iz JLA; Breznik Emil, strojni tehnik — iz druge DO; Paradiž Marjeta, ključavničarka — ponovna zaposlitev v ŽR.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Blodnik Peter, pomočnik topilca, Jelen Janez, Knez Peter, pripravljalec za litje, Pušnik Marko, skrbnik materialov — vsi v JLA; Mlakar Peter, Kos Antun, priprava za litje — sporazumno; Grm Miran in Mahmutović Sabahudin, oba pripravljalec za litje — izključena; Brkič Srečko, zidar livnih plošč — invalidsko upokojen; Jež Kristijan, pomočnik topilca, Založnik Adolf, vodja izmene — oba premeščena v RPT.

JEKLOLIVARNA — Potočnik Dušan, oblikovalec kalupov, Zajc Aleksander, ročni oblikovalec — oba v JLA; Smolar Maks, izsekovalec — sporazumno.

VALJARNA — Geršak Ferdinand, valjavec, Dukić Hasib, prevzemnik vročih gredic — oba v JLA.

KOVAČNICA — Vrbančič Darko, čistilec polizdelkov, Laznik Branko, pomočnik krčilca — oba v JLA; Kun Zdenko, čistilec polizdelkov — izključen; Smolak Miroslav, brusilec — premeščen v Orodjarno.

STROJI IN DELI — Škrobar Darko, monter — odpoved delavca; Klavž Peter, inž. strojništva — premeščen v TRO.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Močivnik Franc, ravnalet ind. nožev — v JLA.

PNEVMATIČNI STROJI — Plesivčnik Marija, NK delavka — premeščena v KSZ.

TRO — Vidmajer Boris, strugar, Merkač Stanko, rezkalec — oba v JLA.

ARMATURE — Kavčnik Branko, obr. električar, Glazer Miroslav, Germ Jožef, oba strugarja, Naglič Franc, brusilec — vsi v JLA.

RPT — Atelšek Andrej, strojni tehnik — umrl.

KOMERCIALA — Mirkac Darja, pripravnik — potek delovnega razmerja za določen čas; Gostenčnik Pavel, skladiščni delavec — premeščen v DS KSZ.

KONTROLA KAKOVOSTI — Peruš Ivana, inž. kemije, pripravnik — potek delovnega razmerja za določen čas.

DRUŽBENI STANDARD — Bertoncelj Dragica, glavna kuharica — potek delovnega razmerja za določen čas.

GOSPODARJENJE — Gortan Danica, operaterka na disketah — poklicna rehabilitacija.

KOVINARSTVO — Beričnik Franc, oblikovalec kovin, Dešman Peter, avtomehaničar, Kopušar Slavko, strugar, Krivec Peter, Robnik Franc, Vavdi Janez, NK delavci — vsi v JLA.

Kadrovska služba

ANDREJ ATELŠEK

Dragi Dreje!

V tistem večeru mladega leta se je misel, ne samo moja, kot že tolikokrat prej, ustavila pri tebi. Nismo mogli verjeti, da si odšel.

Spoznal sem te v večerni tehnični šoli in še bolj kasneje, ko si se zaposlil pri nas v konstrukcijskem biroju. Čeprav mlad, si kmalu našel svoj odnos do zupanege dela in nas sodelavcev. Bil si delaven, iskren in zmeraj pošten. Zanos in želja sta v tebi klesala dobrega načrtovalca naših strojev. Veliko je načrtov s tvojim imenom, ki bodo podlaga za še boljše delo in bodo tudi kazalo, s kakšno ljubeznijo si opravljal svoj poklic.

Kakršen si bil med nami pri svojem delu, tak si bil tudi med svojimi. Nekajkrat je nanesel pogovor na tvojo družino. Takrat si zažarel. Besede in oči so govorile o tvojih Ani, Gašperju in Poloni, kot bi poslušal najlepšo pesem o sreči, o sožitju, o ljubezni.

V vso srečo tvojega doma pa sta legla mrak in groza neznane. Z vsem, kar premore moderna medicina, in z vso svojo energijo si se boril proti tej uničujoči sili. Dolgo, skupaj z Ano. Vendar si omahnil.

Dreje, v imenu vseh sodelavcev se poslavljam od tebe. Veliko si nam povedal brez besed, z dejanji. Tvoj moto v življenju je bil biti pošten, srečen s svojimi in prijatelji s prijatelji.

Mnogo tega bo ostalo v nas in bo živ spomin nate.

Zeni Ani, otrokoma, mami, bratu in sestram izrekam v imenu sodelavcev konstrukcijskega biroja iskreno sožalje.

Kadrovska gibanja

od 21. 12. 1985 do 20. 1. 1986

20. januarja 1986 je bilo v železarni zaposlenih 6294 delavcev ali le za 5 več kot ob koncu leta. Tako pri odhodih kot prihodih prevladujejo delavci, ki so odšli oziroma so se vrnili iz JLA.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Uranker Mirko, NK delavec — iz JLA; Ivastvanin Željko, NK delavec — prva zaposlitev.

JEKLOLIVARNA — Mikan Zorko, jedrar, Pečnik Anton, NK delavec — oba iz JLA.

VALJARNA — Merzdovnik Stanislav, valjavec, Matkovič Ivo, ključavničar — oba iz JLA; Pogorevčnik Karel, žerjavovodja — ponovna zaposlitev v ŽR.

KOVAČNICA — Praznik Marjan, NK delavec — ponovna zaposlitev v ŽR.

JEKLOVLEK — Božank Marjan, NK delavec — ponovna zaposlitev v ŽR.

ORODJARNA — Robin Ervin, rezkalec — iz JLA; Smolak Miroslav, brusilec — iz tozda Kovarnica.

STROJI IN DELI — Žaže Mirko, brusilec — iz JLA.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Gorenšek Zvonko, brusilec — iz JLA.

PNEVMATIČNI STROJI — Mager Franc, rezkalec — iz JLA.

ENERGIJA — Ostojčič Milan, varilec, Milašinović Gojko, ključavničar — prva zaposlitev; Kos Sonja, ekonomski tehnik — iz druge DO.

ETS — Svetina Zlatko, obr. električar — iz JLA; Pečnik Bojan, obr. električar — iz druge DO; Iršič Dušan, obr. električar — iz JLA.

SGV — Pungartnik Ivana, NK delavka — iz druge DO; Kaučič

